...yeri komite ve konseylerini hayata ...çirmek bir görevdir

- ...sözleşmeler ...vler siyasi ik- ...e sendika oli- ...rinin saldırı- ...a karşı ...a....
- TİSK sendikalaşmayı ve sınıfın mücadelesini kırmak için yeni önerilerle geldi....
- Düzenin politikalarına eklemlenen "sol" politikalar işçi sınıfına çıkış olarak sunuluyor...
- Siyasi iktidar "SS Kararnamesini" 424 ve 425 le takviye ederek saldırıyı tüm topluma yönelik uygulamaya soktu...
- IMF, OECD, Dünya Bankası, NATO, AT gibi siyasi, askeri, ekonomik kuruluşlar Türkiye'yi Orta Doğu'daki geleneksel göreve iade ediyor...
- 1 Mayıs'ta işçi sınıfı gücünü ve potansiyelini bütün topluma hissettirdi. Bu potansiyelin gerçekleştirdiği mücadele birliğini sürekli kılmak gerekiyor.

İŞÇİLERİN SESİ

SAYI: 17
MAYIS 1990
...L (KDV DAHİL)
...NDE BİR ÇIKAR

...a ve ...er ...tikası

...bölge için yapılan zirveler- ...rtılan kararnameler... si- ...usunda oligarşiye mesaj- ...enflasyon... ihracatta dü- ...ret açığının yükselmesi ...rinde gelişmeler... 1 Ma- ... hareketlilik... devlet terö- ...2-163 tartışmaları ve Özal'ın ...lma girişimleri.

...eri; ekonomik politikaları- ... noktasında, siyasal istik- ... gidişin ipuçları ve Özal'ın ...oyutlarda girerek dizgin- ... olarak değerlendirmek ...aktır.

...e ülkemiz, 24 Ocak artı 12 ...an ve Özal'la devam eden ...yalizme daha bir bağımlı- ...ılanan ekonomik-siyasi ve ...arla emperyalizmle bütün- ...deflenmiştir. Bu program ... ABD ile politik ve askeri ... geliştirilip, derinleştirile- ...antlaşmalarla NATO'nun ...er yüklenilerek emperya- ...u'daki ileri karakolu olma ...la- kabul edilmiştir. Prog- ...k -yatırım, pazar- yönünün ...ak AT (Avrupa Topluluğu) ... hedeflenmiştir. AT'ye gir- ...in hızlandırılmasının teme- ...ın bu yönü yatmaktadır. **...u program, "Doğu Avru- ...na gelen gelişmeler ve ...apitalist ülkelerin -uzun ...rını gözeterek- Doğu Av- ...e yönelmeleri ve tercih** ...e ABD tarafından Türkiye'- ...levinin dayatılması biçimi- ...dü.

...uvazi ve siyasal iktidar, bu ...nda, yatırım-pazar sorunuy- ...a kalmıştır. Sağlanan tüm ...şviklere rağmen yabancı ...ışı hedeflenen düzeye çık- ... sermaye ise daha çok hiz- ...urizm, ulaşım vb.- sektör- ...mlara girmiştir. Avrupa pa- ...an kotalarla daralmış, ihra- ...aşlamış ve dış ticaret açığı

Devamı 11. Sayfada

TİSK yine saldırıyor

- TİSK, başarılarını işçi sendikalarının; dolaylı -bazen direkt- desteğini almaları ve sınıfa ilişkin görevlerini yerine getirmemelerine borçludur.
- TİSK'in talepleri geleceğe yönelik olarak algılanabileceği gibi önümüzdeki günlerde gelecek saldırıların ipuçlarını da taşımaktadır.
- Sınıfın alındığı cenderenenin daha da daralmaması isteniyorsa, görev; DİRENMEKTİR!

TİSK çalışma yasalarına bakışını ve yeni talep-saldırılarını açıkladı. ILO toplantısının yaklaşması nedeniyle çalışma ve tartışmalar kamuoyuna yansıtılmaya başlandı. İşveren örgütlülüklerinin en üst kuruluşu olan TİSK, kurulduğundan bu yana kendi sınıf çıkarları doğrultusunda taleplerini, kendilerini siyasal temsilcilerine kanunlaştırarak veya kanunlaşmasını sağlayarak işçi sınıfını cendereye almada büyük adımlar attı. Ve hedeflerinin büyük kısmını elde etmesine rağmen, 1965'lerden bu yana oluşturduğu çalışma - sendika, TSGLK, iş yasaları- yaşamına ilişkin programın eksikliklerini tamamlamak ve işçi sınıfını teslim alabilmek doğrultusundaki istem ve görüşlerini açıklıyor. İşçilerin deyimiyle, yine saldırıyor!

TİSK'in kamuoyuna yansıyan taleplerine baktığımızda bu taleplerin yeni şeyler olmadığı hemen hatırlanabilir. Tabii bu durum TİSK'in kuruluşundan (1962) bu yana isteklerini ortaya koyduğumuzda açık olarak görülecektir.

1965'LERDE TİSK

İşveren örgütlülükleri daha 1965'lerde "Büyük, güçlü sendikacılık" taleplerini yükseltmişlerdir. Bu talebe Türk-iş de ortak olmuştur. Ekim 1967'de Çalışma Bakanlığı'nın görüşü doğrultusunda biraraya gelen TİSK - TÜRK-İŞ; 1) İşkolu düzeyinde sözleşme ve işkolunun tamamını kapsayacağı ve bütün işyerlerinde uygulama gücü olacağı kabul edilmiş, 2) İşkolu düzeyinde yetki şartı en çok üyeye sahip olma ve herhalde o işkolundaki sigortalı

Devamı 10. Sayfada

İşçilerin Sesi birinci yılını doldurdu.

"İŞÇİLERİN SESİ, sınıfın geçmiş mücadele deneyimlerinin ve bugünün somutunun bir ürünü olan çözümlemeyi hızlandırmanın bir aracı olarak çıkmaktadır."

"İŞYERİ KOMİTELERİ'nin üzerinde yükselerek SINIF ve KİTLE SENDİKASI'nın yaratılması sürecinde karşılaşılacak sorunların aşılmasında aydınlatıcı olacaktır."

"İşçilerin kendi sorunlarını kendilerinin dile getirdiği ve bu sorunların işyerleri temelinde yükselecek devrimci sendikal yapılanma doğrultusundaki çözümlemelerini yazdıkları yayın olacaktır."

"Dokuz yıldır yoğunlaştırılarak sürdürülen ideolojik saldırıların yarattığı tahribatı gidermeyi görev bilen yayın olacaktır."

İŞÇİLERİN SESİ bir yıl önce bu açıklamalarla yayın hayatına girdi. 12 Eylül'ün işçi sınıfını ve en geniş halk kitle-

Devamı 7. Sayfada

413 sayılı sivil darbe ve demokrasi mücadelesi

Sansür ve sürgün kararnamesi niteliğindeki 413 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'nin (KHK) numarası 424 ve 425'e dönüştürülürken, ortaya çıkan bazı açıklar da kapatıldı. Yapılan değişiklikler, bazı kesimlerce kararnamenin yumuşatılması olarak sunulmaya çalışılırken, aslında getirilen baskılar daha da yoğunlaştırılıp, kararnamenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptaline karşı önlem alınması hedeflendi. Yeni düzenlemeyle KHK'nin ilerde Anayasa Mahkemesi tarafından iptaline yol açmayacak bir hukuk cambazlığı hedeflenirken, 413 sayılı KHK'deki süper vali ve diğer yöneticiler aleyhine, yaptıkları uygulamadan dolayı dava açılamayacağı yönündeki bölüm de değiştirildi. 424 sayılı KHK'yle uygulamalardan zarar görenlere dava açma hakkı tanındı. Fakat bunun pratik hiçbir anlamı olmayacak. Çünkü mahkemelerin yürütmeyi durdurma yetkisi olmayacak. Yani devlet açıkça kendi koyduğu yasaları bir kez daha çiğneyeceğini, mahkemeleri hiçe sayacağını ifade ediyor. Ayrıca yeni düzenlemeyle (425 sayılı KHK) eskiden bir ay olan süper valinin grev erteleme yetkisi üç aya çıkarıldı. Her türlü sendikal faaliyetin izne bağlandığı yeni uygulamaların işçi sınıfına karşı olan yönü de açıkça ortada durmaktadır.

KİTLESELLEŞEN MÜCADELEYE KARŞI YOĞUNLAŞAN DEVLET TERÖRÜ

Sivil bir darbe niteliğindeki bu karar-

Devamı 11. Sayfada

Lastik sektörü durdu

Goodyear ve Pirelli'den sonra Brısa'nın da greve çıkmasıyla lastik sektöründe üretim tamamen durdu. Grev sabahı işveren sendikası KİPLAS'ın son görüşmelerde 6 bin lira saat ücreti, dini bayramlarda 1 milyon ve yıllık 1.5 milyon prim önerdiği işçilere duyuruldu. İşçiler oybirliği ile "grev" dediler.

Laspetkim-İş Sendikası Genel Başkanı Vahdettin Karabay, yaptığı konuşmada, **"1961 yılından beri kurulu olan lastik fabrikalarının ilk defa üçü de greve çıkmış bulunuyor. Üretimin durmasından tamamen işveren sendikası KİPLAS sorumludur"** diyordu. Ancak sendikanın 5 Mayıs tarihli basın açıklamasında farklı bir yaklaşım göze çarpıyor. Açıklamada KİPLAS ve işverenleri suçlamaktan özenle kaçınıldığı, grevlerin nedeni olarak maliye politikası ve ücretlilerin artan vergi yükünün gösterildiği dikkat çekiyor.

Açıklamaya göre lastik fabrikaları yılda 8 milyon adet dış lastik üretiyorlar, bir işçinin ürettiği dış lastik miktarı ise ayda ortalama 150'yi buluyor. Üç fabrikanın 1989 yılı cirosu 1 trilyon 200 milyon lira. Bir işçinin ürettiği yıllık ortalama değer ise yaklaşık 324 milyon, buna karşılık bir işçinin gideri 18 milyon lira. Böylece ortalama işçilik maliyeti yüzde 5.5'a kadar düşüyor. Açıklamada ayrıca şu görüşlere yer veriliyor:

"İşçi, kesintiler dışında kendisine tahsis edilen her 100 liranın ancak 4 lirasını cebine koyabilmektedir. Bu çarpıklığa çok kısa zamanda maliye politikası ile ilgili olanlar çare bulamazlarsa ülkede hiçbir yerden sözleşme yapılamayacağı gibi müteşebbislerin de bilhassa liberasyonun arttırılmadığı bir sahada rekabet şansları azalacaktır. Dolayısıyla yatırımcıların tercihlerinde bunlar etken olacaktır. Buna rağmen yatırım yapmak isteyenler ise yüksek oranlarda otomasyona kaynak durumundadırlar. Bu da yüksek yatırım maliyetini ve işsizliği beraberinde getirir. Zaten genç işsizi fazla olan bir ülkede bunun sonuçlarının nereye varacağını kestirmek ise oldukça zordur."

Bilindiği gibi işverenlerin de yakındıkları konuların başında ücretlerden yapılan kesintiler geliyor. İşverenlerin öyle işçinin cebine giren parayla ilgilendikleri yok. Onların derdi kendi yüklerini azaltabilmek. Yoksa dertleri gerçekten "adil" bir vergi dağılımı olsa gelir vergisi içinde ücretlilerin ödedikleri payın yüzde 75, kendilerinin ise ancak yüzde 25 olduğuna dikkat çekerlerdi.

Türkiye'de maliye politikalarının, vergi düzenlemelerinin çarpık olduğu doğru. Ancak bu çarpıklık bu politikaların işverenlere, onların çıkarlarına göre belirlenmesinden kaynaklanıyor. İşverenlerin vergi yüklerinin binbir gerekçe ile hafifletilmesinden, bu yüzden asıl yükü ücretlile-

Devamı 8. Sayfada

...nün kaleleri yıkılana ...ar susmayacağız

(...esi-Adana) İşçilere, öğrenci- ...üm demokratik kurum ve ...ervasızca yöneltilen baskılar, ...esinde çıkarılan 413 sayılı ...oruğuna vardırıldı.

...rdürülen bu baskı politikala- ...ıs öncesi Adana'da nasibini ...ı. Şu yada bu şekilde devrim- ...inen, yani "fişli" durumda ...varında insan evlerinden ge- ...p götürüldü. Bu yıldırma ve ...itikasının bir parçası olarak ...günün her saatinde kimlik ...pıldı, demokratik kuruluşlar ... Bu uygulamaların hepsi 1 ...rku ve telaşındandı. İşçiler, ...enciler ve emekten yana olan- ...lmış bir hale getirilmek iste- ...ılük basın, "anarşi-terör" te- ...rlayıp korku ve dehşet salma- ...ünyanın her yerinde emeğin ...ak kutlanan 1 Mayıs ülkemiz- ... devlet tarafından "dehşet ...arak gösterilmeye çalışıldı. ...bu baskı ve devlet teröründen ...kratik kuruluşlar ve sendika- ...lara karşın yasal miting baş- ...ile bulunamadılar. Tüm bun- ...ehrin birçok yerinde 1 Mayıs ...nın önemini ve anlamını içeren bildiriler dağıtıldı, kuşlama ve pullamalar yapıldı, pankartlar asıldı.

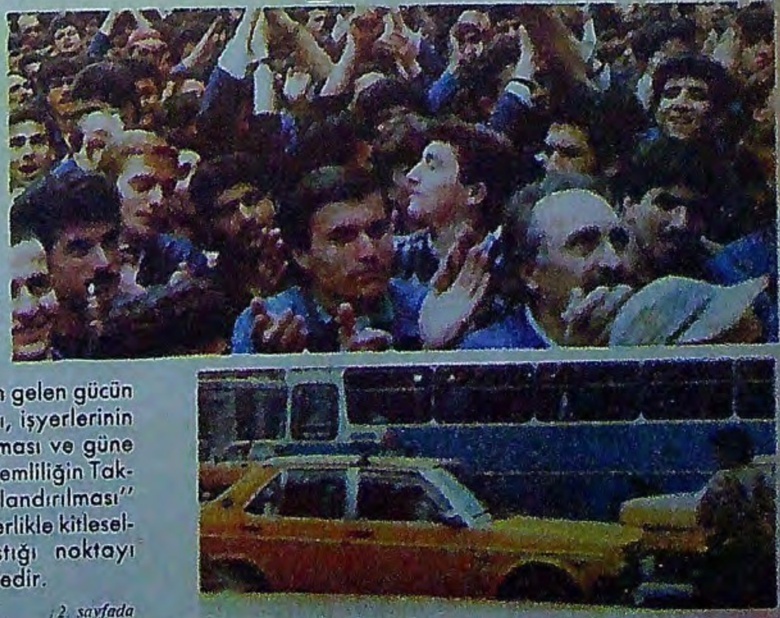
Demokratik hakların kullanılmasını zorlayacak gücün bulunmadığı Adana'da 1 Mayıs sonrası gözaltılı, işkenceli, sorgulu 12 Eylül benzeri günler yaşandı.

1 Mayıs günü Adana işgal edilmiş bir şehir görünümündeydi. Sokak başlarında, merkezi yerlerde alınan olağanüstü önlemler, üniversitede asker konvoyları 1 Mayıs eylemliliğini engellemeye yetmedi. Çeşitli önlemlere karşın yaşanan eylemliliğin faillerini bulamayan polis, Saydan Caddesinde yapılan gösteriyi bahane ederek içinde Emek Dünyası Gazetesi Adana Temsilcisinin de bulunduğu 20 kişi gözaltına alındı. Sosyalist basını okumak Adana'da suç olarak ilan edilerek evlerinde İşçilerin Sesi gazetesi ve Devrimci Gençlik dergisi bulunan insanlar sorgusuz sualsiz gözaltına alınmaya başlandı. 5 Mayıs cumartesi günü saat 01.00'de başlayan ve İşçilerin Sesi okurlarını hedefleyen operasyon saat 03.00 sularında Gazetemiz muhabiri Serdar Haytalının, aynı gün öğle saatlerinde Gazetemiz Adana bürosu temsilcisi Hasan Burgaç'ın gözaltına alınması ile son buldu. Gerçekte olmayan örgütler yapılan işkencelerle oluşturulmaya çalışıldı. Öyleki örgüt üye-

Devamı 11. Sayfada

Merhaba proletarya

- İşci sınıfı 1 Mayıs'a kitlesel biçimde sahip çıktı. 1 Mayıs 90 işçi sınıfının gücünü ve potansiyelini tüm topluma hissettirdiği bir gün oldu.
- "Üretimden gelen gücün kullanılması, işyerlerinin dışına çıkılması ve güne yayılan eylemliliğin Taksim ile taçlandırılması" kararı önderlikle kitleselliğin çakıştığı noktayı göstermektedir.

2. sayfada

SINIF MÜCADELESİ

Sınıfların ortaya çıkmasından bu yana toplumların tarihi, sınıflar mücadelesi tarihi olarak gelişmiştir. İşçi sınıfı bu mücadelede temel eksen durumundadır.

Daha önceki yazımızdan da anımsanacağı gibi sınıf, toplumda üretim içindeki yerleri, rolleri ve dolayısıyla çalışma, yaşama ve düşünme biçimleri aynı olan ve çıkarları ortak farklı insan kümeleridir.

Sınıflar ilk olarak, üretim araçlarının ortaklaşa mülkiyetten çıkıp, özel, tek tek kişilerin mülkiyetine geçmesiyle ortaya çıkmıştır ve özel mülkiyet sınıflı toplumların temel niteliğidir. Ve sınıflar; özel mülkiyetin ortadan kalktığı -mülkiyetin toplumsallaştığı- ideolojik, kültürel devrimlerin sürekli kılındığı ve yeni toplumsal ilişkilerin, yeni insanın yaratılacağı süreç içinde yok olup ortadan kalkacaktır.

Değişik tarihsel dönemlerde, değişik sosyo-ekonomik sistemlerde değişik ad ve kimlikler alan bu farklı insan kümeleri arasında çıkar çatışmaları, gittikçe keskinleşen sınıf mücadelelerini ortaya çıkarmıştır. Bu mücadeleler sonucu, bir üretim ilişkisi yerini kendisinden daha ileri olan bir başka üretim ilişkisine bırakmıştır. Kısacası sınıfların ortaya çıkmasından bu yana toplumların tarihi, sınıflar mücadelesi tarihi olarak gelişmiştir.

Sınıf mücadeleleri, çıkarları birbirlerine temelden karşıt olan sınıflara bölünmüş her toplumda süregelmiştir. Egemen sınıflar sınıf mücadelesini egemenliklerini sürdürebilmek için, sömürülenler ise ezilmemek ve özgürlüklerini ele geçirmek için sürdürmüşlerdir.

KÖLECİ VE FEODAL TOPLUMDA SINIF MÜCADELELERİ

Sömürünün ve dolayısıyla toplumsal sınıfların ilk ortaya çıktığı köleci toplumda, köle sahipleri (efendiler)nin şiddet, zor ve baskı uygulayarak sürdürdükleri sömürüye karşı tarihte pek çok köle ayaklanmaları vardır. Spartaküs ayaklanması bunun öne çıkmış bir örneğidir.

Başlangıçta üretici güçleri geliştiren köle emeği, giderek üretici güçlerin gelişmesine engel olmaya başlayınca (köle sahiplerinin ucuz köle emeğini sömürüsü iyice azgınlaşınca) dünyanın değişik yerlerinde (İtalya, Anadolu, Çin vb.) köle sahipleri ile köleler arasında sınıf mücadeleleri ortaya çıkmış ve giderek keskinleşerek sürmüştür. Bu mücadeleler sonucu köleci üretim ilişkisi çözülüp yıkılarak yerini, feodal toplum (üretim) biçimine bırakmıştır.

Feodal toplumda da toprak köleleri (serf), feodal beyin (derebeyi) kendisine bıraktığı toprakta, kendisi ve ailesi için çalıştığı zamandan çok daha fazlasını feodal bey için çalışıyordu. Korkunç baskı, zor ve sömürü altındaki bu çalışma, emek üretkenliğini ve tarımsal üretimin gelişmesini engelliyordu. Bu fazla çalışma karşılığında toprak kölesi hiçbir şey alamıyor, buna karşılık feodal egemen sömürüsü şiddetleniyordu. Bu çıkar çatışması feodal toplumun temel sınıfları olan feodal bey ile toprak köleleri arasında gittikçe keskinleşen bir sınıf mücadelesine yol açıyor ve dünyanın geniş alanlarına (Fransa, Rusya, Çin, Hindistan vb.) yayılan köylü ayaklanmaları olarak beliriyordu.

KAPİTALİST TOPLUMDA SINIF MÜCADELELERİ

Kapitalist toplum, üretim araçlarının özel (kapitalist) mülkiyetine, dolayısıyla da ücretli emeğin sömürülmesine dayanır. Köleci ve feodal düzende olduğu gibi bu düzende de sömürü vardır. Fakat sömürünün biçimi değişmiştir. Diğer bir deyişle sömürü açıkça değil, gizlenerek sürdürülür.

Üretim araçlarının özel mülkiyetini elinde bulunduran ve ücretli işçileri sömüren kapitalist sınıf (burjuvazi) ile üretim araçlarından yoksun bırakılan ve işgücünü satarak geçinmek zorunda olan işçi sınıfı (proletarya) kapitalist toplumun iki temel sınıfıdır. İşte kapitalist toplumda sınıf mücadelesi bu iki temel sınıf arasında geçer.

İşçi sınıfı ile burjuvazi arasında uzlaşmaz bir çelişki vardır. Bu uzlaşmaz karşıtlığın temelinde, kapitalist üretimin toplumsal olarak yapılmasına (işçilerin toplu üretimine) karşılık, üretim araçlarının özel, tek tek kişilerin mülkiyetinde olması yatmaktadır. Burjuvazinin, işçilerin topluca ürettiği değerin büyük bir kısmına (artı değere) el koyduğu kapitalist üretim ilişkilerinde, işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki bu uzlaşmaz çelişkiden kaynaklanan sınıf mücadelesi de daha keskinleşerek sürecektir.

İŞÇİ SINIFININ MÜCADELESİ

İşçi sınıfının kapitalist sisteme karşı mücadelesi üç temel yönde sürer. Bunlar ekonomik-demokratik, ideolojik ve politik mücadelelerdir. Ancak bu mücadeleler birbirinden koparılamaz bir bütünlük içindedir. Bu bütünlük politik mücadelenin temel belirleyiciliğinde sürer.

Ekonomik-demokratik Mücadele:

Ekonomik mücadele daha iyi yaşayabilmek için parasal olarak ücret artışlarını sağlama, sağlığı koruma, çalışma ortamını (koşullarını) düzenleme, iş güvenliğini sağlama ve sosyal hakları yürürlüğe koyma mücadelesidir. Ekonomik mücadele, salt ücret artışlarını sağlama olarak anlaşılmamalıdır.

Fakat ekonomik mücadele, demokratik mücadeleden ayrı olarak düşünülemez. Eğer demokratik haklar tanınmamışsa, ekonomik mücadele ya hiç yapılamaz ya da ancak sınırlı olarak yapılabilir. Bu açıdan işçinin grev hakkı yoksa, örgütlenmesini engelleyen yasalar yürürlükteyse yani işçinin doğal olarak varolan hakları yasal düzenlemelerle elinden alınmıssa va da kısıtlanmışsa, ekonomik mücadelesini ağırlıklı olarak demokratik mücadelesiyle birlikte vermesi gerekir.

Politik Mücadele:

Ekonomik-demokratik mücadele ne kadar etkin ve koparıcı yapılırsa yapılsın, işçi sınıfının kurtuluşunu getirmez. Sadece ayakta durabilmeyi ve daha ileri bir mücadele için hazırlığı sağlar, deneyimi arttırır.

İşçi sınıfının kurtuluşunu sağlayan belirleyici mücadele politik mücadeledir. İşçi sınıfının en genel politikası, sömürüyü, soygunu, baskıyı, zulmü, faşizmi yoketmek için, üretim araçlarının kapitalist (özel) mülkiyetine dayalı toplum düzenini değiştirmek üzere iktidar olmaktır. Bunun yolu da siyasal örgütlenmeden, partileşmekten geçer.

İşçi sınıfının politik mücadelesi, işçi sınıfının iktidarı için verilir. İşçi sınıfı bu mücadeleyi diğer emekçi tabakalarla dayanışarak, emperyalist-kapitalistlerden bağımsız, dünya işçi sınıfının mücadelesi ve yoksul ülkelerin ulusal kurtuluş savaşları ile yanyana, elele, kendi sınıf bilimi rehberliğinde (ve sömürüsüz, soygunsuz bir düzeni gerçekleştirecek iktidarı için) verir. Temel çözüm de burada yatar.

İşçi sınıfının politik mücadelesi, ekonomik-demokratik mücadele ile bir bütünlük içindedir.

İdeolojik Mücadele:

İşçi sınıfının mücadelesi, temel bir yol göstericiye, bir bakış açısına, bir dünya görüşüne dayanır. bu da işçi sınıfı bilimi sosyalizmdir. İşçi sınıfı, bu alanda da burjuvaziye ve burjuvazinin işçi sınıfı içindeki uzantılarına karşı savaşır. (İdeoloji, bir düşünce sistematiği, dünyayı, yaşamayı tanımlayan, olması gerekeni zorlayan bir değerler sistemidir.)

Kapitalist toplumda temel olarak iki ideoloji vardır. Bu, burjuvazi ve işçi sınıfının ideolojileridir. Burjuvazinin ideolojisi, sömürünün devam ettirilmesi ve bilim dışılığa dayanır. Bunu devletin ideolojik aygıtları -iletim, değişik propaganda araçları, eğitim vb.- ile topluma şırıngalar.

İşçi sınıfının ideolojisi ise bilimseldir. Olay ve olguları diyalektik olarak ele alan ve materyalist olarak yorumlayan bir bilimdir.

İşçi sınıfı, burjuvazinin ve işçi sınıfı içindeki uzantılarının yaygara ideolojisine karşı, bilimsel ideolojiyi savunmak ve yaygınlaştırmak üzere etkin bir ideolojik mücadele verir.

İşçi sınıfının ideolojik mücadelesi de, ekonomik-demokratik ve politik mücadelesinden ayrı olarak düşünülemez. Diğer bir deyişle işçi sınıfının mücadelesi, hem ekonomik-demokratik, hem ideolojik ve hem de politiktir. Bunların bileşimi , bütünüdür. Ve politik mücadele belirleyici, temel olanıdır.

TEKELCİ KAPİTALİZM VE SINIF MÜCADELELERİ

Kapitalist üretim ilişkilerinin üretici güçleri geliştirdiği, sermayenin belirli ellerde toplanmaya başladığı serbest rekabetçi dönemin ardından, sermaye gruplarının kaynaşmasıyla tekelci (sermaye) kapitalizm doğmuştur. Tekellerin ekonomide belirleyici duruma geldiği, banka sermayesi ile sanayi sermayesinin kaynaşarak mali sermaye (finans kapital)yi oluşturduğu, sermaye ihracının büyük bir önem kazandığı, dünya pazarlarının uluslararası kapitalist tekeller arasında paylaşıldığı ve dünyanın toprak bakımından bölüşümünün tamamlandığı, kısaca kapitalizmin tekelci aşaması olan emperyalizm döneminde dünya ekonomisinin ortaya çıkması, tekellerin bütün toplumsal hayat üzerinde egemenliklerini kurması, emperyalist ülkelerin sömürge ülkelerle ilişkilerinde değişiklikler, sınıf mücadeleleri açısından önemli ve eski dönemden farklı gelişmelere yolaçmıştır.

Emperyalist dönemde sermaye ihracı yoluyla sermaye ilişkileri uluslararası bir nitelik kazanarak, bir dünya ekonomisi yaratmıştır. Üretimin ve sermayenin uluslararasılaşması bütün dünya ekonomilerini birbirine bağlayarak, tek tek ülkelerin ekonomilerini emperyalist zincirin birer halkaları yapmıştır. Bu açıdan sınıf mücadelelerinde de, emperyalizme karşı sömürge ülkelerde doğan anti-emperyalist ulusal kurtuluş hareketleri, işçi sınıfının müttefiki haline gelmişlerdir. Bu durum sınıf mücadelelerinde, "bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin" sloganı ile ifade edilmektedir.

İkinci paylaşım savaşı sonrası, emperyalizmin özü değişmemekle birlikte, emperyalizme bağımlı ülkeler arasında ve gerekse emperyalistlerin kendi aralarındaki ilişki ve çelişkilerde ve bunların çözümlenme yöntemlerinde değisiklikler olmuş ve emperyalizm, yeni sömürgecilik uygulaması içine girmiştir.

Metropol (tekelci kapitalist) ülkelerde işçi sınıfı ve burjuvazi arasındaki mücadele, emek-sermaye mücadelesi olarak sürerken, emperyalizme bağımlı (yeni sömürge) ülkelerde bu uzlaşmaz çelişki ekseninde mücadele, anti emperyalist, anti-faşist bir öz kazanmıştır. İşçi sınıfı, diğer emekçi kesimlerle dayanışma içine girerek, dünya işçi sınıfının ve yoksul ülkelerin kurtuluş mücadeleleri ile yanyana bir mücadele verir. Diğer bir deyişle emperyalizmle çelişkisi olan tüm toplumsal sınıf ve kesimler bu mücadelenin öznelerididir.

Emperyalizme bağımlı ülkelerde işçi sınıfının mücadelesi, iktidar sorunuyla bağlantılı devrimci halk demokrasisi mücadelesi niteliğindedir.

Sonuç olarak, daha önceki toplum biçimlerinden farklı olarak genelde kapitalist-emperyalist sistemde, özelde tek tek ülkelerdeki işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki mücadele, yani sınıf mücadelesi, sömürünün bütün biçimleriyle ortadan kalktığı, sömürü, baskı ve zorbalığın diğer bir deyişle sınıfların ortadan kalkacağı bir toplum biçimini yaratır. Bu açıdan kapitalist toplum, diğer toplum biçimlerinden farklı olarak sınıfların ve sınıf mücadelelerinin de son durağıdır.

TÜRK-İŞ'TEN COŞKULU KUTLAMA(!): İşyerlerinde Türk-İş bildirisinin okunmasını bile engelleyen Türk Metal Başkanı Mustafa Özbek Türk-İş'in salon toplantısında en öndeydi.

Türk-İş'ten 1 Mayıs'a kar[şı] 1 Mayıs kutlaması

Türk-İş yönetim kurulu 6-7 Nisan'da toplanan başkanlar kurulunda aldığı karar doğrultusunda, 1 Mayıs'ı kendi salonunda toplanarak geçiştirdi. Bir çok işyerinde üretimin durdurulduğu ve işçilerin alanlara yürüdüğü 1 Mayıs 90'da bir taraftan devlet terörü ve onlarca yaralıyla, yüzlerce gözaltı yaşanırken, diğer taraftan da, Türk-İş yönetim ve başkanlar kurulu 1 Mayıs'ı salona sığdırmaya çalıştı.

İNÖNÜ'DEN KORSAN MİTİNG (!)

1 Mayıs sabahı SHP genel başkanı Erdal İnönü bir basın toplantısı düzenledikten sonra, parlamentoda SHP grubuna yönelik bir konuşma yaptı. SHP genel başkanı daha sonra, bir grup SHP'li milletvekiliyle birlikte meclis binasından yola çıkarak, Türk-İş binasına kadar korsan miting (!) düzenledi.

SHP genel başkanını kapıda karşılayan Şevket Yılmaz ise, salonda yaptığı konuşmada; **"İşçileri bu dayanışma gününün ülkemizde yasallaştırılmasını istiyoruz"** dedi.

Türk-İş'e bağlı sendikaların genel başkanları ve yönetim kurulu üyelerinin katıldığı bu toplantıda konuşma yapan İnönü, **"1 Mayıs'ın bayram günü olarak büyük meydanlarda kutlanması, Türkiye'de demokrasinin yerleştiğini gösterecektir. Bugün emeğin günüdür. 1 Mayıs'ı tekrar tekrar kutluyorum"** dedi.

Daha sonra kürsüye gelen Türk-İş genel teşkilatlandırma sekreteri Mehmet Bamyacı, Türk-İş'in işyerleri[...] diği bildiriyi okuyarak, Türk-[...] yıs toplantısını bitiriyordu.

Bu arada basına dağıtıla[n ...] Mayıs 1990 bildirisinde de [...] **ce, Şikago'daki işçiler, sekiz [...] çalışma günü, şerefli bir yaş[a]ma hakkını elde edebilmek [...] dele vermişlerdir. Bu işçilerin [...] da devam edilmesi, bugün da[...] kazanmıştır"** şeklindeki görü[ş...] rilmişti.

Sınıfın alanlara sığmayan [...] şısında, Türk-İş'in 200 kişilik [sa]lonunda 20 dakikalık bir [...] Türk-İş başkanları sınıfa, s[...] istemlerine ve 1 Mayıs'a ka[...] kutlaması [...]

Sendika yöneticileri 1 Mayıs'ı değerlendirdi.

HAVA-İŞ GN. BAŞK. ATİLAY AYÇİN

Konum ve ekonomi durumlarından dolayı kendilerini işçi olarak görmeyen unsurları da içinde taşıyan Hava-İş işyerlerinde 1 Mayıs'a yönelik yoğun katılım, işçi sınıfının 1 Mayıs tavrı açısından önemli bir gösterge niteliğindedir. İşçi sınıfının mücadelesine kendi somut sorunlarının çözümü doğrultusunda bir içerik kazandırılırsa kitleselleşip etkinleşeceğinin bir işareti oluyor bir yönüyle. Bir diğer yönüyle de 1 Mayıs'ları sadece ileri unsurların kendi eksenlerinden, kendi istedikleri yönde (öznel) değil, (nesnel olarak) işçi sınıfının somut durumu ve koşulları açısından da bakarak, yaşamla çakışan doğru önermeler bulmak zorunluluğu açığa çıkıyor. Nitekim işylerlerindeki yoğun işçi kitlelerinin 1 Mayıs kutlamaları, kimi yerlerde işyerleri dışına da taşarak etkin bir mücadeleye dönüşmüştür.

LASPETKİM-İŞ KARTAL ŞB. BŞK. HANEFİ AKÇELİK

1 Mayıs tüm dünyada işçi bayramı olarak kutlanmaktadır. Türk-İş, 1 Mayıs'taki tavrıyla işçilerin önderi olamayacağını daha da netleştirmiştir. Genel merkezimizin, işyerlerinde kutlama kararı alması çok olumludur. Ancak örneğin Henkel'de işçiler afiş ve bildirileri astırmadılar. Demek ki tabana yönelik yeterli çalışmayı yapamadılar. Gelecek 1 Mayıs'ta sendikaların aktif tavır almaları, tabanda 1 Mayıs'ı tartıştırmaları, çalışmayı çok önceden başlatmaları gerekir. Ne var ki, sendikaların üst yönetimleri işçi hareketini geliştirmekten yana değiller. Koltuk kaygısı öne çıkıyor.

OTOMOBİL-İŞ İSTANBUL ŞB. MALİ SKR. ŞERİF YAŞAR:

Biz 1 Mayıs'ın üretimin durdurularak kutlanması gerektiğine inandığımız için, işyerlerinde kutlama kararı aldık. Şubeler platformunun aldığı kararlar dışında demeç veren Hıdır Bal şovmenlik yapmıştır. Tavrını onaylamıyoruz... Devletin tavrını onaylamıyoruz. 1 Mayıs işçi sınıfının bayramıdır. Artık ülkemizde de 1 Mayıs yasak olmamalı. Toplu sözleşmelerde 1 Mayıs'ın tatil olması zorlanmalıdır. 1 Mayıs 141-142-163'ten ayrı değerlendirilemez.

BELEDİYE-İŞ ANADOLU YAKASI ŞB. MALİ SKR. YASİN SERİN:

Şubemize bağlı işyerlerinde çalışılmadı... Devletin tavrı yarı dikta rejimlerinden farklı olmadı... Kendi yaptıkları yasalarla toplumun isteklerini bastırmaya çalıştı.. "cinayet işlerim" diye tehditler savurdu. Türk-İş'te bu konuda klasik düzen sendikacılığı anlayışıyla hareket etti. Taksim'e kitlesel bir şekilde çıkmayı başaramadık. 1 kişiye 5-6 polis düştü.. 1 Mayıs Türkiye'nin her alanında kutlanmalıdır. Ancak Taksim'in anlam ve önemi her zaman gözönünde bulundurulmalıdır. Sorun tüm Türkiye'de 1 Mayıs'ı kutlamaktır. Üretimi durdurmak, alanlara çıkmak 91 1 Mayıs'ının hedefi olmalıdır... İşçilerin geniş katılımını sağlamak için çok yönlü eğitimden geçirmek gerekiyor.

TÜM-TİS GN. BŞK. SABRİ TOPÇU:

Bir sürü olumsuz gelişmelere rağmen 1 Mayıs'ta işçilerin üretimden gelen güçlerini kullanması iyi sonuç verdi... Polisin saldırgan tavrı nedeniyle 2 saatlik işi durdurma kararımız, 4 saate çıktı. Devlet terörü işyerlerini de hedef aldı. Biz 1 Mayıs'ta her işyerini 1 Mayıs alanına dönüştürmeyi hedefledik. Eylemliliklerimiz bu yönde gelişti... Bize göre 1 Mayıs mücadele günüdür, muhakkak ki üretimden gelen güç kullanılmalıdır. Sendikaların görevi üretimi durdurup alanlara çıkılması yönünde çalışmaktır. Türk-İş'in tavrı kendisi için ileri bir adımdı ama işçi sınıfı için asla.

PETROL-İŞ KARTAL ŞB. BŞK. ŞAKİR ZENGİN:

Basına şubeler platformu 2 başlı gibi yansıdı. İzin verilmediği durumda iş bırakılacaktı. Ancak özellikle Belediye-İş Taksim'de diretti. Platformun ağırlığını üretimden gelen gücün kullanılması oluşturuyordu, biz de bunu yaptık. Fakat iyi organize edilemediği için bölgesel düzeyde yapılması gerekenler yapılmadı. İşçiler 1 Mayıs'a ürkek bakıyordu. Ancak üretimden gelen gücün kullanıldığı bu 1 Mayıs'ta iyi bir adım atıldı. Gelecek 1 Mayıs'ta işçiler hiç üretim yapmayacak bence. Elbette alanlarda kutlanması asıl hedeftir.. Gelecek 1 Mayıs bugünden gündeme alınmalı ve 1 Mayıs'ın anlamı işçilere kavratılmalı.

BELEDİYE-İŞ 2 NO'LU ŞB. BŞK. ZÜLFÜ KARAAĞAÇ:

Tüm işyerlerimiz 1 Mayıs kutlamalarına katıldı... Şubeler platformunda Hıdır Bal'ın bazı tutumları yanlış ve eksikti. 1 Mayıs yığınsal kutlamalarla meşruluğunu kazandı. Türk-İş şubeleri sermayenin yanında tavır aldı, alanlarda kutlanmasının kırıcılığını yaptı. Şubelerse gözdağı vererek sermayeye koz verdi... 1 Mayıs'ın içinin boşaltılmasına için verilmemeli ve yığınsal, günün anlamına yakışır biçimde kutlanmalı.

BELEDİYE-İŞ BEYOĞLU ŞB.:

1 Mayıs bize göre başarılı geçmiştir... 1990'da 1 Mayıs'ın hem meşruluğu sağlanmış hem de burjuvazi geri adım atmıştır.. Katılım yüksekti ve arkadaşlarımızda moral oldukça yüksekti... 1 Mayıs öncesi yaşanan olumsuzluklar, çok geniş platformda ayrıntılarıyla tartışılmalı... Alınan kararlara uyulmalı ve sınıf bir bütün olarak hareket edilmelidir. Böyle olmazsa yenilgi gelir.

ÇELİK-İŞ İSTANBUL ŞUBE BŞK. MUZAFFER GÖKÇEOĞLU:

1 Mayıs evrensel bir gündür... Türk-İş üretimi durduracağız, alanlara çıkacağız diye bir tavır gösterseydi, 1 Mayıs büyük bir katılımla alanlarda kutlanırdı. Devlette hiçbir şey yapamazdı. Biz Türkiye'de işçi sınıfının sorunlarını yasalar çerçevesinde çözmesinden yanayız. Emekten yana, emeğe saygılı bir siyasi iktidarla sorunlarımızı parlamentoda çözmek istiyoruz. Bugün ülkemizde siyasi iktidarın ve işverenlerin müsaade ettiği ölçüde sendikal özgürlük olduğuna inanıyoruz.

TARIM-İŞ İSTANBUL ŞB. BŞK. YILMAZ ŞENTÜRK:

Bize bağlı işyerlerinde alınan karar ne olursa olsun katılın sağlanamayacağını biliyorduk. Bu yüzden işyerlerine giderek işçilerle görüştük. 1-2 saat iş bırakma ve Türk-İş bildirilerini okuma biçiminde bir eğilim çıktı. Ancak bu birtek işyerinde (Dericilik Araştırma Enstitüsü Md.) uygulanabildi... Biz yıllardır kendi kendimizi kandırdık. Sosyalistler büro ve salon sosyalisti olmamalı. Geniş halk kesimleri ekmeğine dahi sahip çıkmıyor... Taksim'de diretmenin koşulları yoktu. Geçen yıl bile Petrol-İş'in tüm tutarsızlığına rağmen daha örgütlüydü... Biz karar alıyoruz da bakalım tabandaki işçi ne istiyor? Eğe tüm belediyeler İstanbul'da 2 saat iş bıraksaydı çok daha etkili olmaz mıydı? Biz arkaya bakmak zorundayız. Aksi halde kendi aramızdaki yarışı topluma mal etme çabasının ötesine geçemeyiz.

AĞAÇ-İŞ İSTANBUL ŞB. BŞK. MÜRSEL TAŞÇI:

Bir taraftan hükümet, bir taraftan da işçi adına hareket edenler meseleyi özünden saptırıyor. İşçilere rağmen, bir yanda Türk-İş salonda kutluyor, bir yanda birileri ille de Taksim diyor. Hükümetin iznine kimsenin ihtiyacı yoktur. Bana göre 23 Nisan tatilse 1 Mayıs da tatil olmalı ve işe gidilmemeli. TV'den vatandaşın gözüne baka baka söylenen yalanlara biz de yardımcı oluyoruz gibi geliyor bana... İlle de Taksim diye tutturulmayacaktı... Her geçen sene geleceğe örnek oluyor 89 1 Mayısında alınan kararların uygulanmamasından devlet cesaret aldı ve bu 1 Mayıs'a oldukça hazırlıklıydı. Gelecek yıla bu kötü sonuç iletilmemeli. En geniş katılımı sağlayarak kutlamanın yolu bulunmalı.

DEMİRYOL-İŞ HAYDARPAŞA ŞUBESİ BŞK. MAHMUT KILIÇ:

1 Mayıs dünyadaki hemen tüm ülkelerde işçilerin ve emekçilerin [...] olarak kutlanıyor. 1 Mayıs hi[ç ...] anlayışın tekelinde değildir... [...] relerde 1 Mayıs ağıza dahi al[...] (örneğin Türk-İş'te) bugün t[...] demokratikleşmenin bir göst[...] 1 Mayıs'a yaklaşım 141-142-16[3 ...] tutulamaz. 89 Bahar eylemle[ri ...] rası işçi sınıfının mücadele ve [...] cünü ortaya koydu. Önümü[zdeki dö]nemde de bu yaşama geçece[...]

KRİSTAL-İŞ PAŞAB[AHÇE] ŞB. BŞK. VEKİLİ SALİH YILDIRIM:

1 Mayıs'ta Başkanlar Kuru[lunda alı]nan karar doğrultusunda han[...] 1 Mayıs alanlarda kutlanmalı[...] önceden ciddi çalışmalar yapı[...] Mayıs işçilerin, emekçilerin b[...] Eğer işçi sınıfı alana çıkmak [...]sa, işçi sınıfına inanan insanla[...] sını arzu ederiz. Kamuoyun[...] edilmeyen 1 Mayıs'ın, salonla[...] ması siyasi görüşü ne olursa [...] tün işçi arkadaşlara 1 Mayıs'ı anlatmamızısağlamıştır... İşçi [...] rar gelmesini istemediğimiz [...] çıkmadık.

PETROL-İŞ İSTANB[UL ...] MALİ SKR. NESİM AKSAKAL:

Önemli olan 1 Mayıs'ı yığı[...] mak. O zaman özüne uygun [...] olur... 1 Mayıs'ın nasıl kutla[...] nünde ortak bir tavır oluşmad[...] dönemde şubeler platformu [...] düzenledi... Politik ortamı [...] bulundurarak Taksim'e katılı[...] mayacağını düşündük (çünk[ü ...] nü gibi gösteriliyordu). İşyerl[...] lamayı uygun gördük. Fabrik[...] yıs alanına çevirdik... 3 sene[...] Mayıslara baktığımızda bir k[...] bilme sağlandı. Artık işçi sın[...] rına sahip çıkmanın bilincin[...]

BASIN-İŞ İSTANB[UL ...] BŞK. HASAN TUFA[...]

Yasalar çerçevesindeki uy[...] çağdışı olarak değerlendiriyo[...] yıs bayram tatili olmalı... Tür[...] yıs'ta işveren ve siyasal iktid[...] münde kararlar almıştır... 1 M[...] şandığı gibi insanlar silahla[...] gözaltıyla susturulamaz... Yas[...] lardaki kısıtlamalar, siyasal ikt[...] rı, Türk-İş'in olumsuzluğuna [...] Mayıs anlamına yaraşır tarz[...] mıştır... Biz de her işyeri 1 M[...] dır mantığıyla hareket ettik.

DERİ-İŞ GEN. SKR. SELAHATTİN GÖK[...]

1 Mayıs, bazı işyerlerimizde [...] nelerde kutlandı... Polisin uyg[...] provakasyon olarak değerlend[...] Bu 1 Mayıs geçmiş 1 Mayısla[...] nıfın mücadelesi açısından ileri [...] dır. Bu birikimlerle gelecek 1 [...] rın daha görkemli kutlanacağı[...] Türk-İş'in tavrını ise ileri bir [...] rak değerlendiriyoruz. Salon[...] kutlamaları ve bildiri metni ç[...] Türk-İş açısından ileri bir ad[...]

DERİ-İŞ BEYOĞL[U ...] BŞK. ERDAL DEMİ[...]

1 Mayıs, özelikle işyerlerin[...] bir tarzda kutlandı... Şubeler [...] nisbi anlamda da olsa tabana [...] di... Şubeler platformu olumlu[...] me.. Buna rağmen daha etkin[...] lar yapılabilirdi... 1 Mayıs ne [...] saklanmaya çalışılırsa çalışılsın [...] timden gelen gücünü kullana[...] şik biçimlerde kutlayacağını ve [...] ın mücadele günü olduğunu b[...] ha gösterdi.

MAYIS '90

- '90 1 Mayıs'ının en dikkat çeken yönü işçi sınıfının kitlesel bir şekilde 1 Mayıs'a sahip çıkmasıdır.
- Önder işçiler, temsilciler ve şube yönetimlerinin girişimi ile yapılan temsilci ve işçilerle yapılan toplantılarda alınan "üretimden gelen gücün kullanılması, işyerlerinin dışına çıkılması ve güne yayılan eylemliliğin Taksim ile taçlandırılması" kararı önderlikle-kitleselliğin çakıştığı noktayı göstermektedir.
- Alınan ortak kararları hiçe sayarak, "önderlik yapacağız" diye ortaya çıkanların yaşamdan ve kitlelerden kopukluğu bir kez daha görülmüştür.
- 1 Mayıs '90, tek tek işçiler olarak değil, veya bir işyerinin, bir işkolunun işçileri olarak değil, bir sınıf olarak işçi sınıfının gücünü ve potansiyelini bütün topluma hissettirdiği bir gün olmuştur.

1 Mayıs 90'ı ...endirdi

DOK GEMİ-İŞ'in 1 Mayıs'ı gündeme almaması, tersane idaresinin aldığı özel güvenlik önlemlerinin etkisi çoktu. Çıkardığımız sonuçlardan biri de 1 Mayıs'ı kutlayalım, alana çıkalım demek tek başına yeterli değil. Sınıfın sorunlarına sahip çıkmadan her zaman onun yanında olduğunu göstermeden somut sorunları yakalayamadan 1 Mayıs'a katmak mümkün değil. Bahar eylemliliklerinde görüldü ki işyeri komiteleri ekseninde gelişmeyen örgütlülükler sendikalizmin batağına düşmek zorunda kaldılar. Kalıcı örgütlenmelerin yaratıl(a)maması, sınıfı sadece TİS'de 1 Mayıslarda hatırlamak mücadelenin gerilemesine ve gündemin egemen sınıflarca kullanılmasına yarar. Mücadeleyi yükseltmek, kalıcı kazanımlar elde etmek, sınırsız grev, özgür TİS, özüne uygun 1 Mayıs'lar için işyerleri örgütlülükleri yaratılmalıdır. Son söz olarak biz tersane işçileri 1 Mayıs 90'dan dersler çıkararak 1 Mayıs 91'de daha güçlü daha aktif bir kutlamanın, sınıfın sorunlarına her zaman sahip çıkılmasından, işyeri komitelerinin yaratılmasından geçtiğini söylüyoruz.

— İŞYERİ KOMİTELERİNDE ÖRGÜTLENELİM.

— 1 MAYIS 91'DE DAHA GÜÇLÜ DAHA AKTİF BİR 1 MAYIS İÇİN İLERİ."

Yunus Çimento İşçileri: "1 Mayıs öncesi Taksim ön plana çıkartıldı, Sendika (ÇİMSE-İŞ) İst. Şubesi işyerinde kutlamayı engelledi. Kendi başlarına Taksim'e gitmeye çalışmışlar. Ama biz fabrikadaydık. Bu bir çelişki değil mi? Sendika yöneticileri Taksim'e neden gittiklerini, hiç olmazsa anlamını, önemini gelip bize anlatabilirlerdi. Bu organizasyon olabilseydi işyerimizde kutlama yapabilirdik. 1 Mayıs kanunen yasak. Bunu değiştirmenin yolu anayasa değişikliği yapmaktır. O günlerde bu anayasayı onayladık. Evren'i biz seçtik, ama şimdi anlıyoruz ki bütün bunların nedeni onlarmış."

Mutlu Akü İşçileri: "İşye-

Devamı 11. Sayfada

...990, geniş işçi ve emekçi ...mücadele, birlik ve dayanışma ...larak özüne uygun bir bi...dı. Egemen sınıfların bü...saldırılarına, onların dü...a giden sınıf uzlaşmacı ...nzerlerini 1 Mayıs'ın içe...na yönündeki bütün ça...azı grupların siyasi çıkar ...irinden bir adım önde ol...pet anlayışından kaynak...ızluklara rağmen, bu yıl ...n dikkat çeken yönü işçi ...esel bir şekilde 1 Mayıs'a ...ydı. 12 Eylül sonrasında ...nıfı bu kadar yaygın bir ...yıs kutlamalarında fiilen ...bini aşan bir işçi kitlesi, ...ldığı yasak savma ve 1 ...iğini boşaltma yönünde...ak üretimi durdurdu, so... bildirilerini okudu, ko...otı, taleplerini haykırdı, ...ölgeleri 1 Mayıs alanına ...ınıfı bir sınıf olarak var...opluma hissettirdi. 1 Ma...kitlesel bir şekilde sahip...en önemli nedenleri ara...fının yıllardır ağırlaşarak ...e sömürü politikalarına ...ğu tepkinin geçen yılın ...ylemleriyle kazandığı tec... sıra ilk defa sendika ge...inin dışında -istenilen dü...ada- işyerlerinden, şube ...den başlayarak işçilerin ...kararların alınmış olması. Önder işçiler, temsilci...netimlerinin girişimi ile ...temsilci ve işçiyi kapsa...ar)da alınan "üretimden ...kullanılması, işyerlerinin ...ası ve güne yayılan eylem...i ile taçlandırılması" ka...le - kitleselliğin çakıştığı ...rmektedir. **Bu durumdan ...asında olanların çıkara...sler vardır.**

...kararın tüm boyutlarıy...naması, işyeri çitlerinin ...ve eylemliliğin daha bir ...ta ulaşamamasının teme... işçilerin ve işyeri örgüt...alarındaki ilişkilerinin or...etersiz ve organizede ön... temsilcilerin, şubelerin, ...lliklerinin atıl kalmasının ...iş işçi kitlesinin üzerinde ...l merkezlerinin etkinliği ..."yasallık" arayışlarının, ...ların ve siyasi temsilcile...ği "devlet terörü"nün et...mek gerekmektedir. **Tüm ...luk ve eksikliklerine rağ...ikle-kitleselliğin çakıştığı ...kalanması, alınan karar...ölçüde ve kitlesel olarak ha...esinde belirleyici olmuştur.**

...sınıfların vücutlarının her ...hissettikleri 1 Mayıs kor...ne olduğu gibi, bu sene de ...dırı kampanyasını berabe...iştir. Bu saldırı bir yandan ...ğız, köpeklerle saldıra...acağız, keseceğiz" türü fiili ...biçiminde yürürken, diğer ...ideolojik düzeyde bir sal...lmişti. Dünyada sosyaliz...tiğini, hiçbir ülkede 1 Ma...ınıfının burjuvazi ile mü... daha bir ileri noktaya ...bi bir perspektifle ele alın...atta tam ters bir içeriğe ka...söyleyen, bu yönde yazıp...vazinin kiralık kalemleri, ...lim" adamları, Türkiye'de ...utlamak istemenin "çağdı...ricilik" olduğunu yayma.... Ve en güzel cevabı işçi sı...Mayıs'ta geliştirdiği eylem... aldılar.

...yıllara göre çok daha gör...n 1990 1 Mayıs'ında yaşa...kler ve olumsuzluklar, ders ...n gereken örnekler olarak duruyor. Egemen sınıfla...dikleri tehditler, fiili saldı...ılar, 1 Mayıs'ın kitlesel bir ...lanmasını engelleyemediy...ili bir kesim üzerinde etkili ...ikle 29 ve 30 Nisan günleri ...n bombardıman, işçi sınıfı...ekçi kesimlerinin belirli bir ...ilikleşmeye yüz tutan kor...iden depreşmesine yol aça...u da katılımı olumsuz yön-

Tersane işçileri hep bir ağızdan:

'Yaşasın 1 Mayıs'

Şanlı 1 Mayıs iktidarın kanlı hesaplarına ve Türk-İş'in kuru bildirisiyle geçiştirme çabalarına karşın bu yıl da alanlarda ve işyerlerinde işçi sınıfının mücadele, birlik ve dayanışma günü olarak kutlandı.

İşçi sınıfı, pekçok işyerinde Türk-İş'in "yasak savma" mantığıyla hazırlattığı bildiri ile sınırlı kalmayarak kendi bildirileri ve mücadele coşkusuyla fabrika önlerine ve alanlara çıktılar.

Taşkızak Tersanesi işçileri de günler öncesinden başlayarak devlet ve pekçok sarı sendika tarafından "terörize" edilmek istenen 1 Mayıs'ı Camialtı Tersanesi işçilerinin de katılımıyla kutladılar. Başta "Türk-İş Başkanlar Kurulu kararının dışındaki her türlü kutlama ve anma için disiplin kurulunu işleteceğini" açıklayan Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan olmak üzere tüm yönetici ve işbirlikçilere en güzel yanıtı verdiler.

Devamı 11. Sayfada

META ITT İşçileri

"1 Mayıs hakkımız engellenemez"

Meta ITT fabrikasında 1 Mayıs kutlaması fabrika bahçesinde yapıldı. Saat 8.30'da "1 Mayıs hakkımız engellenemez", "1 Mayıs hakkımız, söke söke alırız", "Yaşasın 1 Mayıs" sloganlarıyla yürümeye başlayan yaklaşık 800 işçi fabrika çevresinde dolaşarak 1 saat üretimi durdurdu. İşçilerin büyük çoğunluğunun kutlamayı devam ettirme önerisi işyeri temsilcilerince "Otomobil-İş'in böyle bir kararı yok. Sendikamızın aldığı kararı uyguladık. Bundan sonra yapacağınız şeylerde sorumluluk bize ait değil, işten atılırsanız kendi başınızın çaresine bakarsanız" sözleriyle destek görmedi. Yine de 80 kadar işçi vizite kâğıdı alarak işbaşı yapmadı.

Meta'da konuştuğumuz bir işçi yapılanları oldukça geri olarak nitelendirirken şunları söylüyordu: "Bizim için bugün yapılanlar da bir adım, ancak günün anlamından oldukça yoksun, geri bir kutlama yapıldığı da bir gerçek. Üretimi durdurduktan sonra gücümüzü diğer işçi arkadaşlarla birleştirip günün özüne uygun davranılmalıydı."

Çoğunluğu kadınlardan oluşan bir grup işçi ise 1 Mayıs dolayısıyla alınan "güvenlik" önlemlerini kınıyor "1 Mayıs bizim günümüz. Dilediğimizce kut-

Devamı 11. Sayfada

Taksim kuşatıldı

1 Mayıs 90'da Taksim devlet işgali altında. Silahıyla, polisiyle, panzeriyle, jandarmasıyla, bekçisiyle, "anti-terör" güçleriyle, köpekleriyle... Oluşturulan tablo "devlet baba"nın maskesini indirmiş; devlet, mermiyi namluya sürmüş, dişlerini, pençelerini bilemiş, kan dökmeye hazır. İşçiye, öğrenciye, emekçiye... Halka karşı savaşa hazır.

Egemen sınıflar ve onun sözcülüğünü yapanlar Taksim'den neden bu denli korkuyorlar? Neden tüm güçleriyle Taksim'i kuşatıyorlar 1 Mayıslarda?

Çünkü Taksim, mücadele, birlik, dayanışma gününün en onurlu simgelerinden biri. 76 1 Mayıs'ında ilk kez yüzbinlerin Taksim'de buluşmasıyla, 77 1 Mayısında devlet katliamı sonucu öldürülen 37 kişinin kanlarıyla, 89'da devlet terörüne direnip kurşunla düşürülen M. Akif Dalcı'nın kanıyla, 90'da polis kurşunuyla felç olup "mücadeleye devam" diyen Gülay Beceren'in direnişiyle yaratıldı bu simge. İşte egemenler bunu bildikleri için tüm güçlerini yığdılar, 79'da halka karşı açık savaş ilanı niteliği taşıyan ordu sancağını diktiler Taksim'e. 1 Mayıs'ın kutlanmasını yasakladılar.

90 1 Mayıs'ında da iskelelerden başlayıp Taksim'e uzanan yolların tümünü tutup, 30 Nisan akşamından başlattılar gözaltıları. Taksim'de buluşmak isteyenleri copla, silahla, binlerce gözaltıyla engellemeye çalıştılar. Devlet terörünün hızla yükseldiği 1 Mayıs 90'da yüzbinler Taksim'le kucaklaşamadı. Taksim bu kez umut dolu haykırışlara, dost, dirençli kenetlenişlere tanık olamadı. Ama bu yıl ülkenin dört yanında binlerce işçi, emekçi hayatı durdurup "Yaşasın 1 Mayıs" dedi. Dört bir yanda gerçekleşen 1 Mayıs kutlamaları Taksim'le taçlandırılamadı belki, ama yüzbinler "gelecek yıl bir adım daha ileri, bir gün mutlaka Taksim'de" diyordu. Geleceği müjdeliyordu. 90 1 Mayıs'ında Taksim kuşatıldı. Ama bu kuşatma devletin tankıyla, tüfeğiyle, askeriyle aciz çırpınışlarıyla değil, şalter indiren, somut taleplerini, umutlarını haykıran işçilerin, emekçilerin... halkın tüm alanlara yayılan direnişiyle gerçekleşti. Fabrikalarda susan makinaların, motorların yerine yükselen işçilerin sesi kuşattı Taksim'i.

İşte bu yüzden Taksim, mücadele tarihimizin canlı bir sahnesi olması yanında, gelecek güzel günlerinde habercisi. 90 1 Mayıs'ında yüzlerce işyerinde, onlarca alanda haykıran sesler, kenetlenen kollar, yürekler gelecekte mutlaka Taksim'de buluşacak.

Mintax ve Atlas Ofset'te 1 Mayıs kutlaması

Kalıcı örgütlülükler yaratılmalı

Sabah saat 09.30. Mintax ve Atlas Ofset'te üretim duruyor. İşçiler makine başından yemekhaneye doğru yürümeye başlıyorlar. Aynı alanda kurulu Basın-İş'e üye Atlas Ofset ve Laspetkim-İş'e üye Mintax'da çalışan toplam 700 işçi var. "Yemekhaneye nasıl sığacağız. Karşıda top oynadığımız alana çıksaydık..." diyor işçilerin bir kısmı. Laspetkim-İş İstanbul Şubesi'nin Temsilciler Kurulu'nda aldığı karar 1 saat üretmin durdurulması ve hazırlanan bildirinin okunması yönünde. Basın-İş İstanbul Şubesi de üretimin 2 saat durdurulması yönünde karar alıyor. Beybi'de, Derby'de üretimden gelen güçlerini kullanan işçiler bahçede toplanırken, Mintax ve Atlas Ofset'te yemekhanede bir araya geliniyor. İşveren tedirgin. İşyerine giriş-çıkış sıkı şekilde denetleniyor. Laspetkim-İş İstanbul Şube yöneticileri içeriye girebilmek için uğraşmak zorunda kalıyorlar, basın görevlisinin fotoğraf makinesini içeri sokmasına izin verilmiyor.

Şube yöneticilerinin güçlükle karşılaştığını gören işçilerden "Kapıya gidip onları alalım" sesleri yükseliyor. Ancak bu konuda adım atmaya fırsat kalmadan sendikacılar içeriye alınıyor.

Laspetkim-İş İstanbul Şube Sekreteri Ali Akşen, "İşçilerin bir araya gelmesinden, sorunları tartışmasından, taleplerini haykırmasından korkuyorlar" diyor. Atlas Ofset Baştemsilcisi Kenan Kaya işçilerin karşı karşıya olduğu sorunları sıralıyor ve talepleri belirtiyor: "12 Eylül'ün bütün sonuçları, 1982 Anayasası başta olmak üzere yarattığı kurumlar ortadan kaldırılmalıdır. Sınırsız grev ve örgütlenme özgürlüğü istiyoruz. Baskıya, işkenceye son verilsin, 1 Mayıs üzerindeki yasaklar kalksın" diyor. Sorunların ortadan kaldırılabilmesi, mücadelenin yükselebilmesi için işçilerin kalıcı örgütlülükleri yaratmaları gerektiğinden söz ediyor. Laspetkim-İş Mali Sekreteri Nihat Varol, "Bu kez alanlarda kutlayamıyoruz. Ancak önümüzdeki yıllarda yine Taksim alanında yapılacak görkemli kutlamaları engelleyemeyecekler. Hepinizin birlik, mücadele, dayanışma günü kutlu olsun" şeklinde konuşuyor. Mintax İşyeri Baştemsilcisi Rasim Güney sendika tarafından hazırlanan bi-

Devamı 8. Sayfada

İşçiler ... değerl...

Kavel İşçileri: ...

Philips İşçileri: ...

Tersane'den b...

1 Mayıs'ta Cevizli...

'Bizi b... kurtar...'

Ariflere borçluyuz

• Mehmet Şirin Tekin'e, Arif Canyılmaz'a, gerici-faşist saldırılarla katledilen tüm insanlara borçluyuz. Faşizme karşı demokrasi mücadelesini yükselterek ödeyeceğiz bu borcu.

Burdur Meslek Yüksekokulu öğrencisi Arif Canyılmaz, 25 Nisan günü uğradığı faşist saldırıyla katledildi.

Benzerleri gibi bu olayda da faşist katiller, devletin niteliğini açıklarcasına üniversite rektöründen valiye, emniyet müdürüne dek ısrarla korundu. Olayın mağdurları siyasi şubede saatlerce sorgulanırken, faşist katiller serbestçe dolaşıyordu. Hem de gerek saldırıya uğrayanların, gerekse saldırı sonucu ölen Arif Canyılmaz'ın ölmeden önce verdiği ifadede saldırganların kimlikleri açıkca belirtilmişken. Hem de olay gecesi faşist saldırganların saldırıya hazırlandıkları, sonrasındaysa kaçıp saklandıkları siyasi şubeye bildirilmişken.

SALDIRI DEVLET HİMAYESİNDEKİ FAŞİSTLERCE PLANLI YAPILDI

25 Nisan günü Burdur Halkevi üyesi Devrim Kireçci ile Arif Canyılmaz ve arkadaşları Sadık Özdemir akşam 21.00 sıralarında bıçaklı, falçatalı saldırıya uğruyordu. Saldırganlar, Burdur Bizim Ocak Dergisi temsilcisi Zeki Tunç, Meslek Yüksekokulu öğrencileri Haluk Demircan, Gürkan Kurtbaş ve kimliği belirlenemeyen 3 kişiden oluşan faşist çeteydi. Saldırı sonucu Devrim ve Sadık tesadüfi olarak kurtulurken, Arif sol bacağında ana damarı koparan ağır bir bıçak darbesiyle yaralanıyordu. Arif, vatanaşlarca hastaneye kaldırılıp, Antalya'da noktalanacak ölüm yolculuğuna çıkarken, faşist katillerin kaçışına, saklanmasına göz yuman polis, bazı halkevi üyelerini ve öğrencileri gözaltına alıyordu. Olayın baş sorumlusunun Zeki Tunç olduğu söylendiğindeyse polis, birbiriyle çelişen yalanlarla korumaya çalışıyordu faşist katilleri. Tüm bunlar olurken Zeki Tunç saklandığı yerden gelişmeleri rahatlıkla izliyor, polisçe de bilinen yerlerle haberleşebiliyordu.

Sonraki birkaç gün içinde valiyle yapılan görüşmede faşistleri koruma tavrını Vali Memduh Oğuz da sürdürüyor, olayı basit bir öğrenci sürtüşmesi gibi göstermeye çalışıyordu.

Emniyetin göstermelik ve sonuçsuz ara-

Devamı 11. Sayfada

Çimento işçilerinin coşkuyla çıktıkları grev Bakanlar Kurulu kararıyla ertelenmişti.

Çimento işçileri imzalanan sözleşmeden hoşnutsuz

"Yöneticilere kin duyuyoruz"

• Sendika yönetimi, kamu işyerlerinde çalışanları ayrı tutarak işçileri ikiye bölmüştür. Bu tavrıyla tam bir ihanet çizgisine düşmüştür.

• Kamu işyerlerindeki çimento işçileri, yaşadıkları grevdeki eksikliklerini görerek, yeni greve hazırlanmalı, sözleşmesi bağıtlanan çimento işçileri ise başlayacak grevi kendi grevleri olarak görmelidirler.

Çimento sektöründe 26 Mart'ta başlayan grevler, 18. gününde Bakanlar Kurulu'nun 60 gün erteleme kararı üzerine kaldırıldı ve özel sektöre bağlı işyerlerinde toplu sözleşme bağıtlandı.

Kamuoyuna istenilen ücretin elde edildiği açıklanan sözleşme hiç de açıklandığı gibi değil. Bizzat işçiler bu durumu çok yalın bir şekilde dile getiriyorlar. Ve sözleşmenin kendi istemleri dışında gerçekleştirildiğini söylüyorlar.

Yunus Çimento işçileri, "Grevimiz ertelendi. Sendikamız bu karara karşı direnmedi... Alelacele imzayı bastı. Oysa işverenler aynı rakamları greve çıkmadan önce vermişlerdi... Devlet, grevlere müdahale etmemeli... Madem serbest ekonomi deniliyor, grevlerde neden serbestlik tanınmıyor?.. Yöneticilere kin duyuyoruz..."

Eternit işçileri, "Aldığımız ücret 250.000 TL. Bu parayla nasıl geçinelim... İşçiler üzerine oyunlar oynanıyor... Sendika çimento işçisini sattı. Ama biz kendimizi sattırmayacağız."

Evet! İşçilerin bu söylediklerine fazla eklenecek bir şey yok. Somut gerçeklik tüm çıplaklığıyla ortada. Tabii bunlar günlük basına yansımıyor, yansıtılmıyor. Kamuoyunda çimento işçisinin "çok iyi" para aldığı belirtiliyor. Ama işçinin eline geçen 750-800.000 TL. civarında. Dört kişilik bir ailenin mutfak masrafının 450.000, ev kiralarının en az 300.000 TL ve enflasyonun yüzde 80'lerde seyrettiği koşullarda elde edilen hakkın hiçde "çok iyi" olduğu iddia edilemez. Ve elde edilen **bu ekonomik hakların uygulanan ekonomik politikalar nedeniyle kısa bir süre -birkaç ay- sonra sıfırlanacağı bilinmelidir.**

SÖZLEŞME İŞÇİLERİ KÖLELİĞE MAHKÛM EDİYOR

Sözleşme diğer bir boyutuyla işçilere en ufak bir söz hakkı tanımamakta. Sendikal çalışmalar işverenin iznine bağlanmakta. Disiplin Kurulu, tutukluluk, hasar-zarar tesbiti vb. maddeler tamamen işverenin hâkimiyetine bırakılmış durumda. Ve sosyal yardım olarak kazanılmış hak olan "izin değerlendirme ücreti, izin harçlığı ve giyim parası" birleştirilerek tek maddeye indirgenerek kazanılmış sosyal hakların ortadan kaldırılmasının ve çıplak ücrete yedirilmesinin kapısı açılıyor, doktorun çalışma saatlerinin belirlenmesi işverene bırakılıyor ve yemeğini makine başında -işkoşullarından dolayı- yemek zorunda olan işçinin çalışması, fazla çalışma sayılmayarak her gün işverene ücretsiz çalışma yapılmasına izin verilerek işçiler işverene peşkeş çekiliyor. İş değişikliği ve fazla çalışma tamamen işverenlerin elinde.

İşe geç gelme ayda 3 kez olarak belirlenmesine karşılık yılda altı defayı geçmesi halinde işbaşı yaptırıp yaptırmamada işveren serbest. Bir madde ile elde edilen bir hak başka bir madde ile ortadan kaldırıldığının somut örneği bu sözleşmede görülüyor. Ayrıca "ölü doğan çocuklar için doğum yardımı yapılmaz" denilerek, doğum görmezden gelinerek ve ölü doğumdan dolayı işçi cezalandırılıyor.

Toplu çıkarmalara yönelik olarak "verimi düşük, sicilinde cezası bulunanlar" ibaresi sıralamaya konularak, işverenliğin -ve aynı zamanda

Devamı 11. Sayfada

Çimentoda ikinci grev

• Çimse-İş Sendikası kamuya ait 12 çimento ve 4 toprak gurubu işyerinde ikinci defa greve çıktı.

(İşçilerin Sesi - Ankara) Çimse-İş Sendikası, kamuya ait 12 çimento ve 4 toprak grubu işyerinde ikinci defa, yeniden greve çıkıyor.

Çimse-İş Olağanüstü Bölge Valiliği'nden grev için izin istedi.

26 Mart'ta başlayan çimento grevi Bakanlar Kurulu'nun, grevin 18. gününde 60 gün erteleme kararı üzerine Çimse-İş Sendikası tarafından, grev ertelemesine karşı Danıştay'da yürütmeyi durdurma ve iptal davası açılmıştı. Danıştay 10. Dairesi çimento grevinin Bakanlar Kurulu'nun iddiasındaki "Milli güvenliği bozucu etkisinin" olmadığı şeklindeki kararıyla çimento grevi yeniden başlıyor.

Bilindiği üzere Çimse-İş Sendikası daha önce 26 ve 28 Mart tarihleri için 45 ayrı fabrikada grev kararı almıştı. 45 fabrikadan olağan üstü hal bölgesinde bulunan 1'i özel 4'ü Çitosan'a bağlı 5 çimento fabrikasındaki grevler bölge valiliğince ertelenmiş, 21 özel çimento fabrikasında da işverenler lokavt ilan etmişti.

Bu arada Bolu Çimento Fabrikası da Fransızlara ihale edilirken ve Çimse-İş Sendikası da grev ertelemesi sürmekteyken özel sektör işyerlerinde sözleşme imzalamıştı.

İnşaat sektörünü durduran, ancak her türlü saldırının da odağında bulunan çimento grevi, Çimse-İş yönetiminin de teslimiyetine uğradı. Çimse-İş yönetiminin özel sektör işyerlerinde imzaladığı sözleşmeyle, kamu işyerlerinde 23 Mayıs'ta başlayacak olan grevin etkinliği de kırılmış oldu.

Fransızların büyükelçilik düzeyinde izlediği, Avrupa ve özellikle de Yunanistan'da çimento fiyatlarının yükselmesine yol açan grev, Danıştay 10. Dairesi'nin yürütmeyi (Bakanlar Kurulu'nun grev ertelemesini) durdurma kararıyla yeniden başlıyor. Ancak bu defa Olağanüstü Hal Bölgesindeki çimento fabrikalarıyla, özel sektör çimento fabrikalarında üretim sürdürülecek. Bununla birlikte Çimse-İş Sendikası Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne başvurarak, bu bölgedeki çimento fabrikalarında grev izni istiyor.

Hükümet ve işverenler saldırıyor. Bakanlar Kurulu, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği kararları, kararnameler, grev yasakları, ertelemeler, lokavt ilanları, özelleştirmeler, milli güvenlik, toplum sağlığı, milli barış, uzlaşma çağrıları, 2821-22, ve benzeri şekillerde devam eden saymakla bitmeyen bu saldırı ve sınıfa yönelik türlü oyunlar çimento grevinde bir defa daha yaşandı. Türk-İş ve Çimse-İş yönetimleri ise Ilgaz Dağı'ndaki Hükümet - Türk-İş gizli görüşmeleriyle bu saldırıların pazarlığını çoktan yapmışlardı. Bunun içindir ki, imzalanan sözleşmelerle grev kırıcılığı bu sendika yönetimlerine bırakılıyor. Şimdi bir kısım çimento işçisi üretime devam ederken, bir kısım çimento işçisi de greve çıkacak.

Bu saldırılar giderek daha da boyutlanırken, saldırıların bütün bir sınıfa yönelik olduğu unutulmadan, başta sözleşmesi imzalanan çimento işçileri olmak üzere tüm işyerlerinde grevci işçilerle dayanışmak daha da önem kazanmaktadır. Dayanışmayı ve mücadeleyi çok boyutlu olarak sürdürmek, tüm saldırı ve oyunları parçalayarak, sınıf taleplerinin gerçekleşmesinde bir direniş hattı oluşturmak için işyeri komite ve konseylerini örgütleyerek, buralarda birleşmek kaçınılmazdır.

Grev sonrası Çelik-İş

Patron zihniyetli, sınıf sendikacılığından yoksun kişilerin entrikalarıyla oluşan yönetim, sınıf sendikacılığı konusunda duyarlı işçilerin, demokratik, siyasi ve ekonomik istekleri karşısında çaresiz kalmaktadır.

İşçilerin kararlı mücadelesi ile 137 gün süren grev, işveren ve vekili MESS'i dize getirdi. Bunların yandaşı sendikacılar tarihin çöp sepetine atıldı.

Ancak konuşunca mangalda kül bırakmayan Genel Başkan Metin Türker, Genel Sekreter Abdullah Kaplan, Çelik-İş kasasını her kongrede borçlu gösteren Mali Sekreter Ferudun Tankut, gücünü işçinin birliğinden almayan zavallı şube yöneticileri 137 gün süren grevle imzalanan toplu sözleşmedeki alınan hakları hayata geçirememektedir. Örneğin:

1- İşyerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda yeterli tedbir alınmamaktadır. (İ.D.Ç. Dökümhaneler kısmında çalışan 270 işçiden 53 kişinin akciğer hastası olduğu tespit edildi. Diğer kısımlarda ise iş kazası sonucu ölümler olmaktadır).

2- Toplu sözleşmenin geçici 2. maddesinde yer alan her işçi, yaptığı işin karşılığı olan ücretini 1.1.1989'dan itibaren alır denmesine rağmen, halen işçiler mesleği dışında çalıştırılmakta, yaptığı işin değil, daha düşük kadronun ücretini almaktadır.

3- Yapılan işe göre düzenlenmesi gerekken prim sistemi halen hayata geçirilemedi. (Mad. 58 h fıkrası 2. bendi)

4- Her işçiye 200 gram yoğurt verilmesi gerekirken alınamadı. (Mad. 73 v fıkr.)

5- Yaptığı iş gereği terleyen ve atölye dışına çıkan işçilere ter havlusu, ter atleti ve gocuk verilmesi gerekirken verilmiyor. (Mad. 74 a fıkrası)

6- Yöneticiler grev fonu ve eğitim fonuna ayırması gereken parayı ayırmıyor.

7- Toplu iş yasasındaki anti-demokratik maddelere karşı mevcut yönetimin duyarsızlığı devam ediyor.

Durum böyleyken Genel Başkan istifa edeceğini söylüyor, fakat arkadaş olduğu koltuğundan da vazgeçemiyor. Dolayısıyla Metin Türker ucuz kahramanlık yapamaz, bu kahramanlıklarını işçilere kabul ettiremez oldu.

İsdemir işçileri, **"Türk Metal'e hayır, metal iş kolunda Çelik-İş lokomotif olmalı"** demelerine rağmen Türk-Metal sendikasının işçilere dağıttığı **"Türk Metal'e katılın"** bildirisi ve bu bildiride Şevket Yılmaz'ın da açıklamasının olması işçileri huzursuz etmiştir.

Çünkü Metin Türker'in, Ş. Yılmaz'la olan yakın ilişkisi işçiler tarafından da bilinmektedir. Dolayısıyla bu bildiri ile M. Türker arasında bağ olabileceği endişesi işçileri üzmektedir.

Bu gelişmeler böyle devam ederken 28.3.1990 tarihinde İskenderun Çelik-İş binasında temsilciler toplantısı yapıldı. Bu toplantıya M. Türker Genel Yönetim Kurulu üyeleri, Karabük yönetiminden bir kişi, İskenderun şube yöneticileri temsilcileri ve biz katıldık. M. Türker Şube Başkanı Nihat Kıymacı ile Şube Sekreteri Cengiz Gül konuştular. Toplu sözleşmeyle alınan hakların hayata geçirilemediğini bu konuda üzgün olduklarını belirttiler. Söz alan İskenderun delegesi Yahya Baykam **"Siz hiç bir şeyi yapamazsınız. Zaten işçi menfaati için yaptığınız hiçbir şey de yok. İşçileri avutmayın"** dediğinde sözü kesilerek kürsüden aşağıya indirildi.

Çelik işçilerinin grev sürecindeki kararlılıkları hala hatırlanıyor.

Bizler konuşmak için söz istedik. M. Türker sözde sosyaldemokrat olan temsilcilerle birlikte tavır koyarak bizleri konuşturmak istemedi, bir arkadaşımız şartları zorlayarak kürsüye çıktı ve konuştu. Sınıf sendikacılığında yetersiz olduklarını, sarı sendikacılık anlayışıyla bir yerlere varılamayacağını, grevdeki işçilere yapılan yardımların işçilerden gizlendiğini, toplu sözleşmeyle elde edilen hakların hayata geçirilemediğini, anti-demokratik yasalara ve emek sömürüsüne karşı duyarsız kalındığını... ve yapılması gerekenleri anlatırken sözde sosyal demokrat olduğunu söyleyen genel sekreter A. Kaplan "Şerefsizler" diye bağırarak yapıcı eleştirilerimizi provakasyona getirmeye çalıştı. Buna M. Türker F. Tankut eşlik ettiler. Olay kavgayla sonuçlandı. Toplantı dağıldı.

İlkeli ve örgütlü mücadelemiz devam edecektir.

İskenderun'da bir grup demir-çelik işçisi

Fatsa; Dün değil, bugün

Fikri Sönmez
3 Mayıs 1985 yılında Amasya cezaevinde öldü.
İşkencelerle dolu 4 yılın ardından...
Öldürüldü...
Fikri Sönmez. Fatsa Belediye Başkanı.

14 Ekim 1979 yılında belediye başkanlığı seçiminde devrimcilerin adayı idi. %65 oy oranıyla kazandığı seçimin ardından Karedeniz'in kıyıcığındaki bu küçük ilçe dönemin başbakanı - şimdilerin demokrasi şampiyonu- Demirel'den, burjuva basınının kemik yalayıcı köşe yazarlarına kadar pek çok kesimin kışkırtma ve saldırılarının odağı oluyordu. Demirel MHP'li Reşat Akkaya'yı Ordu'ya vali olarak atıyor, bu tescilli faşist de işbaşına gelir gelmez şehrin emniyet müdürlüğünden Milli Eğitim'e kadar faşist kurumlaşmaları oluşturmakta gecikmiyordu.

Ne içindi bu hazırlık?

Neydi Fatsa'da egemen sınıfları bunca ürküten?

Fikri Sönmez, ekonomik bunalımın, yoklukların, karaborsanın sürüp gittiği bir dönemde yapılan seçimlerde **"halkın söz ve karar sahibi"** olacağı bir belediyecilik anlayışını savunan düşünceleriyle belediye başkanı seçildi. Devrimcilerin ve O'nun **düşünceleri** egemen sınıflar açısından o denli tehlikeliydi ki seçimlerden önce faşist katiller tarafından öldürülmek istendi. Üzerine yağan 70 kurşundan ikisi vücuduna isabet etti. Bir hafta sonra ise otomobili taranarak sürücü yaralandı. Seçim konuşması yaptığı kahvehane maskeli faşistlerce basıldı. Bir kişi öldürüldü; birçoğu yaralandı.

Fatsa halkı seçimlerden bir süre sonra aralarında toplumun her kesiminden insanların bulunduğu 11 halk komitesi kurdu. Bu komiteler aracılığıyla **"söz ve karar sahipliği"** ilkesi yaşama geçirilerek ilçenin tüm sorunlarının üzerine gidildi. Kadın, erkek, genç, ihtiyar bütün bir halkın gücüne dayanan bu çalışmalar kısa sürede başarı kazandı. **"Dört yılda yapılamaz"** denen Fatsa sokakları **"Çamura Son"** kampanyasıyla bir haftada düzenlendi. Yine komiteler aracılığıyla halkın doğrudan müdahalesi sonucu ilçede karaborsa, hırsızlık, kumar, içki, tefecilik ortadan kaldırıldı. Fındıktaki azgın sömürünün önüne geçilmiş, komiteler aracılığıyla etkili bir fiyat denetimi gerçekleşmişti. Bir başka örnek ise belediye ile belediye işçileri arasındaki toplusözleşmelerle ilgiliydi. Bu toplusözleşmenin koşulları tamamen işçiler tarafından belirleniyordu. Ayrıca halkın büyük birbölümünün etkin biçimde katıldığı kültür ve sanat şenliği düzenlenmişti.

İşte Demirel'lerin daha sonra Kenan Evren'in konuşmalarında söyledikleri "Fatsa'da meydana gelen olay Fatsa cumhuriyeti olayıdır, Orada devlet yoktur. Bu mesele yarım bırakılamaz. Bırakılırsa yüz Fatsa çıkar" dedikleri, "Biz yönetime el koymasaydık Fatsa'dakiler yönetime gelecekti ve bu konuşmayı onlar yapacaktı" sözlerinin nedeni burada yatmaktaydı.

Fatsa'da gerçek bir demokrasinin, gerçek bir halk yönetiminin çekirdekleri atılmıştı. Fatsa halkı binlerce yıldır kendilerini yönettiğini söyleyen sömürücülere - asalaklara ihtiyacı bulunmadığını, kendi kendisini pekalâ daha iyi yönetebileceğini farketmeye başlamıştı. Fatsa'da halkın kendi elleriyle gerçekleştirdikleri o denli etkileyici idi ki civar ilçeleri ve Türkiye'nin pek çok bölgelerini tutuşturmaya hazır bir kıvılcım gibi dilden dile, kulaktan kulağa yayılmaya başladı. İşte "Bırakırsanız yüz Fatsa çıkar"ın anlamı buydu.

Faşist Vali Reşat Akkaya'nın atanmasından sonra Fatsa'yı çevreleyen ilçe ve kasabalarda faşist cinayet şebekeleri devletle kolkola halka kan kusturmaya başladılar. Ünye'de, Aybastı'da, Çamaş'ta katliamlar birbirini izledi. Fatsa'nın çevresi civar illerden getirilen takviye polis ve binlerce askerle çevrildi. Bunlar günlerce bekletilerek "ilçeye girilemediği" izlenimi yaratılmak istendi.

İşte 12 Eylül'ün Fatsa'ya 2 ay önce

Devamı 11. Sayfada

KISA...KISA...KIS

Türkkablo'da gerginlik

Türkkablo'da depo saha forme
olarak görev yapan Mehmet E
işçilere hakaret ettiği ve bu ne
cezalandırılması istemiyle başl
eylemler sürüyor. Formen Evc
küfürleri ve hakaretleri sonras
boyunca işçiler üretimi durdur
Sendika temsilcileri ile işveren
arasında yapılan görüşmelerd
işverenin Mehmet Evcim'i en
şekilde cezalandıracağı yolun
teminatlarını yerine getirmem
üzerine işçiler vizite eylemine
başladılar.

Sakal neden işten atıldıla

Yarımca Seramik'te 3 işçi sa
nedeniyle 17. maddeden taz
işten atıldı. Abdülkadir Kılıç,
ve Fazlı Beyazıt adlı üç işçi
"inançlarımızdan ötürü işten
işçi arkadaşları sessiz kalma
çağırıyoruz. Yapılan anti-dem
bir uygulamadır. Bölge İdare
mahkemesine başvurduk. H
arayacağız" dediler.

Lifli Rulo'da anlaşma

İzmit'in Köseköy mevkiinde
olan ve Deri-İş'e bağlı 84 iş
çalıştığı Lifli Rulo'da toplu s
imzalandı. Daha önce orta
ücretin 270 bin lira olduğu
arabulucu aşamasında bir
çıkmayınca sakal bırakma
boykotu eylemleri yapılıyor
anlaşma ile 1. yıl brüt 775
yıl ise brüt 800 bin lira zam
Ancak Lifli Rulo işçileri yer
sözleşmeyi yeterli bulmuyo

Deren'de di

Çayırova'da kurulu Deren
sözleşme görüşmeleri süre
işçinin işten atılması üzeri
hafta kadar üretimi durdur
Toplam 14 kişinin çalıştığı
Ambalaj'da 1989 Eylül'ünd
örgütlenen Petrol-İş İstanb
başkanı Şakir Zengin İşve
neredeyse asgari ücret te
söyleyerek grev kararı alın
olduklarını ekledi. Ş. Zeng
sendikasızlaştırmak için bu
toplam 7 işçiyi işten attı.
İşten atılınca üretim durdu.
bunun üzerine jandarmay
başvurmuş. Jandarma, 'e
durduramazsanız, sizi içe
kanunsuz direniş yapıyors
İşbaşı yapmak zorunda k

Elyaf'ta del seçimi yap

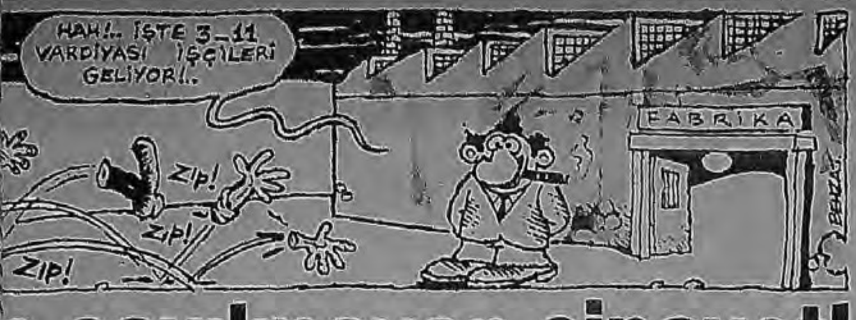
1250 işçinin çalıştığı Yalov
105 delege belirlendi. Öz
sendikasının örgütlü olduğ
seçimlere üç liste çıktı. Si
sendikasını hayata geçirm
alan ve şu anki şube yön
tutarsız bulan liste tüm e
ve oyunlara rağmen 72 d
çıkardı. Şube seçimleri 22
Haziran'da yapılacak.

İgsaş'ta gr engel

Petrol-İş sendikasına üye
çalıştığı İgsaş'ta 10 Mayıs
itibaren yapılacak olan gr
mahkemece engellendi. İ
fabrikanın doğal gazla ça
ülke ekonomisinin zarara
uğrayacağını ileri sürerek
Mahkemesine başvurdu.
işverenin talebini olumlu
grevin ertelenmesi yönünd
verdi. Mahkemenin bu ka
protesto eden işçiler, fabr
yürüme ve vizite eylemi y
başladı.
Petrol-İş Kocaeli şube ba
Mehmet Güray, "Aynı ma
2 yıl önce grev yapma ye
vermişti. Bu kararla tek b
olan grev de elimizden al
dedi. İgsaş'ta ortalama ne
480 bin lira. Petrol-İş send
birinci yıl 1 milyon 300 bi
ikinci yıl da 1 milyon 600
artı enflasyon farkı kadar
istemine karşılık, Kiplas i
yıl brüt 786 bin lira, ikinci
1 milyon 502 bin lira zam

Penyelüks't işçi kıyımı

Sefaköy'de kurulu Penye
fabrikasında 150 işçi işten
Çalışma Bakanlığı'ndan iz
600'ü bulabileceği belirtil
kıyımına gerekçe olarak
daraltması" gösterilirken,
işveren Hasan Gürel'in
süre önce "üç kişinin ye
kişi yapacak" sözlerinin b
olduğunu söylüyor. İşçile
kıyımının toplu sözleşme
çalışmalarının başladığı
dönemde gündeme gelm
gözdağı vermeyi, yüzde
amaçladığını vurguluyor.
örgütlü sendika Tekstil İş
yapamayız. Hiç olmazsa
alıyorsunuz" tavrıyla sen
kez dahi tescil ediyor.

...ç sayılmayan cinayet!

• Devlet yıllardır oldukça titiz ve sistemli bir çabaya girişerek, işçi sağlığı ve işgüvenliği kavramının işçinin en dalgın olduğu anda bile kaza olmasını önleyecek önlemlerin alınmış olması ve meslek hastalığına izin vermeyecek çalışma koşullarını hazırlamak, anlamına geldiğini unutturmaya çalışıyor.

• İşçi sağlığını tehdit eden unsurların, patronun kâr hırsının bir sonucu olarak, fabrika dışındaki dünyayı, insanların-canlıların sağlığını tehdit eder duruma geldiğini unutmadan, işyeri komite ve konseyleri tüm işçileri ve yöre halkını kapsayan bir mücadele için kolları sıvamalıdır.

...ş ailene ve işine lazımsın", ...ma kazayı önle", "dalgın ...felaket getirir" vb. slogan... ve İşgüvenliği Haftası ne...de, sokaklarda, renagrenk ...kutularında boy gösterme...nla da yetinilmeyip, panel...r, gösterişli demeçler veri...isıra (Üstüne üstlük devlet ...nlenen bu panellerin gider...kesilen paralardan oluşan ...or.) Tüm bu (işçilerin sağ...için (!) senede bir kaç gün) ...raş çabaların uyardığı, ku...nasihat ettiği ortak suçlu;

...ır oldukça titiz ve sistemli ...rek; işçi sağlığı ve işgüven...**işçinin en dalgın olduğu an...masını önleyecek önlemle...ması ve meslek hastalığına ...çalışma koşullarını hazır...** geldiğini unutturmaya ça...let, aynı işkolunda, aynı ça...ndaki işçilerde karşı karşı...addelerden (toz, kimyasal ...rü görülen ortak hastalık...talığı tanımı koymayı pra... Çoğu göstermelik olan iş...in elini kolunu iyiden iyiye ...rat yemini etmiş kimi dok...ler bu konuya devlet poli...unda yaklaşıyor. Bu duru...pıcı bir şekilde ifade eden ...işçisinin söylediklerine baş...r? "Profesörler zaman za...nde toz ölçümü yapıyorlar ...ikeli değildir diye rapor ve...z yaşıyoruz. Tozun tehlikeli ...ı anlamak için işyerini öl... burada çalışan işçiyi ölçse...rarı anlayacaklar".

... (nasıl olduysa kurulan) ...Hastalıkları Hastanesi'nin ...k için harekete geçiyor. Öte ...evlet göz boyamak için bu ...30'un üzerinde ILO sözleş...yor. Yani, devlet tam bir iki...yor.

...örütü" sendikalar ne ya...evletin politikasını bire bir, ...ma geçirirken, kimi de (bel... olmadan) işçi sağlığı ve iş ...ğin bir ücret konusu kadar ..., kulakardı ederek yine aynı ...aşıyor. Sendikalar varolan ...a geçirilmesi doğrultusun...ı zorlamıyorlar, işçi sağlığı ...lik kazandırılması için çaba

...AR İÇİN GİRİŞİLEN SİS...N-ÇARPITMA-KARALA...YASI GERÇEKLERİ GİZ...

... onların temsilcileri iktidar...işçi sağlığı ve işgüvenliğini ...elik tedbir almak demek el...ırın azalması demek. İşçile... pazarlık araçlarından biri ...lasyonun, anarşinin baş ne...ri olarak gösterirken grevde ...ünün "memleket ekonomi...zararlar"dan dem vuruyor...eren mantığı ile yaklaşacak ...kları yalan-çarpıtma ve ka...nyasının iğrençliği günışığı...K istatistiklerine göre 1975-... grevde kaybolan işgünü sa...milyon 664 bin 975 iken, bu ...kazaları nedeniyle kaybolan ...se 307 milyon 363 bin 201. ...ı nedeniyle kaybolan işgünü ...kaybolan işgünü sayısından ...zla.

...statistiklerine bir göz atıyo...ı itibariyle 2 milyon 878 bin ...şçi üzerinden yapılan araştır...eslek hastalığı oranı binde ...lyon 878 bin 925 sigortalı iş...4'ü meslek hastalığına yaka...aynı istatistiklere göre 1987 ...şçi işgöremez raporu alırken ...ını kaybetmiştir. Resmi ista...kamları küçültmek için girdi...ı çabayı gözönüne alırsak ve ...lıştığı halde sigortasız oldu...ra geçemeyen yüzbinlerce ka... çocuk işçiyi de eklersek bu ...acağı korkunç boyutları tah...r olmasa gerek. Tabii bu he...zli meslek hastalarını katmak ...etkisi ancak uzun vadede gö...klar nedeniyle ciddi rahatsız...lığını düşünen ve emekli ol...aç yıl sonra ölen ve bir türlü ...lığı raporu almayı başarama... işçiyi.

...MİTE VE KONSEYLERİN...LENEREK FABRİKA DU...I AŞAN BİR MÜCADELE...LİM

...leşme dönemi geldiğinde pek ...tet konusunda takılıp kalıyo...plu sözleşme salt elimize ge...n mukavelesi imiş gibi...

...kâr hırsını doyurmak uğruna, ...opan parmak, bacak, kısalan

Devamı 11. Sayfada

İşçiler anlatıyor

Yunus Çimento İşçileri:

İşyerimizde işçi sağlığı kurulu var. Kurula 6 işveren 2 işçi temsilcisi giriyor. Doğal olarak hep 6-2 mağlup oluyoruz. Biz sigortalıyız. Devlete prim ödüyoruz. SSK'da hastaya bakım o kadar kötü ki. Tedaviye gidiyoruz tersleniyoruz, azarlanıyoruz. SSK'lar gün geçtikçe kötüleşiyor. Seçim zamanı bir ANAP'lı seçim bildirilerini hastanede dağıtıyordu. Hem çözüm getirmiyorlar hem de oy istiyorlar.

İşçi sağlığı iş güvenliği mevzuatı kapsamında yılda 1 kez röntgen çekiliyor, 2 kere de tetanoz aşısı yapılıyor. İşyerinde zehirlenmelere karşı yoğurt veriliyor. Ama bir profesör yoğurdun zehirlenmeye karşı bir yararı olmadığını açıklamıştı. Toz maskesi, koruyucu giysiler vb. veriliyor.

Zaman zaman İstanbul Tıp Fakültesi'nden ekipler gelip toz ölçümü yapıyorlar. Ama verdikleri raporlarda hiç toz oranı tehlikeli boyutlarda değil. Yarın bir gün biz bir tavır alsak haklılığımızı nerede, nasıl kanıtlayacağız? Profesörler, hocalar toz tehlikeli değil diye imza atıyor ama biz yaşıyoruz. Tozun tehlikeli olup olmadığını anlamak için işyerini ölçüyorlar. Ama burada çalışan işçiyi ölçseler o zaman zararı anlayacaklar.

İşyerinde kuyu suyu kullanılıyor. Su da kireç oranı çok yüksek. Saçlarımız dökülüyor, cilt hastalıkları çok yaygın. Devlet bizimle alakadar olmuyor. Öte yandan sendikalar işçi sağlığı haftasında 3-5 tane hoca tutup göstermelik eğitim çalışmasından başka bir şey yapmıyor.

Mutlu Akü işçileri:

1980 öncesinde burada zihirlenme oranı %40 civarındaydı. '87'den sonra bu oran binde 2'ye düştü. Çünkü 87'den bu yana fabrikada teknolojik yenilenmeye gidildi. Artık kurşunla direkt yüzyüze gelmiyoruz. Ancak asit sorunumuz var. Tamamen muşambadan bir tulum getirdiler. Rahat çalışamadık. Sonradan sadece önümüzü kapatan önlük getirdiler. Pek yararını görmüyoruz. Asit, yünlü ve naylonlu çamaşırlara birşey yapmıyor, ama iç çamaşırlarımızı mahvediyor.

İşçi sağlığı kurulumuz çok iyi çalışıyor. En küçük bir problemimizde kurula başvuruyoruz. Kurulda 2 işçi temsilcisi, 6 işveren temsilcisi var.

Kurşun zehirlenmesi olsa bile meslek hastalığı raporu vermiyorlar. En fazla, kurşunlu veya tozlu ortamda çalışamaz raporu veriyorlar. İşyeri doktorumuz işçi sağlığı ve iş güvenliği haftası nedeniyle yemekhanede bir konuşma yapacak.

YILMAZ ŞENTÜRK (Tarım-İş İst. Şb. Başkn.) İşkolumuzda, hayvanlarda görülen ve insanlara solunum yoluyla geçen **Brocelles** hastalığı oldukça yaygın. Bu tehlikeli hastalık tedavi edilmezse verem, kanser, cinsel hastalıklar vb. ne yol açıyor. Gece terlemeleri, halsizlik gibi belirtilerle başlayan bu hastalığa

meslek hastalığı teşhisi konmuyor. Urettiğimiz aşılardan dahi geçen bu hastalığa daha önce ben de yakalandım. Hastahaneye yattım. Ancak 3 gün sonra polis zoruyla beni hastaneden dışarı attılar. Oysa hakkımda düzenlenen raporlara göre en az 21 gün doktor gözetiminde kalmam ve 3 ay düzenli kontrole gitmem, heyet karşısına çıkmam gerekiyordu. Ancak ayakta, ilaçla tedavi gördüm ve 1983'te tek bir iğnenin fiyatı 17 bin liraydı.

Toplu sözleşmelere işçi sağlığı ile ilgili gerekli maddeleri koyma noktasında genel merkezi zorladık. Ancak hiçbir şey yapılmadı. Şube olarak, döküman, yetki vb. sorunlarımız sonucu gerekli olan tavrı alamıyoruz. İşyerinde işçi sağlığı kurulları yok. Temsilciler kurulu toplantısında "15 günde bir, 3 ayda bir genel merkezden bağımsız eğitim toplantıları yapalım, siz de haftada bir gününüzden feragat edin" dedik, kabul edilmedi. Tabanımız sağlık sorununu hiç önemsemiyor, ücretten başka bir şey düşünmüyor.

Altıntavuk Yem Fabrikası işçileri:

Tavuk yemleri böceklerden korumak için ilaçlanıyor. Kamyonla gelen yemler boşaltılırken, çıkan tozdan bu zehirli ilaçları soluyoruz. Aynı şekilde kümeste çalışan özellikle bayan işçiler tavukların kaçışmaları ve kanat çırpmaları sonucu çıkan tozu bol bol yutuyor. Maske vb. koruyucu aletler verilmiyor.

AHMET KARA (Kazlıçeşme Deri İşçisi) Çok tehlikeli koşullarda çalışıyoruz. Toz, deri leşi, yani pislik içinde çalışıyoruz. Ayaklarda kireçlenme, bel ağrısı, solunum ve burun hastalıkları oluyor. Amonyak ve trikotilnel kullanıyoruz. Bu maddelerin bulunduğu bir odada yarım saat kalan hemen ölür. O yüzden bu maddelerle direkt çalışan arkadaşlarımızı 10-15 dakikada bir kontrol etmek gerekiyor. Çok fazla çocuk yaşta işçi çalışıyor, çok sakatlanan oluyor.

Asgari ücret pazarlığı başladı

Biz bu filmi gördük

• Asgari Ücret Tesbit Komisyonu'nda her yıl siyasal iktidarla işverenlerin işbirliği sonucu rakamın komik düzeyde tutulması yetmiyormuş gibi, bu yıl yeni bir tanım getirilmeye çalışılıyor.

Asgari ücrette her yıl yinelenen pazarlık başladı. Asgari ücret pazarlığı bu yıl işverenlerin ekonomik olarak tıkandıkları, toplusözleşmelerde birbiri ardına uyuşmazlıkların tutulduğu, buna karşılık işçi hareketinde de canlılığın yaşandığı ve bunun 1 Mayıs'a yansıdığı bir dönemde yapılıyor. Pazarlık masasına bütün bu etkenler yansıyacak. Çünkü asgari ücretin belirlenmesi bir bakıma ulusal düzeyde yapılan bir toplu iş sözleşmesi.

İşverenler her ne kadar sınırlı sayıda işçiyi ilgilendirdiğini iddia etseler de kazın ayağı öyle değil. Resmi rakamlara göre SSK kapsamında olup sendikalı olmayan 1 milyon 200 bin işçi var. Asgari ücret bu işçileri doğrudan ilgilendiriyor. Ayrıca 19 milyon işgücü arzından yalnızca 6.5 milyonu SSK, Emekli Sandığı ve Bağkur kapsamında. Yani en az 10 milyon çalışanın asgari ücret dışında hiçbir ücret belirleme mekanizması yok. Yine son yıllarda yoğunluk kazanan sendikasızlaştırma politikaları ile sayıları hızla artan geçici, mevsimlik ve taşaron işçilerin çoğunluğu asgari ücret alıyor. Sonuç olarak belirlenen asgari ücret, tüm çalışanların genel ücret düzeyini de etkileyecek. Üzerinde bunca fırtına koparılması bu yüzden.

Asgari ücret işçinin ve ailesinin (ülkemizde kadınların büyük bir çoğunluğu ev kadını statüsünde bulunduklarına göre ailenin hesaplamada gözönünde bulundurulması doğal) yaşayabileceği en az ücret. Uluslararası işçi örgütleri, asgari ücretin uygulandığı ülkeler tanımı böyle yapılır. Bilimsel yöntemlerle bu rakamı kolayca saptamak mümkün. Ancak ülkemizde ücretleri en alt düzeyde tutabilmenin yerine hesaplamalarda işçi tek başınaymış gibi ele alınıyor, ailesi gözönünde bulundurulmuyor. Beslenme, kira vb giderler için ölçü alınan rakamlar gerçekçi değil. Sendikaların belirleyiciliğinden söz edilemiyor. Asgari Ücret Tesbit Komisyonu'nda her yıl siyasal iktidarla işverenlerin işbirliği sonucu rakamın komik düzeyde tutulması yetmiyormuş gibi, bu yıl yeni bir tanım getirilmeye çalışılıyor. TİSK asgari ücretin işçinin "geçinebileceği" ücret değil, yalnızca bir norm olduğu görüşünde. Amaç yasanın öngördüğü tanımla da yetinmeyip asgari ücreti daha gerilere çekebilmek. Öyle ya artık "sosyal devlet" maskesine de gerek kalmadı. Göz boyamak için "asgari ücretten vergi kesilmesin" talebi yeterli(!) Asgari ücretten vergi kesilmemesinin işçiyi göreli olarak rahatlatacağı kuşkusuz. Ancak asıl önemlisi asgari ücretlinin geçinebileceği, insanca yaşayabileceği bir ücrete sahip olması. Bu sağlanmadıktan sonra vergi kesilmemesi en çok işverenleri rahatlatacak.

Asgari ücretin 1963 yılından bu yana izlediği seyir, bir bakıma emek düşmanı politikaların gerçek yüzünü de yansıtıyor. Gerçek asgari ücreti 1963 yılında 100 kabul edersek, bu rakam 1988'de 55.7'le düştü. 1963'te 1 kg et için 6.5 saat çalışan asgari ücretli şimdi 3 gün çalışmak zorunda. 2 odalı bir evin aylık kirasını ödeyebilmek için ise yaklaşık 4 ay çalışacak. Türkiye'de asgari ücretin satınalma gücü bu uygulamanın olduğu Zaire, Kolombiya, Filipinler gibi ülkelerden bile geri durumda. Yine uygulamanın oluduğu Hollanda, İngiltere, İtalya ile karşılaştırmak ise mümkün değil.

İşçi sınıfının mücadelesinin yükseldiği 1976 ve 1977 yıllarında gerçek asgari ücrette artış sağlanmış olması 80 sonrasında ise komik rakamlara ulaşılması rastlantı değil. Asgari ücret pazarlığını sonuçta işçilerin örgütlü gücü, yükselen mücadelesi belirliyor. Mücadelenin ve örgütlülüğün gelişmesi sendikası-sigortasız, işe yeni giren ve sermayenin en yoğun sömürüsüyle karşıya olan yizbinlerce işçinin geçici de olsa bir soluk almasını sağlayacak.

"Asgari ücret 1.5 milyon net olmalı"

Kazlıçeşme'de asgari ücretle yaşayan bir işçi ailesiyle görüştük

'Başbakanı bir görsem, gel bu evde bir gün yaşa diyeceğim'

Ahmet K. aslında asgari ücretli. Kazlıçeşme'de çalışıyor. Sendikalaşma geleneği nedeniyle işveren ikramiye ve yol parası veriyor. Eline geçen para asgari ücretin biraz üzerinde. Evnie gidiyoruz. 35-40 metrekarelik bir gecekondu. Hava kararmış değil, ancak ışık yanıyor. Pencerenin olmadığını farkediyoruz. Tavanın yüksekliği ortalama bir insanın boyunu biraz aşıyor. duvara dayalı bir divan var. Dolanacak yer hiç kalmamış.

Hanife K. sımsıcak karşılıyor bizi. **"Buraya tam 150 bin lira kira ödüyoruz"** diyor. İşte asgari ücret gitti bile. Yiyecek, giyim, çocuklar ne olacak? Aklımızdan geçeni anlamış gibi ekliyor: **"Geriye kalanla nasıl geçinilirse biz de öyle yapıyoruz. Haftada 5 bin lira ile pazara çıkıyorum. Bugün oğlanı da götürmüştüm. Çilek istedi. Ben de bir güzel dövdüm. Kuru soğanın kilosu 4 bin lira. Tazesini aldım, yemeği onunla yaptım."**

Genelde Hanife K. konuşuyor. "Senin hesabına göre ayda mutfağa ne kadar gerekir?" dediğimizde **"250-300 bin"** yanıtını alıyoruz. Düş gücümüzü bile nasıl da sınırlıyorlar. Oysa evde üç çocuk var. 7 aylık Esra, 8 yaşındaki Erkan ve 5 yaşındaki Ercan. Hesabı bir

Devamı 7. Sayfada

"Birliğin güvencesi imzamız" diyen sendikacıya cevap:

"Güvence örgütlülüğümüz"

• Metal işkolunda "güç ve eylem birliği" kararı alan 3 sendika, hazırlanan iskelet taslak hakkında bilgi vermek için basın açıklaması düzenledi. Sendika genel başkanları "Birliğin güvencesi ne?" sorusunu "imzalarımız" diye cevaplarken işçiler "Örgütlülüğümüz" diyor.

Metal işkolunda "güç ve eylem birliği" kararı alan Özdemir-İş, Otomobil-İş ve Çelik-İş genel başkanları 8 mayıs salı günü bir basın açıklaması düzenlediler.

3 sendika, aldıkları karar gereği MESS grup sözleşmesinde birlikte tavır almak için bir "birlik platformu" oluşturmuş, ortak taslak hazırlama çalışmalarına başlanmıştı. İstanbul Tabip Odası'nda yapılan basın açıklamasında, hazırlanan taslağa ilişkin bilgi verildi. verilen bilgiye göre genel merkezler düzeyindeki ilk şekli verilen taslak 79 asil, 4 geçici maddeden oluşuyor ve 171 fabrikada çalışan 50 bin işçiyi kapsıyor.

3 sendikanın hazırladığı ortak bildiride, özellikle metal işkolundaki bölünmüşlüğün yaşanan sorunların çözümünü zorlaştırdığı ve ancak birlikte hareket edildiğinde sonuç alınabileceği, birlik çabalarının da bu gereklilikten doğduğu belirtildi. Yine yapılan basın açıklamasında ortak sözleşme hazırlığının, güçbirliğinin somut ifadesi olduğu, atılan bu adımın metal işkolundaki sendikal mücadelenin geleceğini etkileyeceği üzerinde duruldu. Çağrı yapıldığı halde birlik çalışmalarına katılmayan Türk-Metal Sendikası'nın tavrı eleştirildi.

Özdemir-İş Genel Başkanı Mehmet Aras'ın "Sendikalar ideolojik amaçlarla hazırladı denmesin diye taslağı gerçekçi taleplerden olusturduk" şeklindeki açıklamasına karşı taslakta 1 Mayıs'a niye yer verilmediği soruldu. Aras'ın "Kimse karşı çıkmıyor. Taslak çalışmalarında gündeme geldi, ancak hassas davranıldı. Bir takım spekülasyonlar olmasın diye uygun görmedik. Şu an bu sebepleri açıklayamam, spekülasyon olur" şeklindeki cevabı salondaki işyeri temsilcilerinin ve şube yönetimlerinin çoğunluğunu tatmin etmedi.

Bunun üzerine söz alan Otomobil-İş Genel Başkanı Celal Özdoğan, genel merkezlerce hazırlanan iskelet taslağın 22 Mayıs'a kadar işyerlerinde tartışılacağını öneriler ve tartışmalarla son şeklini kazanacağını söyledi. Ancak bu açıklama yeni sorular ve kaygılar doğurdu. Bir işyeri baştemsilcisi bu kaygıları şöyle dile getirdi: "Bugün birtakım kaygılarla 1 Mayıs'ı gündeme almayan sizler, işçilerden 1 Mayıs taslağa alınsın teklifi geldiğinde kabul edecek misiniz? İkinci bir konu iskelet taslağın ayın yirmi ikisine kadar tartışılması gerektiğini söylüyorsunuz. Bu kadar kısa sürede işyerlerinde tartışılıp, sağlıklı sonuçlar çıkartılması mümkün değil. Birçok işçi arkadaş yapılan çalışmaları yarın bizden dinleyecek ya da gazetelerden okuyacak. Bu bir sağlıksızlık değil mi? Bu birliğin güvencesi ne?".

Bu canalıcı ve önemli soruları Celal Özdoğan "Ortak çıkar ve beklentilerle hareket etmeliyiz. Taslağa sadece kendi istediklerimiz giremez. Güvencemiz yöneticiler ve üye tabanıdır" diyerek cevaplarken, Çelik-İş Genel Başkanı Metin Türker "Taslakta 1 Mayıs konusunu açık bıraktık, talep gelirse kabul ederiz. Burada kimse imzasını yalamaz. Bu, birliğimizin garantisidir" diyerek yüreklere su serptı.

Yöneticileri terleten sorular daha devam edecekken Mehmet Aras "Bu bir basın açıklaması. Detaya, eleştiri, özeleştiriye gerek duysaydık genel kurul yapardık" diyerek basın açıklamasını bitirdi.

Basın açıklaması bitti ama işçiler arasındaki yoğun tartışma ve değerlendirmeler dışarda devam etti. Konunun kafalarda netleşmemesi 3 sendikanın birlik konusunda attığı bu somut adımın olumlu olmasına karşın sağlıksız, tepeden inme geliştiğinin göstergesiydi. Nitekim "Birlik konusunda işyerlerinde ne gibi çalışmalar yaptınız?" sorusunu, Aras "İşyeri temsilcisi arkadaşlar tüm işyerlerine gelişmeleri işçilere aktaracaklar" şeklinde cevaplayarak birlik çalışmalarının temelsiz olduğunu gösteriyordu.

Çünkü böylesi olumlu bir çaba ancak işyerlerinden, işçilerden başlayarak vücut bulduğunda gerçek anlamını ve güvencesini bulacaktır. Yoksa güvence yöneticilerin imzası, mertliği, iyi niyetleri değildir.

Güvence, tüm işçileri aktif kılacak işyeri örgütlülükleri ve bu örgütlülükler üzerinde yükselecek birliktir.

Egemen sınıfların krizlerini aşma noktasında sistemi onaylatma, devamını sağlama çabasında ifadesini bulan "toplumsal uzlaşma" dayatmalarına, "milli güvenlik" gerekçesiyle grevleri durdurma, sözleşme görüşmelerine müdahale etme, fabrika kapama gibi hükümleri de içeren 413 sayılı KHK'ya sermayenin sözcüsü olarak arabuluculuk görevini üstlenebilecek (Demir-Çelik grevinde olduğu gibi) Türk-İş'e karşı birliği koruyacak, güvencesini sağlayacak ve onu adım adım ileriye taşıyacak olan da işyerlerinde kök salıp filizlenecek bir örgütlülükle vücut bulacak birliktir. İşyeri komite ve konseyleri temelinde gelişecek bu örgütlülük, birlik çabalarını (çalışmalara katılmayarak sermayenin yanında saf tuttuğunu bir kez daha gösteren Türk-Metal'e rağmen) Türk Metal işyerlerine de taşıyacaktır. Ve metal işçilerinin birliği işyeri örgütlülükleri üzerinde yükselecek şekilde güçlenecektir.

Unutulan grev: Tamcam

• Bir yıldan beri süren Tamcam grevi dayanışmadan payını alamadığından ve kendi kaderlerine terkedildiklerinden yakınıyorlar. Kristal-İş bünyesinde başka grev olmadığı halde sendikanın maddi manevi desteğinden yoksun olduklarını söyleyen işçiler bugüne kadar "kendi yağımızla kavrulduk" diyorlar.

... Çünkü tarihin en güzel yerinde
Son sözü hep direnenler söyler.

Yaklaşık 1 yıldır süren, Kristal-İş'e üye Tamcam işçilerinin grevini ziyaretimizde işçilerin kendi elleriyle yaptığı kulübeye adımımızı attığmızda yukardaki dizeler gözümüze çarpıyor. Özellikle kışın soğuğundan işçileri koruyan bu kulübenin tek süsü bu dizeler değil. Buzdolabından, TV'sine, tüpüne, masasından, vazosuna ve hatta elektriğine kadar burası tek odalı sıcak bir ev haline getirilmiş.

Uzun zamandır kesilen görüşmeler yeniden başlamış ve işçiler asgari ücret komisyonunun taban ücretlerini yükselteceğini hesaplayarak, işverenin daha önce sözleşmeyi bağıtlamaktan yana oluduğunu düşünüyorlar.

Grev süresince kendi yağlarıyla kavrulduklarını söyleyen işçiler, dayanışmanın çok zayıf olduğundan yakınıyorlar. Gelir sağlamak amacıyla bir dayanışma gecesi düzenlediklerini, Kristal-İş'in destek vermediğini, aynı hafta içinde Kristal-İş bünyesinde iki gece daha düzenlendiğini ve bu durumun grev gecesine ilginin azalmasına neden olduğunu vurguluyorlar. İşyeri baştemsilcisi Tahsin Akduman "Kristal-İş'in 15 milyon üyesi var. Her işçi yılda biner lira verseydi 15 milyon lira ederdi. Üstelik Kristal-İş'in grevde olan başka işyeri de yok" diyerek sendikadan hiç maddi-manevi destek görmediklerinden yakınıyor.

Tamcam işçileri, işçileri bölüp-parçalama politikalarının tutmadığını, grevin bugüne kadar başarıyla ve bütünlük içinde geldiğini ve grevi haklarını alarak başarıyla bitireceklerini söylüyorlar.

Yaklaşık 1 yıldır işçilerin birlik ve beraberlik içinde sürdürdükleri Tamcam grevi gerçekte örgütsüz. İşçiler herşeyi sendika genel merkezinden bekliyor ve dayanışmanın istenilen ölçüde olmayışını demokrat-ilerici insanların duyarsızlığına bağlıyor. Ve grev süresince sistemli bir eğitim çalışması yapılmadığını "itiraf" ediyorlar. Greve sahip çıkmayı düzenli tutulan nöbetlerle "kanıtlıyorlar"

İşçilerin alınan kararlara baştan sona katılmasını, denetlemesini ve uygulamasını hedefleyen bir komitenin olmayışı Tamcam grevinin en büyük eksikliği. Grev sonrası işyerinde kalıcı bir örgütlülüğü hedefleyen böyle bir komite, grevin başarılı olmasını (bütün işçilerin kararın alınmasından uygulanmasına katılımını, eğitim çalışması, grevci işçilerin ekonomik sorunlarını çözme, greve çevre fabrikaların, yöre halkının ve ailelerin desteğini sağlama vb.) sağlayabilir ve ekonomik taleplerle çıkılan Tamcam grevi, sınıf bilincinin pratik-teorik adımlarının atıldığı bir okula dönüşebilirdi.

Belediyelerde toplu sözleşme uyuşmazlıkları birbirini izliyor.

Takke düştü, kel göründü

İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Antalya, Mersin ve Eskişehir'de çalışan toplam 20.104 belediye işçisini kapsayan toplu iş sözleşmeleri uyuşmazlık aşamasında. Belediye-İş Genel Merkezi'nden yapılan açıklamada, "toplu iş sözleşme müzakereleri, ayrı ayrı sürmesine rağmen, belediye işverenleri sözleşmişcesine aynı katı ve olumsuz tavırla karşımıza çıktılar. Karşı teklifleri birbirinin hemen hemen aynı oldu. Bu gösteriyor ki, belediye başkanları bir işveren sendikası mantığı içinde hareket ediyorlar. Karşımızda bu dönem TÜHİS yoktur, ama bir işveren Kartel'i bulunmaktadır" deniyor.

Belediye işçileri özellikle İzmir ve İstanbul'da toplu sözleşmelerinin uyuşmazlık aşamasına gelmesini, işverenin tavrını toplu vizite vb. etkinliklerle protesto ediyorlar. 15 Mayıs'ta Belediye-İş Genel Merkezi'nde toplanan işçiler, buradan Anakent Belediyesi'ne kadar yürüyerek, kendilerine işveren tarafından dağıtılan bildirileri kapıya bıraktılar. İstanbul Belediyesi ile idari hükümlerde büyük ölçüde anlaşma sağlanmış durumda. Uyuşmazlık parasal konularda düğümleniyor. Belediye-İş Sendikası ortak bir taslakta sözleşme masasına oturmadığından diğer illerde idari hükümler, İstanbul'da kabul edilen,örneğin 1 Mayıs'ta işbaşı yapılmaması gibi ileri hükümleri içermiyor. Bu tür hükümleri gönülsüzce kabul etmiş olan işverenin uyuşmazlık sonrasında bu hükümlerin geri alınması hesapları yapması mümkün. Çeşitli illerdeki belediyelerin ortak tavır geliştirmesi bunun ipuçlarını veriyor. Belediye işçilerinin böylesi bir oyuna karşı uyanık olması gerekli.

İstanbul Anakent Belediyesi tarafından işçilere ayda 630-680 bin lira zam öneriliyor. Belediye-İş Sendikası ve işçiler ise yalnızca mutfak giderlerinin bile 500 bin lirayı bulduğu bir ülkede işçilerin eline geçmesi gereken miktarın bunun üzerinde olması gerektiği görüşünde. İşveren daha yüksek ücret ödeyememesine gerekçe olarak ANAP iktidarının belediyeler üzerindeki baskısını gösteriyor. Belediye-İş ve işçiler bunun faturasının şu anda ortalama 340 bin lira maaş alan işçilere yüklenemeyeceğini belirtiyorlar.

Görüştüğümüz işçiler, taleplerini elde edene kadar mücadeleye kararlı olduklarını, sendikanın eylemsizlik kararının da kendileri tarafından bozulduğunu, sözleşmenin kendileri dışında imzalanmasına izin vermeyeceklerini anlatıyorlar. "İşyeri komiteleri hayata geçmeden mücadelede başarılı olamayız. Bazı şube yönetimlerinin de karşı çıkmasıyla bu komiteler fesh oldu. Ancak aşağıdan yukarıya doğru daha sağlıklı biçimde yaratılması çabaları sürüyor. İstanbul'da işverene kabul ettirdiğimiz idari hükümler ileri gibi görünse de işgüvenliği ve sendikasızlaştırmaya karşı yeterli önlemleri içermiyor. Halen belediyeye bağlı İston'da sendikalı olanların iş akitleri feshediliyor, hatta şantiye şefi işçi dövebiliyor. Bütün bu sorunları yaratacağımız örgütlenmelerle çözebiliriz" şeklinde konuşuyorlar.

"Halkı yanımızda görmek istiyoruz"

• "Basında yer alan işverenin ücretle ilgili açıklamaları gerçekleri yansıtmıyor" diyen İzmir belediye işçileri "sosyal demokrat" yönetimin 4 arkadaşlarını işten attığını söylüyorlar.

(İşçilerin Sesi-İzmir) İzmir Büyükşehir ve ilçe belediyelerinde çalışan işçiler, toplusözleşmeden doğan uyuşmazlık nedeniyle toplu vizite eylemleri gerçekleştirdiler. İki gün süren eylem özellikle ulaşım hizmetlerinin aksamasına yol açtı. Eylemler sonrasında "sosyal demokrat" yönetim 1'i temsilci 4 kişiyi işten atmaktan çekinmedi.

İzmir Belediye Başkanı Yüksel Çakmur'un "rahat yaşayabilecekleri, memnun edici" bir sözleşme imzalanacağını söylemesine karşın yüzde 50 zam önermesi ve bunu basın organlarında allayıp pullayıp sunması işçiler tarafından tepkiyle karşılanıyor. Ortalama ücretlerinin 30 bin lira olduğunu belirten ve taleplerinin haklılığını yaptıkları fiyat araştırması ile ortaya koyan işçiler, olanakları ölçüsünde mücadelelerini İzmir halkına anlatmaya çalışıyorlar, onları karşılarında değil, yanlarında görmek istediklerini belirtiyorlar.

İşçiler Ege Üniversitesi, DİE ve Belediyeye bağlı Tansaş'tan aldıkları rakamlarda bir araştırma yaptılar. Araştırmada 4 kişilik bir ailenin beslenme, kira, giyim, ısınma, temizlik vb. masrafları hesaplanarak asgari geçim ölçüsünün aylık 1.379.590 lira olduğu belirleniyor.

Gıda maddeleri toplam tutarı:	**384.950 TL**
Kira gideri ortalaması:	**165.000 TL**
Isınma gideri ortalaması:	**31.600 TL**
Elektrik-su gideri ortalaması:	**30.000 TL**
Giyim:	**150.000 TL**
Sağlık giderleri:	**20.000 TL**
Temizlik gideri:	**50.000 TL**
Okul masrafları:	**150.000 TL**
Eğlence, dinlenme, kültürel ihtiyaçlar:	**50.000 TL**
Çocuk bakımı:	**100.000 TL**
Yenilenmesi gereken eşya:	**20.000 TL**
Haberleşme (Telefon vb.):	**35.000 TL**
Konut edinme gideri:	**150.000 TL**
Harici masraflar:	**50.000 TL**
TOPLAM	**1.379.560 TL**

Not: 1. Gıda maddeleri Tansaş ocak ayı fiyatına göre belirlenmiştir. Diğer giderler için de ocak ayı fiyatları baz alınmıştır.
2. Kira gideri, işçilerin bulunduğu semtlerin kira ortalamasıdır.
3. Isınma gideri yakacak ve ısıtıcı esas alınmıştır.
4. Konut edinme gideri İz-Kent'in aylık taksitine eş değerdir.
5. Bütün masrafların karşılığı net olarak gösterilmiştir.

Önemli Not; Bu çizelgede belirtilen ihtiyaçlarımızdan sosyal hak olarak verilenler, verildiği oranda istediğimiz aylık ücretten düşürülecektir.

İzmir'de 12 bin belediye işçisinin toplusözleşme görüşmeleri 5 Mart'ta başladı. İşveren basın aracılığıyla, kamuoyunu yanına almaya çalışıyordu. İşçilerin 1980'den bu yana gerileyen ücretlerin faturasını SHP'li belediyelerden çıkarmak istedikleri, işçi ücretlerinin taslaktaki oranda yükseltilemeyeceği tek yanlı olarak kamuoyuna anlatıldı. Bunda da kısmen başarılı olundu. Toplusözleşmenin bir başka boyutu işçilerin insanca yaşama taleplerinin siyasi partilerin hesaplaşma zemini haleni getirilmek istenmesiydi. SHP'li belediyeler suçu ANAP iktidarına atıp aradan sıyrılmaya çalışıyorlardı. 6 Mayıs günü Aliağa'ya yapılan termik santrale karşı insan zinciri tam bir Yüksel Çakmur şova dönüştürüldü. Gösteriye katılan 25 bin kişiye Çakmur, kendisinin ne kadar haklı, işçilerin ise haksız olduğunu anlattı. Bazı basın mensupları da halkın tarafını tuttukları iddiasıyla sanki halkla işçiler ayrı ayrı insanlarmış gibi davrandılar.

Toplu vizite eylemi sonrasında temsilci Yüksel Turna ve Abidin Küçük, Kerim Uzun, Mehmet Aydın adlı işçilerin işçi kışkırtma, başkana hakaret vb. gerekçelerle işten atılması işverenin ne kadar "demokrat" olabildiğini ortaya koydu.

Belediye işçileri işverenin önerdiği ücretle ilgili olarak yaptıkları açıklamada şu görüşlere yer verdiler:

"Basında yer alan işverenin açıklamaları gerçekleri yansıtmayan taraflı beyanatlardır. Yüzde 50 ücret zammıyla 1.325.000 Lira olarak açıklanan rakamları, şu anda elimize geçen ortalama 300 bin liranın 450 bin lira olacağı şeklinde düzeltiyoruz. Bu yönde yapılan basın açıklamalarının bizce sebebi özellikle belediye otobüslerinin seferlerindeki aksama sonucu halkta oluşan tepkilerin işveren tarafından, belediye işçileri üzerine yönlendirilmesi çabalarından başka bir şey değildir.

Biz belediye işçileri üretimden gelen gücümüzü kullanırken tamamen haklı gerekçelerimiz olduğu ve bu kavgamızın İzmir halkı tarafından sahiplenileceği ve destekleneceği düşüncesindeyiz.

Bugüne kadar yapmış olduğumuz fedakarlıktan dolayı biz işçilere devamlı teşekkür eden Belediye Başkanı Çakmur'a mesajımız şudur ki;

Yaşamımızı insanca sürdürmeye yarayacak bir sözleşme imzalanıncaya ve haklarımızı alıncaya kadar mücadelemizi sürdüreceğiz.

Üreten biziz, yöneten de biz olacağız."

Eskişehir

Anlaşma sağlanamadı

İşçilerin Sesi-Eskişehir- Eskişehir Belediyesi ile Belediye İş Sendikası arasındaki toplu sözleşme görüşmelerinden tarafsız arabulucu da bir sonuç alamadı.

Belediye başkanı Selami Vardar'ın tarafsız arabulucuya "500.000 TL net veririm sosyal hakları kaldırırım" teklifi sendika yöneticileri ve işçiler tarafından tepkiyle karşılandı. Bu verilen rakamla daha önce verilen 450.000 TL. net ücret teklifinin de altına düşüldüğünü" söyleyen işçiler, "başkan herhalde bizimle dalga geçiyor, sosyal haklarımızın kaldırılması teklifi bizi ikinci sınıf vatandaş olarak gördüğünün göstergesidir" diyorlar. İşçiler tepkilerini şöyle ifade ediyorlar:

"Şu anda greve gitmekten başka çaremiz kalmadı, her şey bizim aleyhimize çalışıyor. 22 Nisan'da yapmak istediğimiz "Açlığa Son" mitingi valilikçe anlaşılmaz gerekçelerle ertelendi. Başkan Selami Vardar katı tutumuyla bizi açlığa mahkum ediyor, biz belediyede çalışan tüm işçi arkadaşlar omuz omuza vererek bu hak arama mücadelesini kazanacağımıza inanıyoruz".

Eskişehir Belediyesinde çalışan 1500 dolayında işçinin sakal bırakma ve mesaiye çıkmama eylemleri sürerken, sakallı belediye işçilerine alışan Eskişehir halkı da zaman zaman işçileri desteklediklerini belirtiyorlar.

Cevizli Tekel

Baştarafı 9. sayfada

bı. Oysa bugün şube yönetimi adeta bizi aldattı. İşçilerin konuşmasına bile izin vermediler. Bundan sonra bizi aldatan bu sendikacıları teşhir edeceğiz. 1 Mayıs'ın anlamına uygun kutlanması için çalışacağız."

Basın mensupları kutlamanın yapıldığı yemekhaneye alınmadığı için camların ardından konuşabildiğimiz bir işçi "Bugünü anarşi-terör günü gibi göstermek istiyorlar. Oysa bu bizim bayramımız. 1 Mayıs engellenemez. 1 Mayıs bugüne dek işçilere de yanlış anlatıldı. 20 yıllık işçiyim 1 mayıs'ı ilk kez kutluyorum." dedi. Siyasi İktidara ve politikalarına tepkilerini de ifade eden işçiler son olarak çıkartılan sansürgünün kararnamesini "çağdışı" olarak yorumladılar ve "huzur, güvenlik" yalanlarıyla faturanın hep halka çıkarıldığını söylediler.

Fabrikadaki kutlama hakkında değerlendirmesini aldığımız bir kadın işçi de sendikanın tavrını eleştirdi. "Üretimin 1 gün durması gerekiyordu. Cevizli Tekel'in bu potansiyeli varken sendika oldukça geri, boş bir kutlama yaptı. Bizlerin konuşmasına izin vermediler. 1 Mayıs konusunda sendikayı biz zorladık zaten. Sendika işlevsiz. İşçilerin gerisinde. Eğer bana söz hakkı verilseydi şunu söylerdim: Herkesin bir günü var. Her şeye bir gün tespit edilmiş. Neden işçilerin 1 Mayıs'ı kutlamasına izin verilmiyor? İzin verilmiyor çünkü biz güzel insanlarız."

Yine, konuştuğumuz bir işçi tepkisini "Siyasi iktidarın yıkılmasını istiyoruz. Bizi bizden başka kimse kurtaramaz. Başa işçiler geçsin" diye dile getiriyordu.

Yapılan kutlama boyunca "Yaşasın 1 Mayıs", "1 Mayıs engellenemez", "1 Mayıs hakkımız söke söke alırız", "İşçiler elele genel greve" sloganları atıldı.

Demsi işçileri:

"Örgütlü mücadele"

Demsi Tekstil, Merter'de kurulu küçük bir atelye. Demsi'de yaşanan sorunlar, tekstil işkolundaki diğer atelyelerde yaşananlardan farklı değil. Sigortasız, düşük ücretle, sağlıksız koşullarda, her an işten atılma tehdidiyle çalışma, örgütsüzlük.

Ama bu kez Demsi işçileri bu koşullara mahkûm olmadığını gösterdi. Tekstil işçilerine "Bizi mahkûm etmeye çalışan zinciri örgütlü mücadelemizle kıralım" mesajını verdi.

Sigortasız, sağlıksız koşullarda çalışmanın yanında, normal ücretlerini bile zorla alabilen, patronun cins köpeği kızarmış tavuk yerken, kendileri tezgâh üzerinde, toz toprak içinde yemek yemek zorunda kalan, patronun özel işlerini (kahve pişirmek, getir götür işleri gibi) yapmaya zorlanan işçiler, bu koşulların düzeltilmesi talebini işverene ilettiklerinde cevap olarak işten atıldılar. İşveren, ücretlerini de ödememekte diretince Demsi işçilerinin 6 gün süren oturma eylemi başladı. Bunu, direnişleri boyunca tuttukları günlükten okuyalım:

9 Mayıs 1990 Çarşamba: "... Bugün arkadaşlarla tavır belirlemeye ilişkin toplandık ve işyerinin önünde oturma eylemine karar verdik. Tüm arkadaşların katılımıyla eylemimize başladık. Çevre işyerlerinden Cemar Nuans, Batex'ten ... katılan işçi arkadaşlarımızın ziyaretiyle coşku ve moralimiz arttı... İşverenin ortaklarından biri geldi, konuşmak için bir iki arkadaşımızı istedi. Konuşmaya hep birlikte gittik, iyimser tavırlarla, eylemimizi, kararlılığımızı baltalamaya çalıştı... 16 sularında Coca Cola fabrikasından arkadaşlar ziyaretimize geldiler. Coşkumuz çok yüksek..."

10 Mayıs 1990 Perşembe: "Bugün 10'da fabrikanın önüne geldik, sohbet edip içimizdeki hatalı eğilimleri eleştirdik, eylemimizi destekleyen arkadaşların mesajlarını okuduk... Bizleri destekleyen tüm arkadaşlar dayanışma ruhu taşıdıklarından ziyaretler bize güç veriyor..."

11 Mayıs 1990 Cuma: "... Otex, Parlar Deri ve Cola'dan işçi arkadaşlar geldiler... Basın açıklamasında işverenin ikiyüzlülüğü, haklarımızı gaspettiği vurgulandı. Diğer işyerlerinden gelen arkadaşlarla halay çekerek, şarkılar türküler söyleyerek sesimizi yükselttik... Patronla yapılan görüşme sonuçsuz kaldı... Yaptığımız değerlendirmeyle oturma eylemini gece gündüz sürdürmeye karar verdik..."

Günlük böyle devam ediyor. Sonunda ise Demsi işçileri "kazandık" diyor.

Demsi işçileri direnişlerini başarıyla sonlandırdılar, ama gerçek kazanımların ancak örgütlü mücadeleyle mümkün olduğunun bilincindeler. Eylemlerini sona erdirdikten sonra yaptıkları değerlendirmede de vurgulamışlar bu gerçeği.

Bu gerçeği işçilerin kendilerinden dinleyelim: "Demsi'de yaşanan toplu işten atılma olayı ve beraberinde gelişen, haklarımızı elde etmeye yönelik 6 günlük oturma eylemi biz konfeksiyon işçilerinin haklı mücadelesini bir kez daha yükseltmiştir. Biz Demsi işçileri en basit haklarımızı alabilmek için verdiğimiz mücadelede işveren baskı ve polis tehdidi ile karşılaştık. Buna rağmen en kararlı biçimde haklarımızı savunmaya ve her türlü baskıya karşı gece gündüz direnmeye karar verdik. İşçi arkadaşların büyük bir özveriyle katıldıkları ey-

Devamı 11. Sayfada

Sendikal mücadele Toros Gül...

• Toros Gübre işçileri h... gütlenme ve bu örgütl... yavaş yavaş işyeri birin... te ve konseylerine dön... çabasında.

...e çıkan eternit işçileri haykırıyor

...izi satamayacaksınız"

...bin ayaklı sanki bir devdiler Grev oylamasında hep bir ağızdan "grev" dediler.

...si-İzmit) Özel sektöre bağlı ...asında greve çıkıldı. Çimen... sözleşmeden hoşnut olma... işçileri, Çimse-İş genel mali ...RAT TOPÇU'yu konuştur...er. **AÇIZ** bağırışmaları ara...an ve ıslıklanan Topçu yapa...nuşmasında **"sizlere erkek ...n, satmayacağız. Tüm talep... edilinceye kadar mücadele** ...esine rağmen işçilerin yük...nu düşüremiyorlardı.

...'de kurulu olan ve 362 işçi... ...ernit'te ortalama ücret 225 ...nin önerdiği 4 bin lira zam... ...iler 1. yıl 10 bin lira, 2. yıl ...yorlar.

...abrika önünde öfke dolu bir ...ücret 250 bin lira, bu paray... ...yim. AÇIZ, bu sene iyi bir ...ak zorundayız. Ancak bili...lika, çimento işçisini sattı. ...verenin önerdiği rakkamla... ...zalandı. Madem böyle im... ...için greve çıkıldı. Grevde çi... ...tı. Voliyi karaborsacılar, it...lu. Türk işçisinin üzerinde ...lar. Biz bu oyuna gelmeye... ...izi sattırmayacağız. Görüş... ...kontrolümüzde olacak, ka... ...ğız" derken işyeri örgütlen-

melerinin gerekliliğini vurguluyordu.

Bugün Eternit'te olduğu gibi pratik içinde karşılaşılan sorunların çözümü işyerlerinde oluşturulacak kalıcı örgütlenmeler, yani komite ve konseylerdir. Toplu sözleşmelerin hazırlanmasında söz sahibi olan işçilerin bağıtlanmasında da söz sahibi olması gerekir. Bu nedenle komite sözleşme masasına oturmalı, işçilerin gerçek isteklerini ve kararlarını yansıtmalıdır.

İşçilerin Sesi

Baştarafı 1. sayfada

lerini soktuğu akışın karşısında direnmenin odaklarını yaratma doğrultusunda görevini yerine getirme çabası içinde oldu. İşçi sınıfının işyerlerinde sürdürdükleri mücadelenin sürekliliği ve birlikteliğinin kalıcılığını sağlama doğrultusundaki bu odaklar ki, İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİ'dir, bugün kabullenilir birnoktaya ulaştı. Tartışmalarla zenginleşen bu yapıların, tüm eksik, hatalı, çıkarcı yaklaşımlara rağmen hayata geçirilmesi istemleri, bu yönleri giderilerek yaratılması, işletilmesi artık bir zorunluluk oldu. Geneldeki yaşamdan ve ona müdahaleden ayrı düşünülmeyen İŞYERİ KOMİTE ve KONSEYLERİ düzen sahiplerinin de hedefi oldu.

Önermenin sahibi, işçilerin sesinin yükseldiği İŞÇİLERİN SESİ gazetesi bu saldırıların hedeflerinden biri oldu. Adana, İzmir, Eskişehir büroları polisin keyfi aramalarına, tüm yazışmaların karıştırılıp, tüm yayınların alınıp götürüldüğü, yer kaplamalarının sökülüp taşın tahtanın altında olmayan şeylerin arandığı yerler oldu. Büro temsilci ve muhabirlerimiz küfür tekme tokatla tehdit edilip, boğazları sıkılıp, göğüslerinde tepinilerek işkenceye uğradılar. "Gizli örgüt" yaratma çabaları içinde bulunan polisin "para soruşturmaları", "gizli telefon numaraları" aramaları, "dörtyüz, beşyüz kişinin ardında koşmak" istemeyip "dört-beş kişi ismi" istemeleri, "niçin işçilerin Sesi muhabiri" oldukları sorgulamaları kimi yerde savcıya bile çıkarılmadan kimi yerde takipsizlikle sonuçlandı.

Oysa İŞÇİLERİN SESİ 1. sayısında şunu söyleyerek çıkmıştı; "Her yayın istese de istemese de kendi etrafında örgütlenmeye neden olur. İşçilerin sesi bunu amaçlamamaktadır. Tüm bilgi aktarımımızı işyeri komiteleri ve konseyleri etrafında oluşan örgütselliğin kalıcılaştırılması, geliştirilmesi, nitelikleştirilmesi doğrultusunda kanalize edeceğiz." Bu nedenle ardımızda gizli örgüt arayanlar, ya da gizli örgüt yaratma çabası içinde olanlar şunu iyi bimelidirler; İşyeri Komite ve Konseyleri gizlilik taşımayan, sınıfın meşru mücadelesinin sendikal platformdaki örgütlenmeleridir ve İŞÇİLERİN SESİ işçilerin desteğiyle, sınıfa gönül verenlerin desteğiyle yayın hayatını sürdürmektedir.

Bu nedenle işkence, tehdit, baskı ve "gizli örgüt" yaratma doğrultusundaki saldırılar İŞÇİLERİN SESİ'ni kısamayacaktır. Her işçi, her çalışan İşçilerin Sesi'nin doğrudan muhabiridir, olmaya devam edecektir.

İŞÇİLERİN SESİ

Asgari ücret

Baştarafı 5. sayfada

daha yapıyoruz. Etin kilosu 14 bin lira. Süt, yağ, peynir, sebze, meyve... Ortalama 500 bin lira olması gerektiği sonucuna varıyoruz.

Çocuklardan konuşmaya başlıyoruz. Şimdilik yalnızca Erkan okuyor. **"Daha ilkokul ikinci sınıfta, ama masrafı çok ağır. Ortaokula, liseye gitmeleri hayal"** diyor Hanife. Sesi kırık. Onların masraflarını, sağlıklı bir evde oturmanın faturasını, dinlenme, eğlenme, okuma gibi en doğal ihtiyaçları da ekliyoruz ve asgari ücretin ortalama 1.5 milyon lira olması gerektiği konusunda anlaşıyoruz.

"Tatil yapabiliyor musunuz?" sorusu gülüşmelere yol açıyor. Hanife K. **"Bahçemiz var ya"** diyor. **"Bizim dinlenme, eğlenme yerimiz hepsi bu bahçe. Evde canım sıkılsa kendimi bahçeye atıyorum."** Minicik bir alan burası. Öbür uçtaki yıkıntıyı gösteriyor. **"Ev sahibi burayı onarıyor, kiraya verecekmiş, 1 milyon da peşin istiyor"** diye ekliyor.

Hanife'nin kaşla göz arasında yaptığı çaylarımızı içiyoruz. Söz işyerine geldiğinde sendikalaşma girişimini öğreniyoruz. 10 yıllık işçi Ahmet K. Bu süre içinde Kazlıçeşme'de üç ayrı yerde çalışmış. **"Burası aslında yeni açıldı. Daha önce aynı işveren sendikalaşma nedeniyle işçi atmış, sonra da işyerini kapamıştı. Şimdi adını değiştirip yeniden açtı. Asgari ücretle işçi çalıştırıyor. Atılırız korkusuyla sendikaya üye yapamadığımız iki arkadaşımızı bugün işten attı. Onlar da asgari ücretle çalışıyordu. Biz 10 yıllık deneyimimizle korkunun ecele faydası olmadığını öğrendik artık"** diyor.

Kazlıçeşme'de çalışıp, üstelik bu koşullarda yaşayınca sağlıklı kalabilmek mümkün mü? Sağlık konusunda söylenebilecek pek çok şey var. Hanife K. kısaca özetliyor: **"Valla tek çare hastalanmamak. Hastalandıktan sonra ne saatlerce hastane kapılarında beklemek, ne de 2.5 dakikalık muayene ile tedavi olmak mümkün."** Söze evde konuk olarak bulunan Şirin G.'de karışıyor. **"Ben aylarca SSK hastanelerine gidip geldim, astım olduğum nice sonra anlaşıldı. Buralarda en yaygın hastalıklardan biri bu zaten"** diyor. Asgari ücretli için sağlıklı kalabilmek, hastalansa bile kısa sürede tedavi görmek ne kadar uzak. Söyleşimizi bitirirken Hanife K. **"O Başbakanı görmem bir mümkün olsa"** diyor, **"Gel bu evde bir gün yaşa diyeceğim, benim yediklerimi bir gün ye diyeceğim, bakalım öyle rahat, rahat konuşabilecek misin yine, her şeyi güllük gülistanlık gösterebilecek misin?"**

Değişen

Baştarafı 9. sayfada

seyleriyle alınabilir. İşçilerin doğrudan sözünü, kararını ve iradesini yansıtan ve işçiler tarafından işyerlerinde yaratılan bu komitelerin kurulması, sınıf ve kitle sendikasının kurulması için mücadelemiz, Kars'a, Hakkari'ye sürülsek de devam edecek" dedi.

Sendika şube başkan adaylarından sonra eleştirilere yanıt vermek üzere Haber-İş Genel Sekreteri Atilla İlhan söz aldı. Daha önce haber işçilerinin sözleşmesinin "satılış" gerekçesini açıklarken, **"Bizim milletimizin (işçilerin) sırtından sopayı indirmeyeceksin. Yoksa başımıza çıkarlar"** diyerek işçi düşmanı yüzünü gösteren genel sekreter İlhan, bu kez de, **"telefonda bu sendikanın yürütme kuruluna küfredenlere küfrünü fazlasıyla iade ediyorum"** diyerek sokak ağzıyla konuştu. İlhan, sendikal denetleme sırasında Maliye Bakanlığı'nın sendikaya teşekkür yazısı yazdığını belirtirken, işçiler arasından bir ses alaycı - eleştirel bir üslupla **"büyük başarı ve onur"** diye bağırıyordu. Yine greve çıkmamaya bazı yasa maddelerini gerekçe getiren ve "bizim amacımız bu yasaları değiştirmek için birleşmektir" diyen İlhan'a bir delege, **"Niçin o gücü devreye sokmuyorsun"** diyordu.

Haber-İş şube olağanüstü genel kurulunda seçime üç liste katıldı. Birinci liste, genel merkezin destekler göründüğü, geçici şube yönetimi etrafında biçimlenen liste. Bu listenin açıkça görüldüğü gibi hiç şansı yoktu.

İkinci liste, her ne kadar genel merkeze muhalif görünse de, genel kurul politikalarını sarı-uzlaşmacı anlayışa çatan bir eksene oturtmaya çalışsa da, sarı-uzlaşmacı anlayıştan pek farklılık taşımayan, genel merkezin dolaylı desteğini alan, eski şube yönetiminin mirasına sahiplenmeye çalışan soyut-ilkesiz birlik çağrıları ile yönetimi almaya çalışan "sol" görünümlü bir listeydi.

Üçüncü liste değişik siyasal tercihlerin ilkesiz-örgütsüz (gelişigüzel) biraraya gelişiydi. Sarı-uzlaşmacı anlayışlara karşı oluşturulan bu liste, haber işçisiyle yeterince bağ kuramamış, onları yeterince kavrayamamış fakat haber işçilerinin genel merkeze yönelik tepkilerinin üzerine kurulmuştu. Nitekim çalışma programlarının içeriksizliği, nasıl bir sendikal anlayışın savunulduğu ve neyin, nasıl yapılacağı belirsizlik içindeydi.

Sınıf ve kitle sendikal anlayışını savunanlar tarafından Haber-İş olağanüstü genel kurulunda kürsüler de yeterince kullanılmadı. Haber işçilerinin sarı-uzlaşmacı genel merkeze tepkilerinin bilince ve örgütlülüğe dönüştürülmesi doğrultusunda gerekli uyarı ve mesajlar da iletilmedi. Bu da, haber işçilerinin oldukça örgütsüz olduğunun ve acil olarak işyerlerine ve kendine dayanan bir örgütlenmenin gerektiğinin göstergesiydi.

...phane'de greve ...ru

...ve Damga Matbaası işçi... ...lduğu Basın-İş Sendika... ...-İş arasında yürütülen ...e görüşmeleri uyuşmaz... ...ndı. Arabulucu aşaması ...ta bitiyor. Toplu sözleş... ...eri sırasında Kamu-İş'in ...leri öne sürerek parasal ...önelik hiçbir teklif getir... ...a başlangıçta işveren ta... ...unu açıkça ortaya koyu... ...ulucu aşamasında işveren ...rşı teklifleri, işçilerin is... ...k altındaydı. Brüt ortala... ...50.000 TL olduğu Darp... ...nga Matbaası'nda işçi ve ...lerinin ücret konusunda... ...leri şöyle:

...eren	İşçi
...55	150.000 + %130
...28	105.000 + %100
...25	150.000 + %80
...20	%60

...delerde de özellikle disip... ...e tutukluluk süresi konu... ...ük farklılıklar var. İşveren ...dar sürdürdüğü tavrı de... ...e ve sendika son anda bu ...re evet demezse, Darpha... ...a Matbaası tarihinin ikin... ...çıkacak.

...ce ilk defa greve çıkan iş... ...ne geçmiş deneyimlerden ...artmak zorundalar. Ve bu ...de başarıldı. Geçen grevde ...adar fazla mesai yapan iş... ...ne şimdiye kadar sakal bı... ...oplu vizite eylemleri yaptı... ...ı eylemlerin gündeme gel-

mesi de muhtemel. Burada Basın-İş Sendikası yöneticilerinin "Biz Kamu-İş'e karşı tek başımıza bir şey yapamayız. Türk-İş'i bekleyelim" şeklindeki düşüncesinin ise işçilerin kendi güçlerine dayanarak mücadeleyle hak almaları yerine, dilek ve temennilerde bulunarak işçileri pasifize etmek olduğunu belirtmek gerekir.

Toplu sözleşme taslağının hazırlanmasında anket yönteminin kullanılmasından kaynaklanan olumsuzluklar daha sonraki süreçte belli ölçülerde aşılabildi. Ama, toplu sözleşmelere sadece taslak hazırlamak olarak değil, aynı zamanda bir eğitim süreci olarak da bakmanın gerekleri tam olarak yerine getirilemedi. Ayrıca oluşturulan toplu sözleşme komitesinin kendisini sadece toplusözleşmeyle sınırlandırması kalıcı bir örgütlenmeyi hedef almaması bundan sonrası için yeni sıkıntıları getirebilecektir. Bu konuda öncü işçilerin daha bilinçli ve inisiyatifli bir tavır geliştirmesi eksikliklerin aşılmasında büyük bir önem taşımaktadır.

Gelişen bütün sürece en geniş işçi kitlesinin bilinçli ve aktif katılımını sağlamak, sadece toplu sözleşme sürecinde değil muhtemel grevde de geçen grevde olduğu gibi işlerin belirli bir grup işçi tarafından değil, bütün işçiler tarafından kollektif bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak, gelebilecek yeni saldırıları göğüsleyip boşa çıkartmak gerekmektedir. Bunun yolu ise süreklilik taşıyan ve çok yönlü bir mücadele sürdürme yeteneğine sahip işyeri örgütlenmesini oluşturmaktan geçiyor.

...yanışma kampanyası açtık'

...a'nın Merzifon ilçesindeki YE...EK Kömür İşletmesinde, 8 Şu... ...tarihinde saat 19.30 suların... ...ana gelen, patlamayla başla... ...da 68 İŞÇİ KARDEŞİMİZ ya... ...irdi. Devlete ait bu işletmede, ...965'de 69 işçi aynı şekilde yi... ...nini yitirmişti. O zaman da ka... ...ı, gaz kaçağı olduğu önceden ...sine rağmen, bu gün olduğu ...manda işletme sorumluları hiç... ...n almadan işçileri maden oca... ...arak, sorumsuz ve duygusuz... ...et ederek işçileri ölüme terket... ...25 yıl geçti ama, çağdışı ça... ...şulları halen can almaya de... ...yor. Zihniyet değişmedi. Bu iş... ...nin sorumluları başta hükümet ...eri olmak üzere, işletme idaresi müdürleridir.

Yaşamını yitiren 68 İŞÇİ KARDEŞİMİZİN, yakınlarının, derin acısını paylaşır, en içten duygularımızla, kendileri ile maddi ve manevi dayanışma içinde olduğumuzu bildiririz. Hepimizin başı sağ olsun.

Lübeck Türkiye Halkevi Y. Kurulu olarak bizler, 12.02.1990 Tarihinde yaptığımız Y. Kurul toplantısında, bu faciada yakınlarını yitiren işçi ailelerlyle maddi olarak dayanışmada bulunmak için, MADDİ DAYANIŞMA KAMPANYASI başlatılması kararını aldık. Gecikmeli olarak toplam 615 D.M.'ın Disk Yeraltı, Maden-İş Genel Başkanı Çetin Uygur aracılığıyla ulaştırıyoruz.

Tigem sözleşmesi ve gerçekler

19 Mart 1990 tarihinde greve başlayan tarım işkolu işçileri 20.4.1990 tarihinde sözleşmenin bağıtlanması ile işbaşı yaptılar. Tarımın ülke ekonomisi açısından durumu gözönüne alındığında grevin ve bağıtlanan sözleşmenin üzerinde durulması özel bir önem taşımaktadır. Bu önem, birçok gerçeğin açığa çıkarılması noktasında odaklanmaktadır.

Çalışma yaşamına ilişkin yasal düzenlemelerde ayrı bir değerlendirmeye tabi tutulan tarım işkolunda esas sorun tarımın, sanayiden küçük, bir başka deyişle sanayinin, tarımdan büyük tutulmasından kaynaklanmaktadır. Tarım kesimi sürekli asgari ücret yönünden, çalışma süreleri yönünden sanayi kesiminden küçük tutulmuştur.

YARATILAN DEĞERİN ÖLÇÜSÜ YOKTUR

Üretilen değer hep gözlerden gizlenmiştir. Tarım işletmelerinde üretilen değer ve hizmetler hep küçük görülmüş -veya gösterilmiştir-. Bu durumu "ne yapılıyor? sadece fidan/çiçek bakıcılığı, çoban, koruyucu, laborant vb.lik yapıyor" biçiminde küçük görücü ifadelerle anlatılmaya çalışılmıştır. Oysa laboratuvardan başlayıp, koruculuğa kadar uzanan üretim sürecinde ortaya çıkan değer, azımsanmayacak bir boyutta ve önemdedir. Örneğin laboratuvardan başlayan, bakıcı, koruyucu ve çobana kadar uzanan üretim sürecinde üretilen yeni bir çiçek cinsinin, bir tohumun, bir hayvan cinsinin tarıma ve ülke ekonomisine yaptığı katkının ölçüsü yapılamamaktadır. En basitinden, yeni üretilen bir elma cinsinin ülke ekonomisine sağladığı gelirin hesabı yoktur. İşte bu durum gözlerden uzak tutulmakta ve tarım işçisi küçük görülmektedir.

BAKICI-ÇOBAN ÜRETİM SÜRECİNİN BİRER HALKALARIDIR

Bu üretim sürecinde elde edilen değer, kollektif ve bir zincirin halkaları biçimindedir. Bu zincirin, bir halkanın kopması, bu süreci ortadan kaldıracak özelliktedir. Çoban'a kadar gelen üretim sürecinde, çobanın kendisine teslim edilen hayvanları belirtilen yerde değil başka bir yerlerde otlattığını veya damızlık hayvanın soğuk bir yerde tutulduğunu düşünelim. Sonuç; uzun araştırmalar sonucu son halkasına gelen üretilen değer bir anda ortadan kalkacaktır. Veya kuluçka makinasında ısının yüksek tutulduğunu, fidan/çiçek bakıcısının belirtilen zamanda sulama yapmamasını düşünelim yine son aşamaya gelen -üretilen- değer bir halkanın kopmasıyla ortadan kalkacaktır. İşte, gözlerden gizlenen bir boyutta budur.

Bir diğer boyut ise, bu kesimin kırsal alan kabul edilmesi ve ücretlerin düşük tutulmasıdır. Kırsal alan, sanayiye ucuz girdi sağlayan ve üretimde kullandığı girdi - Makina, gübre vb.-yi pahalıya alan yani çift yönlü sömürülen bir durumdadır. Ve burada düşük olan ücretlerdir. Bilinçli oynanan ve gözlerden gizlenmeye çalışılan bu oyuna kırsal kesimin bilinçsizliği de eklenirse ücretlerin düşüklüğünün nedenlerini görmüş oluruz.

SENDİKA, BU DURUMDAN CİDDİ ANLAMDA SORUMLUDUR

Sendikalar sadece toplu sözleşmeleri imzalayan, yasal prosedürleri yürüten devlet dairesi değildir. Sendikaların üyelerinin bilinçlik düzeylerini yükselten, niteleştiren bir görevleri vardır. Ceylanpınar'daki çoban Rıza, Yalovadaki çiçek-fidan bakıcısı Ali, korucu Ahmet ve yemekhanedeki Fatma yukarda belirttiklerimizi bilmezler. Rıza dayıya sorsak çoban olduğunu belirtecektir. Üretim sürecindeki yerini ve yaratılan değerde taşıdığı önemi anlatamayacaktır. Onun için önemli olan bir yatacak yer, bir ekmek, bir tas yemek ve ayda sigaraya, çaya yetecek bir paradır. Rıza dayı, eğlence, kültür, seyahat, giyim vb. istemeyecektir. İşte, sendikanın yapacağı çalışma tam bu noktada odaklanmaktadır. Sendikanın işçilerin bilinçlendirilmesinde üzerine düşeni yaptığını söylemek mümkün değildir. Ki, TARIM-İŞ sendikasının yönetiminde "işçiden yana" olduğunu söyleyen Sosyal-Demokratlar vardır. "İşçiden yana" olduğunu söyleyen bu yönetim gözlerden gizlenmeye çalışılan bu gerçekleri işçilere anlatmamaktadır. Bu oyunun bilinçli veya bilinçsiz ortağı konumundadır. Ve "İşçimizin istediği ücreti aldık" diyerek caka satmaktadır. Oysa, üretilen değer karşılığında alınan bu ücretler ve kabul edilen diğer maddeler hiçte caka satılacak şekilde değildir.

BAĞITLANAN SÖZLEŞME AÇLIK ve ESARET SÖZLEŞMESİDİR!

Tarım-İş'in sözleşmede elde ettiği ücret artışı 1. yıl: % 206.8, 2. Yıl: 0 47,2 dir. Artışın % 206,8 olması ilk bakışta yüksek görünmektedir. Bu yanıltıcıdır. On yıllık bir tarım işçisi sözleşmeden önce brüt 234.000 TL. almaktadır. Bu sözleşme ile 2. altı ayın başlangıcında brüt 866.940 TL. alacaktır. Ele geçen ise 538.000 TL. dir. Dört kişilik bir ailenin mutfak masrafının 450.000 TL. olduğu ve enflasyonun % 80'lerde olduğu bir ülkede elde edilen artış bugünkü durumdan daha da geriye gidiştir.

Ayrıca yakacak-izin, bayram yardımları adı altında kazanılmış olan haklar ortadan kaldırılmış ve tek kaleme indirilmiştir. Böylece, işverenlerin ve hükümetin uzun bir dönemdir gündeme getirdiği sosyal hakların ortadan kaldırılmasındaki işlevi Tarım-İş yüklenmiştir. Bu, diğer sözleşmelere örnek olarak sunulacaktır. Bunun ikinci aşaması ücretlere bindirilmesi olacak ve kazanılmış bu haklar ortadan kalkacaktır.

İş kazası ölümünde 200.000 TL. "önce insan" diyenlerin insana biçtiği değer işten çıkarılmalarda "ehliyet ve liyakat esası". Kim değerlendirecek? İşveren ve sendika. Ölçü yok. Ölçü işverenlik ve sendika yönetiminde bulunanların değer yargıları. Tabii ki, bu kesimlerin değer yargıları, önce işverenler ve mevcut düzenin istediği boyun bük, verilenle yetin ölçüsüdür. Yoksa "ehliyet ve liyakata" uygun değilsin, haydi kapı dışarı. Tutukluluk, hasar zarar tesbit komisyonu ve özellikle disiplin kurulu ve cezaları tam bir esaretlik anlaşmasıdır. Disiplin kurulu; 2 işverenlik, 2 sendika temsilcisinden oluşuyor. Başkan işverenlikten ve oyların eşitliğinde başkanın oyu 2 sayılıyor. Özcesi disiplin kurulu 3 işverenlik, 2 sendika temsilcisi demektir. Böylece kararlar belli, hep işçi aleyhine olacak. İhtar cezasını işverenlik tek başına yani disiplin kuruluna dahi getirmeden verebilecek. Disiplin suçları ise iş yasasındaki 17/2'yi aşan ve hatta onu aratan bir durumdadır. Örneğin; "işyerinde siyasi propaganda yapmak" gibi ölçüsü olmayan ve amirine göre değişiklik gösteren içeriktedir. ANAP'lı bir amire göre SHP-DYP'yi övmek suç. Yarın SHP'li bir amire göre DYP'yi övmek suç. Geçim sıkıntısından yakınmak, sistemi eleştirmek, karakolda dayak yediğini söylemek "siyasi propaganda" ve suç. Cezası İHRAÇ. (işten atılma) Bu nedenle bu sözleşme AÇLIK ve ESARET SÖZLEŞMESİDİR.

Tüm bunlar işçinin yazgısı değildir. Eksiklik işçilerin kendi sorunlarını kavrayamamasında ve doğrudan devreye girmemelerindendir. Söz, karar sahipliğini işyerinde, sendikasında egemen kılacak örgütlükleri yani İŞYERİ KOMİTE ve KONSEYLERİ'ni yaratmamış olmalarındadır. Tarım işçileri aynı oyunlara ve ihanete uğramak istemiyorlarsa, İŞYERİ KOMİTE ve KONSEYLERİNİ yaratmak için ileri atılmak göreviyle karşı karşıyadır.

Eğit-Der Genel Sekreteri Kenan Görgülü:

'Yasallık meşruiyetten sonra gelir.'

• "Başvuru yapılacaksa buna EĞİT-DER'in organları ve oluşturulan Sendikal Haklar Komisyonları karar verir. Bu yapılanmaların dışındaki hiçbir başvuruyu EĞİT-DER olarak desteklemek zorunda değiliz."

Ülkemizde kamu çalışanları ve örgütlenmeleri içinde öğretmen örgütlenmeleri, savundukları düşünce ve eylemlilikleri ile -her dönemde- toplumsal mücadelenin içinde yer almışlardır.

Bugün ise, kamu çalışanlarının sendikal hak mücadelesinde öğretmenler ve örgütlülüğü EĞİT-DER eksen konumundadır. Bu mücadelenin geldiği noktada EĞİT-DER'de bazı sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sıkıntılarla ilgili olarak EĞİT-DER Genel Sekreteri KENAN GÖRGÜLÜ ile yaptığımız söyleşinin yararlı olacağını düşünerek yayımlıyoruz.

İŞÇİLERİN SESİ

İŞÇİLERİN SESİ: Sayın Görgülü, öğretmen örgütlülüğü genel merkezde de yansıyan bazı sıkıntılar yaşıyor. Siz Eğit-Der Genel Sekreteri olarak bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

KENAN GÖRGÜLÜ: Öncelikle teşekkür ediyorum. Ama isterseniz sorularınızı Eğit-Der Genel Sekreteri olarak değil de Kenan Görgülü olarak yanıtlayayım. Çünkü şu an merkez yönetimi içinde gelinen nokta ve çatlamanın bir tarafındayım. Taraf durumda olduğuma göre, o sıfatla size yanıt vermem yanlış olacaktır.

İ.S.: Pekiyi yönetsel sıfatınızı kaldırarak soralım sorularımızı. Nedir sıkıntının temelinde yatanlar?

K.G.: Ben iki yanlı olarak görüyorum sıkıntıyı. Birincisi 12 Eylül kaynaklı. Yani ülkenin ve öğretmenlerin şu an içinde bulunduğu nesnel durumla ilgili. Bu anlamda 12 Eylül faşizminin öğretmenlere ve onların örgütlerine yönelik baskı ve saldırıları kamuoyunun bildiği şeyler.

Örgütlenme ve mücadele anlayışı ile ilgili farklı yaklaşımlar ise sıkıntının ikinci yanını oluşturuyor. Bu çok önemli. **Bugün daha sabırlı, daha uzun süreli ve inançlı bir taban çalışması ve o tabanı bir muhalif güç durumuna dönüştürecek taban örgütlenmelerine ihtiyaç var.** İşte Eğit-Der'in görevi de bana göre bu örgütlenmeleri yaratarak, öğretmenleri sendikal hak mücadelesine katabilmektir. Ben katıldığım her toplantıda, yazdığım her yazıda açık seçik Eğit-Der'i grevli, toplu sözleşmeli sendikaya giden yolda bir geçiş örgütlenmesi olarak tanımladım. Şimdi de öyle tanımlıyorum.

Sendika isteyip istememek farklıdır, (ki bunu bütün öğretmenler istiyor) o sendikaya nasıl, hangi yöntemle, hangi araçlarla, hangi taban örgütlenmesiyle ulaşacağımızı tartışmak, saptamak daha farklı. İşte Eğit-Der'de bugün merkez yönetiminde çatlamaya kadar varan sorun bu noktada başlamaktadır.

İ.S.: Yani örgütlenme ve mücadele anlayışındaki farklılıklar bugünkü sıkıntının kaynağı mıdır, diyorsunuz.

K.G.: Evet aynen öyle diyorum.

İ.S.: Merkezde bugün birarada bulunanlarla hangi program etrafında biraraya gelmiştiniz?

K.G.: Biz bugün kendileriyle ayrışma noktasına geldiğimiz kimi arkadaşlarımızla tesadüfen değil, asgari bir program etrafında biraraya gelmiştik. Bu programın özetini üç ana noktada toplayabilirim. Örgütsel bağımsızlık, demokratik merkeziyetçilik ilkesinin tartışmasız kabulü ve öğretmenlerin grevli-toplu sözleşmeli sendikal mücadelesi için çalışma. İşte yönetimdeki çatlak, gelişen pratik faaliyete damga vurabilme telaşıyla bazı arkadaşlarımızın bu ilkeleri çiğnemesinden kaynaklandı.

İ.S.: Pratik faaliyetten neyi kastediyorsunuz?

K.G.: Pratik faaliyet diye ısrarla vurguladığım olay, sendikal hak mücadelesidir. Biz başından beri sendikal mücadeleyi, Eğit-Der'in resmi organları ve o organlar aracılığıyla yaratılmış meşru öğretmen yapılanmalarıyla sürdürmeye çalıştık. Bir noktadan sonra bazı arkadaşlarımız, ne Eğit-Der resmi organlarını, ne de tabanda yaratılan ve bana göre öğretmen mücadelesinin yarınını temsil eden meşru öğretmen yapılarının (sendikal haklar komisyonlarının) iradesini tanımaz bir noktaya geldiler.

İ.S.: Kusura bakmayın sözünüzü kestim. Nasıl geldiler böyle bir noktaya?

K.G.: Türkiye'de bir siyasal çizginin yasallaşma çabaları bu arkadaşlarımızı etkiledi sanıyorum. Özellikle Aralık 1989'dan sonra başlayan süreçte, Eğit-Der'in sendikal hak mücadelesi o yasallaşma sürecine tabi kılınmaya çalışıldı. Ve sendikal mücadele, bir yasal boşluktan yararlanıp yararlanmama ikilemine kadar daraltılarak, o yasal boşluktan bir siyasal çizginin programı doğrultusunda yararlanmak isteyenlerle, yasal boşlukları meşru öğretmen yapılanmalarının (sendikal hak komisyonları) kendi meşruiyetlerini hukuksal planda savundukları bir alan halinde düşünmeye çalışan iki anlayışın çatışması bir duruma getirildi.

İ.S.: Yasal planda bir mücadeleyi reddedenlerle, kabul edenler arasında bir çatışma diyebilir miyiz buna?

K.G.: Hayır diyemeyiz. Bu eksik ve yanlış olur. Böyle bir şey yok çünkü. Sendikal mücadele, basitten karmaşığa, her mücadele yönteminin, oluşturulan meşru yapılarla sürdürüldüğü bir hedef olarak algılanmalıdır. Bu karmaşıklık içinde yasal bir olanak varsa, o da kullanılır. İşte sorun, bu yasal olanağın ne zaman, hangi yapılarla kullanılacağıyla ilgilidir. Yöntemimiz içindeki esas çelişki buradan kaynaklanmaktadır.

İ.S.: Yani yasal bir girişimi tümden reddetmiyorsunuz?

K.G.: Elbette etmiyorum. Zamanı, zemini ve yöntemi mücadelenin özgül gelişim seyrine denk düşen bir yasal girişime evet...

İ.S.: Sanırım bugünkü sorunlarınıza biraz daha yaklaştık. Gazetelerde, bazı dergilerde çıkan haberlere göre 23 kişi yasal bir başvuru hazırlığı içindeler. Ve Genel Başkanınız da kimi demeçlerinde, hatta bazı resmi toplantılarda bu girişimi destekleyeceğini, desteklediğini deklere etmektedir. Siz bu girişimi destekleyecek misiniz?

K.G.: Olayı biraz genelinden alalım isterseniz. Yasal başvuru ancak hukuksal zeminden zorlamak, sorunu içte ve dışta hukuk platformuna getirmekle sınırlıdır. Bir hukuk mücadelesi (ki bu mücadele daha çok kendi dışımızdaki güçlerle olacaktır) sendikal hakkın kazanılmasına yeterli midir, değil midir? Özellikle yaşanılan ülke Türkiye ise ve Türkiye'de insan hakları sözleşmelerine vb. imza atılmasına karşın insan hakları ihlalleri hâlâ devam ediyorsa, işkence bir devlet politikası olarak sürdürülüyorsa, en masum talepler zorla bastırılıyorsa, Güneydoğu'daki gelişmelere ilişkin cunta döneminde bile cesaret edilemeyen yasal düzenlemeler getirilebiliyorsa, o ülkede 1.5 milyon kamu çalışanını ilgilendiren bir sorunun 3-5 insanın başvurusuyla çözüme ulaşma olanağı yoktur.

Aslında ileri sürülen bütün gerekçelerin ardında yatan gerçek, Eğit-Der'le yürütülen sendikal hak mücadelesinin bir siyasal çizgiye payanda edilmesiydi ki bu, "grupçuluk yapmayalım" diye diye yapılan en büyük grupçuluktu... ve örgütsel bağımsızlığımız o noktada zedelendi bana göre...

Şimdi bu kısa açıklamadan sonra yönelttiğiniz soruya gelmek istiyorum. Kamuoyunda 23 kişinin ya da kişilerce seçilmiş bir yapının başvurusundan söz ediliyor. Ve inanın bu ne beni, ne de arkadaşlarımı fazlaca ilgilendirmiyor. Ülkemizde 600 bin eğitim emekçisi var. Ve bu 600 bin içinden her beş kişi bizim tesbit ettiğimiz yasal başvurudan yararlanma hakkına sahip. Ancak Eğit-Der'in sürdürdüğü mücadeleyi devraldık diyerek, Eğit-Der adına bir başvuru görüntüsü veren durumlarda, Eğit-Der'in üyelerinin ve yönetimlerinin tavır belirleme hakkı da vardır. Burada bir oldu-bitti anlayışına karşı çıkıyorum. Başvuru yapılacaksa buna Eğit-Der'in organları ve genelgeleriyle oluşturulmasını istediği Sendikal Haklar Komisyonları karar verir. Bu yapılanmaların dışındaki hiçbir başvuruyu Eğit-Der olarak desteklemek zorunda değiliz.

İ.S.: Yine araya giriyoruz, ama Genel Başkanınızın açıklamalarından, basına verdiği demeçlerinden bu başvurunun Eğit-Der'ce desteklendiği gibi bir sonuç çıkıyor. Hatta, bu 23 kişinin Eğit-Der'ce oluşturulduğu gibi bir izlenim ediniyoruz biz. Sizin söylediklerinizse bu izlenimi tersyüz ediyor. Bunları biraz açıklayabilir misiniz?

K.G.: Bu izlenimi sanıyorum sadece genel başkanın demeçlerinden yola çıkarak edindiniz. İşte, benim de baştan bu yana isim vermeden anlatmaya çalıştığım nokta burası. Genel başkan yetkilerini aşarak demeç veriyor. Genel başkan, örgütteki demokratik merkeziyetçilik ilkesini hiçe sayıyor . Dahası en ufak temel örgüt disiplinini çiğniyor. Yönetim çoğunluğunun alınmış kararlarına rağmen yapıyor açıklamalarını, desteğini o çoğunluğun iradesine karşın ilan ediyor. Böyle bir örgütsel zaafa, o zaafın örgütün en yetkili kademelerince gösterilmesine ilk kez tanık oluyor öğretmen örgütçülüğü. Yönetimdeki çoğunluk kararlarına uymamak, bizim geleneğimizde, geçmişimizde yoktur. Şimdi buna da tanık olduk.

İ.S.: Yani Eğit-Der Yönetim Kurulu çoğunluğu şu anki 23 insanın girişimini desteklemiyor mu diyorsunuz?

K.G.: Sadece Eğit-Der yönetim çoğunluğu değil, Eğit-Der tabanı ve şube yönetimlerinin ezici çoğunluğu da karşı çıkıyor bu oldu bittiye... Bizim tavrımız 23 kişinin şahsına falan değil. Olayı kişiselleştirmiyoruz. **Acelece gündeme getirilmiş bir girişim, kimseye öğretmen örgütçülüğünün 80 yıllık mirası üzerine oturma hakkını vermez, öğretmenler vermez bu hakkı kimseye.** Biz vermeyiz öğretmen örgütçülüğünün temsilcileri olarak. **Bir şeyi özellikle belirtmek istiyorum. Sendikal mücadele, girişimin kendisi değildir. Olası bir girişim, bu mücadelenin teknik bir yanı olarak algılanmadıkça yanılgılar devam edecektir.**

İ.S.: Peki siz yasal bir başvuruyu sendikal mücadelenin neresine koyuyorsunuz?

K.G.: Buna karar verecek olan meşru Sendikal Haklar Komisyonlarımızdır. Yani onların iradesi belirler bu işin zamanını zeminini, biçimini. O iradeyi ortaya çıkarabilmektir bugünün görevi. Bugün öyle bir imaj yaratılıyor ki insanların kafasına, sanki yasal başvuru yapıldığı an verecekler sendikayı. Orta yerde, elimizi uzatsak alacağımız bir olgu sanki sendika... Bu anlayış kitleleri atıllığa, hazırcılığa ve mücadelede kolaycılığa itiyor. Peki, o başvuru reddedilince nasıl gideceksiniz kitlelere. Sendikal mücadelenin devamlılığını nasıl sağlayacaksınız. Bunların mantıklı bir yanıtı olmalı. **Sendikal mücadele, sendika gibi çalışan yapılanmalarla başarıya ulaşır. Yasal başvuruyu böylesi meşru yapıların kendi hukuksallığını savundukları bir platform olarak düşünüyorum** Ve işte tam da bu noktada itiraz ediyorum erken başvuru olayına. **Yasallık, meşruiyetten sonra gelir diyorum.** Kimilerimiz kolayına kaçıyoruz işin. Öğretmene genel bir soru soruyoruz, "Sendika istiyor musunuz" diye. Elbette istiyor öğretmen sendikayı. Sorun bu istemi gerçekleştirmek için kaçı fedakârlığa, mücadeleye hazır? Ne kadarını örgütlü bir güç olarak o mücadelenin içine sokabiliyoruz, sorularına verebildiğimiz yanıtlarla orantılı olarak düşünülmeli. Talebi, kitlelerin uğrunda fedakârlıklar yapabileceği bir talep olarak onlara götüremediyseniz, istemler ancak bir düş olarak kalır. Ülkede yıllardan bu yana demokrasi istiyor milyonlar. Ama iş demokrasinin savunulmasına kazanılmasına geldiği zaman mücadeleye katılanların sayısı ortada.

İ.S.: Yani asgari örgütlenmeler üzerine oturmamış bir girişimi ayakları havada buluyorsunuz.

K.G.: Evet. İşte bu nedenle Aralık ayında bütün şubelerimizde Sendikal Haklar Komisyonları kurulmasını önerdim. Uzun tartışmaların sonunda kabul edildi. Birçok şubemizde bizzat çalışan öğretmenlerindemokratik katılımlarıyla gerçekleştirildi bu komisyonlar. **aslında önermenin temelinde yatan fiili bir sendikal örgütlenmeydi. Kurulan bu komisyonlar aracılığıyla her okul bir işyeri görülüp örgütlenmenin ayakları okullara dek uzatılacaktı.** Henüz istenen düzeye gelmemiş olsa bile, kaba biçimde kurulan bu komisyonlar bir hareket getirdi tabana. Şimdi yapılması gereken bu komisyonları merkezi bir iradeye kavuşturmaktır. Tüm birimlerde şu an yapılacak iş, bu komisyonları hakkıyla örgütlemektir. Bu çaba aynı zamanda bizleri, yasal bir girişim yap ılsın mı yapılmasın mı, hemen mi yapılsın, sonra mı yapılsın gibi teknik bir tartışmanın dar sınırlarından da kurtaracaktır. Yani gündemimiz sendikal mücadelenin temel eksenine uygun olarak belirlenmelidir .

İ.S.: Yine girişimcilere dönelim. Girişim yapmaya aday olanlar Eğit-Der çoğunluğunun iradesine rağmen neden vazgeçmiyorlar bu işten?

K.G.: Benim anlayamadığım da orası. Bir yandan genel başkanın demeçlerine sığınıp, sanki Eğit-Der kendilerini destekliyormuş gibi bir görüntü yaratıyorlar. Öte yandan, özel sohbetlerde "Eğit-Der sendikal mücadelenin önünde engeldir" gibi ifadeler kullanılıyor. 12 Mayıs'ta şube başkanlarımızı ve şubelerin seçilmiş sendikal haklar komisyonlarını topladık biz. Orada açık biçimde bu organlar, arkadaşların Eğit-Der iradesini hiçe sayarak başlattığı çabalara karşı çıktılar. Buna karşın girişim yapılacaksa, elbet insanlar da niçin karşı olduklarını anlatacaklardır. "Ben yaptım, isteyen peşimden gelsin" mantığıyla bir yere varılamaz. Hele de 12 Eylül gibi çok önemli bir tarihsel dönemeçten geçmiş bir ülkede, hâlâ sorunlar yukarıdan dayatmalarla çözümlenmeye çalışılıyorsa bu geçmişten ders almadığımızı da gösterir. Kimi insanların kafasında oluşan, Eğit-Der'le yaratılmış mücadele zeminini küçümseyici anlayışlara da katılmak olanaklı değil. Yasal başvuru hakkı bundan iki yıl önce de vardı. Niye o gün kalkıp sendika için başvuruda bulunmadınız, diye sorarlar insana. İşte burada da bir samimiyetsizlik var. **Bugün sendikal mücadeleyi öğretmenin gündemine sokan Eğit-Der'dir ve emek, Eğit-Der'e omuz verme yürekliliğini gösteren 20.000 öğretmene aittir. Bu insanların iradesini yok sayarak, yaratılan ortak emeği sahiplenmeyi kimse kendisine hak olarak görmesin.**

İ.S.: Peki Eğit-Der'in taban iradesini zorlayarak gündeme getirilen girişim faaliyeti başka ne gibi sakıncaları doğuracak?

K.G.: Kollektif bir emekle sürdürülen mücadelenin kendimize göre uygun anında, kişisel ya da grupsal yararlarımızı öne çıkarırsak, bu başkalarına da hak olarak doğar. "Ben yaptım", diyenlerin karşısına, "Ben de yaparım", diyenler çıkar.. Bunun örneklerini çok yaşadık geçmişte. Oysa zor olan beraber yapmanın koşullarını yaratmaktır. Bakın kendilerini girişimci olarak adlandıran arkadaşlarımız şubelerimize mektup yazıyor. "Bu zamana kadar Eğit-Der'in sürdürdüğü sendikal mücadeleyi bir grup öğretmen devraldık" diyorlar. "Kimden, hangi platformda devraldınız" diye sormaz mı öğretmen. Sormuştur da. Eğit-Der tabanı iradesini Eğit-Der dışı hiçbir oluşuma devretmemiştir. Çok başlılık yaratmanın kimseye bir yararı yoktur. **Öğretmen örgütlüğü emekleme dönemini yaşıyor henüz. Çocuğu el birliğiyle büyütüp serpiltmek varken, onu yürüyemez duruma getirme hakkına kimse sahip değildir. Yani bize 1978'lerde yaratılan iki başlılık filmini kimse izlettirmek istemesin. O filmi yeniden izlemeyeceğiz.**

İ.S.: Peki son olarak yeniden Eğit-Der'e dönelim. Nasıl çözülecek yönetimdeki çatlak?

K.G.: Bir kongreyle tabi. En üst kurulumuz olan kongremizi olağanüstü toplantıya çağıracağız. Bu kararı aldık. 21-22 Temmuz'da, Ankara'da önemli bir dönemeci başarıyla geçecek öğretmen hareketi. Oradan çıkacak iradeye herkes saygılı olmalıdır. Öğretmen örgütçülüğünün dününe, bugününe, yarınına bakışta oluşturulacak ortak ilkelerin samimi savunucusu bir yönetim, bu sorunları aşacaktır. Eksiğiyle fazlasıyla, yapılanı yapılamayanıyla Eğit-Der önemli bir sosyal güce erişmiştir. Öğretmenler kendi yarattıklarını sahiplenecek kadar inançlı, tecrübeli ve sağduyuludur. Sorunlarımızı birlikte aşıp, grevli toplu sözleşmeli sendikal mücadeleye giden yolda daha bir güçleneceğiz. Teşekkür ederim.

Lever-İş ve Elida 1 Haziran'da grevde

Petrol-İş'e bağlı, Lever-İş Temizlik Maddeleri San. ve Tic. A.Ş. ile Elida Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.'de çalışan 700 işçi grev aşamasında. Lever-İş Temizlik Malzemeleri'nde toplu sözleşme görüşmeleri 30 madde, Elida Kozmetik Sanayii'nde ise 24 madde üzerinde uyuşmazlıkla sonuçlandı. Arabulucu aşamasında da bir gelişme sağlanamayarak grev ve 1 Haziran'da greve çıkma kararları işyerine asıldı.

Uyuşmazlıkta olan maddelerin çoğunluğunu ücret, sosyal haklar oluşturmasına karşın genel hükümler (kapsam, disiplin kurulu, geçici işçi, çalışma süreleri ve şartları vb.) de yer almaktadır.

ULUSLARARASI TEKEL: LEVER

Bu iki işyeri de temizlik ve kozmetik sektöründe uluslararası tekel ve 70 ülkede kuruluşu olan Lever'e bağlı işyerleridir. Ülkemizde de azımsanmayacak bir pazara sahip olan bu kuruluşlardan Elida Kozmetik'te genel maliyet içinde işçilik payı %7.5'tur. Ki bu hesaplamanın içinde üretimde bulunmayan yüksek ücretli idareciler de dahildir. ingiliz ve Hollanda sermayeli olan uluslararası bu kuruluşun kendi ülkelerinde kimya işkolundaki işçilik maliyeti ise %15'lerden aşağı düşmemektedir. Bu noktada işçilik maliyetinin yarı yarıya ucuz olduğu ülkemizin uluslararası tekeller tarafından tercih edilmesinin gerekçesi ve nedenleri açıklık kazanmaktadır. Evet! Ülkemiz; işsizliğin yoğun olduğu, işgücünün ucuz olduğu, genç-dinamik insan gücünün yüksek olduğu ve yabancı sermayeye her kolaylığın sağlanıp peşkeş çekildiği bir ülkedir. Yine Elida Kozmetik Sanayii'nin 1.1.1989 - 31.12.1989 arası kâr-zarar hesabında ücret, maaş, sosyal masraflar (işçiler ve yüksek ücretli idareciler dahil) gideri olarak 6 milyar 200 milyon TL iken, reklam harcamaları 16 milyar 858 milyon 110 bin 486 TL'dir. Sadece bu iki rakam bile emeğe ve insana ne kadar değer verildiğinin göstergesidir.

Bu rakamlar ve işçilerin ekonomik talepleri arasında bir kıyaslama (ücret zammı olarak teklif edilen 1. yıl 2 milyon 750 bin, 2. yıl 3 milyon 700 bin TL. İşverenin teklifi ise 1. yıl %70 artı 130 bin, 2. yıl enflasyon farkı) yapıldığında taleplerin pek abartılı olmadığı- enflasyon, hayat pahalılığı vb. etmenler de düşünülerek- görülmelidir.

GREVLER VE GELİŞMELER

Ülkemizdeki yaşam şartları ekonomik taleplerin ön plana çıkmasını doğal olarak dayatmaktadır. Ve sözleşmeler, ekonomik maddelerde anlaşma sağlandığında hemen bağıtlanmaktadır. Kimya işkolunda diğer işkollarına göre ücretler çoğunlukla yüksektir. Toplu sözleşmenin yoğun olduğu bu süreçte, başka sözleşmelere örnek teşkil etmemesi ve uygulanan ekonomik politikalar -işçi ücretlerinin yükseltilmemesi ilkesi- nedeni ile sözleşmeler uyuşmazlıkla sonuçlanmaktadır. Bu ise değişik işkollarında farklı zamanlarda başlayan sözleşme görüşmelerinin birbiri ile çakışmasına, grevlerin birbiri peşine başlamasına neden olmaktadır. Bu durumun zaten bir ... nikhk ve istikrarsızlık içinde olan ekonominin freninin iyice patlamasına yol açacağı ve bunun siyasi temsil krizini derinleştireceği ve bu noktada çatışmayı yükselteceği açıktır. Siyasi iktidar tarafından tercih edilmeyen boyut da bu...

Bu durum, mevcut siyasi iktidarın grevleri ne pahasına olursa olsun çatıştırmamayı hedefleyeceğini göstermektedir. Bunun için, Türk-İş üst yönetiminin devreye sokulmasından, yasalardaki kısıtlamaların kullanılmasına ve ta 413 (şimdi 424) sayılı KHK'nın ... tilmesine kadar müdahale yöntemleri gündemdedir. Yaşadığımız çimento, TİGEM grevlerinde yaşananlar bunun en son örnekleridir.

LEVER-İŞ VE ELİDA İŞÇİLERİ GREVE VE SÜRECE ŞİMDİDEN HAZIR OLMALILAR

Elida ve Lever-İş işçileri dikkat... -en az ücretler konusu kadar- bu ... talarda da yoğunlaştırmaları gerek... tedir. Örneğin, geçen dönemde T... İş'in toplu sözleşmelerde işkolları... leştirme politikasını bu yıl terk ettiği... rinde düşünülmelidir. Aynı şekil... mento grevlerinde işçilerin grevi sü... me kararında ve kararlılığında o... bir dönemde işçilere rağmen Türk... Çimse-İş üst yönetimlerinin sözle... bağıtlamalarını unutmamalıdır. ... Bakanlar Kurulu'nun "Milli Güv... ve 413 sayılı KHK'ya dayanarak ... yan çimento grevlerinin ertelemes... rinde dikkatle durulmalıdır.

1 Haziran'da greve başlayacak ... İş ve Elida işçileri tüm bu saldır... ihanetlerin olabileceğini bilmeli v... ları boşa çıkarmanın, grevlerini ... ettirmenin yöntem ve örgütlenme... lerine bugünden hazırlanmalıdır. ... için kendi aralarındaki, işkolu ve ... ayrımı yapmadan diğer işçi kardeş... ilişkiyi, yardımlaşmayı, dayanışm... mücadele birliğini geliştirmeli... Bunların örgütlü bir şekilde yap... nı ve sağlanan bu mücadele birli... lerinin kalıcılaştırılmasının İşyeri ... ve Konseyleri ile başarılabileceği ... linciyle bu örgütlülükleri bugünde... turmalıdırlar.

Otomobil-İş şube kongresinde seçim kura ile sonuçlandı.

Torbadan merkez liste çıktı

• Seçimi, Şube başkanlığının dışında "muhalefet" kazandı.
• Merkez liste, sonuca itiraz etti. İlçe seçim kurulu tam liste kura yapılmasına karar verdi. "Muhalefet" listesi kuraya katılmadı. Denetleme, disiplin kurulu üyeleri ve iki şube yöneticisi istifa etti.

Otomobil-İş Topkapı Şubesinin 3. Olağan Genel Kurulu 13 Mayıs Günü yapıldı. Genel kurul 3500 üyeyi temsilen 200 delegeyle gerçekleşti.

Seçime 2 liste girdi, şube yönetiminin listesine karşılık, "Birlik" adıyla "muhalefetin" listesi yönetime aday oldu.

Genel kurul boyunca delegeler yaptıkları konuşmalarda Genel Merkezin ve şube yönetiminin sendikal anlayışını yoğun bir şekilde eleştirdiler.

Bir dönemler "Türk-İş'te birlik çağrıları yaparak, "güçlü sendikacılığı" savunan, şimdilerde "çağdaş-demoratik katılımcı sendikacılık" diyerek, sınıflar varlığını reddeden, reformist, sınıf uzlaşmacı, genel merkez ve sendika şube yönetiminin bugüne kadar yaptıkları delegeler tarafından dile getirildi.

Yakın geçmişe kadar, 60 bin üyeye sahipken, yetki kaybetme sınırına gelen Otomobil-İş sendikasının üye, kaybı Topkapı şubesinde de kendini göstermekte. Üye sayısı 7000'den 3500'e düşmüş durumda. Topkapı şubesinin temel işyerleri olan Nursan, Kalekilit, Magirus şu anda Türk-Metal üyesi. Topkapı şubesinin Otomobil-İş sendikasının en önemli birimi olduğu düşünülürse varılan olumsuzluğun boyutu kolayca anlaşılabilir.

Delegeler, şube yönetiminin ek zam eylemlliğinde işverenden yana tutumun, toplu sözleşme döneminde genel merkezin uzlaşmacı tavrını, 1 Mayıs'ta şubeler platformunun eylem kararına, şube başkanının şerh koymasını vb. birçok örnekleri vererek sendika genel merkez ve şube yönetiminin, sendikal yapı, işleyiş ve anlayışının sınıf uzlaşmacılığı olduğunu belirttiler. Yapılması gerekenler üzerinde önerilerde bulundular. Bu arada Devrimci-Demokrat İşçiler, Devrimci mücadelede işçiler, imzalı iki ayrı bildiri dağıtıldı. Devrimci mücadelede işçiler imzalı bildiride "...görev bu kongrede bu yöneticileri değiştirmektir ve buradan genel merkezi değiştirmektir" denilirken, muhalefetin listesinde devrimci-demokratların liste dışı kalması eleştirilip, muhalefetin alternatif program oluşturmamalarının eksikliği belirtilmiş. "Eleştiri hakkımızı titizlikle koruyarak, şimdiki yönetime göre az da olsa olumlu gördükleri ve herşeye rağmen muhalefeti destekledikleri vurgulanmış. Devrimci-demokrat işçiler imzalı bildiri de ise 'kongreler geçmişin değerlendirildiği bugünü tesbitten yola çıkarak, geleceğe yönelik önermelerin belirlendiği yerlerdir." Genel merkez ve şube yönetimini elinde bulunduran anlayış "sendikal birliği çatı birliği olarak anlamış, sendika sınıf örgütü niteliğinden çıkarılarak bir yığın örgütüne indirgenmiş, yönetim elimizde olsun ne olursa olsun mantığı ilişkilerin bütününe hakim olmuştur" denilerek genel merkez ve şube yönetiminin anlayışının "sınıf mücadelesini" engellediği" vurgulanmıştır. Aynı bildiride muhalefet ise "çalışma mantığının ya... netimi kazanma doğrultusunda ... anlayışın mücadeleyi kucaklama... cadeleyi daraltan bir anlayış old... lirtilmiştir. Bildiride "sendikal ... yönetimleri almakla sınırlandır... sınıf ve kitle sendikasını hedefley... layışla İşyeri Komite ve Kons... yaratılması" gerekliliği belirtilmi... cut yönetime hayır" demekle, ... makla sorumluluk bitmiyor, aks... şimdi başlıyor denilerek, söz ve ... hipliğimizi yaşama geçirecek yapı... Komite ve Konseylerini kurmak ... lülüğümüzü sınıf ve kitle sendik... ratmak doğrultusunda hep ... taşımaktır" denilerek şimdiki gör... rinde durulmuş.

Otomobil-İş genel merkez ve ... netiminin sendikal anlayışlarını ... delegelerin konuşmaları ve dağıtı... rilerden sonra seçime geçildi.

Şube başkanlığı dışında diğer ... leri az bir farkla "muhalefet" ... Merkez liste bu gelişmeye itiraz et... raz sonrasında ilçe seçim kurul... şeklinde kura çekilmesi kararı... "Muhalefet,, de kura çekilmes... mayacağını açıkladı. Ve denetle... lin kurulu üyelerinin hepsi ... yönetimden 2 kişi istifa etti. "M... tin,, katılmadığı kura sonucund... liste kazandı. "Muhalefet,, de ye... çime gidilmesi talebinde bulund...

"Muhalefet,, bu gelişmelerden ... siklerini tesbit edip daha önce ... rı etrafıca değerlendirip, olay... sahipleri olan işçilerin deneye g... layacak işyeri örgütlülüklerin ... sına hız vermelidir. Sendikal ... yönetimleri kazanmakla sınırla... açısının dışına çıkıp sendikal m... bütününde işçilerin söz, yetki, ka... bi olmasını sağlayacak işyeri ... konseylerin yaratılmasına hız ver... doğrultuda sınıf sorumluluğuyla ... edilmelidir.

Lastik sektörü

Baştarafı 1. sayfada

rin çekmesinden, dahası ücretlilerden toplanan vergilerin çeşitli yolardan işverenlere sunulmasından kaynaklanıyor. İşçi örgütlenmelerinin işverenlerden yana işleyen bu çarka karşı çıkmaları gerekiyor bütünüyle. Yoksa salt bir noktadan eleştirmek, işverenlerle taleplerin çakışmasına bile yol açabiliyor.

İşgücünü yeniden üretebilmesi için kendisine yapılan ödeme çıktıktan sonra yılda yaklaşık 306 milyon lira değer yaratan lastik işçisi kuşkusuz öncelikle insanca yaşayabileceği bir ücret istiyor. 1979 yılında aylık ücreti ile 10 lastik alabilirken şimdi ancak 2 adet alabilmesinin, bir başka deyişle alımgücündeki düşüşün önüne geçilmesini istiyor. Sömürünün en yoğun olduğu sektörlerin başında gelen lastik sektöründe işverenler kuşkusuz işçilerin insanca yaşamasını sağlayabilecek ücreti vermekten çekinmeyecekler. Grevin başlamasından bu yana uğradıkları zarar işçilerin talebini aştı. Onları asıl korkutan sözleşmenin diğer iş yerleri için de örnek oluşturması. İşçilerin mücadele azmini pekiştiren bir rol oynaması. Bu noktada "sınıf" bilinciyle hareket ettikleri, sınıf çıkarlarını düşündükleri ortada. Sendikalar da bir sınıf örgütüdür. Ama işçi sınıfının çıkarlarını ne ölçüde savunabiliyorlar? **"İşçilerin hayatlarını idame ettirmek için bizzarur çalıştıkları işverenlere rücu ettiklerinden"** söz eden, bu anlamda kendi işlevini yerine getiremediğini açıkça itiraf eden, **"rekabet koşulları içinde işyerlerini zarara sokmamak, işverenler arası haksız rekabeti ortadan kaldırmak, daha fazla randıman, enflasyon illetine çare üretim ve kalite artışı"** vb. kavramlarla konuşan, işçilerin insanca yaşamasından, gaspedilen haklarını kazanmalarından tek kelime söz etmeyen bir anlayışla işçi çıkarları ne ölçüde savunulabilir?

Çıkarları birbirine zıt iki sınıfın, işçilerle kapitalistlerin karşı karşıya geldiği, işçilerin sınıf olma bilincine vardıkları alanlardan biridir grevler. Çok bilinen deyimiyle "savaş okuludur, ancak savaşın kendisi değildir." Kapitalistlerin alabildiğine örgütlü olduğu, yasalarla, ekonomi-politikalarla korundukları bir ortamda mücadeleden kazanımlarla çıkılabilmesi örgütlü güce bağlıdır. Lastik işçileri KİPLAS'ın sınıf çıkarlarını her şeyin üstünde tutan tavrını ancak mücadele örgütlenmeleri yaratarak, söz ve karar sahibi olacakları işyeri örgütlenmelerini oluşturarak parçalayabilirler.

"Kalıcı

Baştarafı 3. sayfada

diriyi okuyor.

Atlas Ofset ve Mintax işçileri ... mayı kendi aralarında önceden t... rak birlikte hazırlamış. Konuşma... yen herkes söz alıp düşünceleri... getiriyor. Atlas Ofset'in eski tem... Derviş Boyoğlu 1 Mayıs'ı ala... kutlamanın önüne geçilemeyec... tarihin işçilerden yana olan a... durdurulamayacağını anlatıyor. ... Sürücü, "Egemen sınıfları asıl ... tan işçilerin kendi güçlerinin ... varmaları, kendisi için sınıf olma... ci kazanmaları, yani üretenlerin ... ten de olma mücadelesini yüks... leri. Her şeyi yaratan biz işçiler, ... çiler, binlerce yüzbinlerce kişiyiz ... sim'i köpekleriyle tutsalar ne o... Hepsini tükürüğümüzle bo... güçteyiz" şeklinde konuşuyor.

Basın-İş İstanbul Şubesi Eğitim ... reteri Öztürk Şahin sendika taraf... hazırlanan bildiriyi okuyor. Mintax... silcisi Gülsevim'in ve işçi arkada... cide'nin söz almalarından sonra ... me sona eriyor. Üretim yaklaşık ... at süreyle duruyor.

içeltek Dosyası: 3 Bugüne ulaşan...

• Devrimci demokrasinin perspektifi sözün, yetkinin, kararın ve iktidarın halkta olmasıdır. Bu da kitlelerin doğrudan inisiyatifleriyle devrimci ilişkiler kurma k kitlelerin politik sürece etkin olarak katılmasını, denetleyebilmesini sağlamaktır.

• **Fatsa, Aşkale, Yeniçeltek kitlelerin özgüçlerinin devreye girdiği, inisiyatiflerinin geliştirildiği, toplumsal-politik sürece etkin katılımının sağlandığı yerlerdir. Böylesi bir geleneğin üzerinde sürece müdahale ve sürecin örgütlenmesi bugünün acil görevidir.**

• İşyeri komite ve konseyleri sınıfın geçmiş mücadele ve örgütlenme pratiğinden kaynağını almıştır; sınıflar mücadelesinin aldığı biçim doğrultusunda, günün koşullarına göre yeniden üretilmesi ve yeniden geliştirilmesidir.

Türkiye işçi sınıfının mü-
ihinde önemli bir kilomet-
den işçileri 34 gün hem
de yönetmişlerdir. Yeniçel-
m deneyimi, kendiliğin-
gelişen, siyasi boyutu ol-
ı't'tan, 1977 MC iktidarına
iradi bir el koyma olan, an-
atılmadığı, stoklandığı Aş-
niteliksel bir düzeydedir.
Aşkale deneyimiyle varılan
üreten ve kömürü dağıtıp
lenme zinciriyle, politik ha-
sınıfı tarihine geçecek, ders-
zengin bir eylem olmuştur.
ğini yaratan, sınıfın özgücü-
çmesini sağlayan maden iş-
kları konseylerdir. Üretim-
kadar bütün ilişkilerin or-
si sağlanmış, bir örgütlen-
şturulmuştur. Konseylerin
yaşamın bütününü kapsar
r işçi yeteneğine ve bece-
rev alıyordu.
eri yıllardır işçileri bir alet,
gören, onların güdülmesi
rü olduğuna inanan bur-
şamar indiriyordu. Yönet-
ayrıcalıklı işi olmayabilir-
ltek bu anlamıyla uğurna
en düzenin küçük bir örne-
du.

...ERİN DOĞRUDAN ...LERİ GELİŞTİRİLMELİ, ...MCI İLİŞKİ AĞLARI ...URULMALIDIR

ndığı iş aracı ve makine ile
yle tanımlanıyor. "... **el za-
anifaktürde işçi, aleti kul-
ysa fabrikada makine iş-
ıktadır. Orada emek ara-
l işçiden geliyordu. Bura-
şenin hareketini izlemek
O'dur. Manifaktürde iş-
kanizmanın bir parçasıy-
onun yalnız canlı bir ek-
çiden bağımsız cansız bir
vardır."**
İşçinin düşünmesini sinir
ediği gibi adalelerinin çok
ını da engeller. Ve hem vü-
nsel düzeyde faaliyetlerini
artık makinenin bir parça-
t eder ve kendini ritme uy-
da kalır, makinenin nesne-
e insan nesneleşmiştir. Ar-
a **"ücretli köleler ya da
usu"** vardır.
retim ilişkilerinden kaynak-
lojik-politik düzeyde yansı-
neten ve yönetilen ayrımı,
nden dolayı devamlı kendi-
etir. Bu durum sistemin üre-
inde var olan toplumsal iş-
yasal düzeye yansımasıdır.
(ayrıcalıklı) bir yöneten ke-
da emekçi kitleler, belirle-
, politika dışında tutulan ke-
r. Bu ilişkiler, egemen sınıf-
siyasi-ideolojik varyasyon-
lı ayakta tutulmaya çalışılır.
n parçalanmasında, alterna-
k doğrultusunda Yeniçeltek
lerin ve birikimlerin önemi
niçeltek işçileri **"İşçiler yö-
renmelidir"** şiarını hayata
eçirerek işçilerin "yönetme
azandığı, kendilerine güven-
güçlerinin farkına vardığı bir
ekleştirmişlerdir. Bu aynı za-
dilerinin **"nesneleşmeleri-**
, yönetmenin ayrıcalıklı bir
anlamını taşımaktadır.
demokrasinin perspektifi sö-
, kararın ve iktidarın halkta
u da kitlelerin doğrudan ini-
devrimci ilişkiler kurmak, kit-
sürece etkin olarak katılma-
leyebilmesini sağlamaktır.
kendi kurumlarıyla yönetme
in yetkinleştirildiği bu süreç,
okrasinin yaşama geçmesi-
ir. Kitlelerin kendileri için ey-
netmeyi gerçekleştirmesi, ay-
kitlelerin politikleşmesi sü-
süreç yeni tip insan ilişkileri-
nı ve bu ilişkilerin kültürel ve
nanımla olgunlaşmasını sağ-

mu gerçekleştirmek iktidarın
esiyle anlam kazanır. Gelece-
asının gerekliliği ve zorunlu-
n alınmasıyla koşuttur. Fakat,
mutlu, aydınlık, sömürüsüz bir
tılması, bugünkü ilişkilerde ve
r alanında yaratılacak bir dizi
eraberinde getirmektedir. Bu
urjuva örgütlenme anlayışının
ünden başlayarak kollektif, kit-
enmeleri gerçekleştirip, kitle-
n,denetim, yürütme yetenek-
nleştirildiği ve kollektifleştiril-
en ve yönetilen ayrımının aşıl-
eri hayata geçirmek olmalıdır.
şkale, Yeniçeltek, kitlelerin öz-
devreye girdiği, inisiyatiflerinin
ği, toplumsal-politik sürece et-
ının sağlandığı yerlerdir. Böy-
eneğin üzerinde sürece müda-
recin örgütlenmesi bugünün
dir.
mekçi güçler içinde tek örgüt-
ndikal anlamda da olsa işçi sı-

nıfıdır. 12 Eylül'ün temel iki dayanağı olan, gaspedilmiş hakların alınması ve depolitizasyon zincirinin kırılması doğrultusunda işçi sınıfı devrededir. İşçi sınıfının siyasal önderlikten yoksun olması, siyasal talepler üretememesine rağmen kendiliğindenci ve reflekssel olarak ayağa kalkması bile faşizme karşı demokrasi mücadelesinde onun yerini göstermektedir. İşçi sınıfı toplumsal muhalefetin eksenindedir.

İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİ: SINIFIN TOPLUMSAL-POLİTİK SÜRECE KATILIMININ GERÇEKLEŞTİĞİ ÖRGÜTLÜLÜKTÜR

Sınıfın kendisi için adım atmasını sağlayacak, sınıf bilimini işçilere taşıyacak, işyeri komite ve konseylerinin bugün önerildiği haliyle işlevi, devrimci sendikal yapıyı yaratmaktır. Ancak gelecekte, sınıflar mücadelesinin gelişim düzeyine bağlı olarak bu yapılanmaların işlevlerinin genişlemesi, farklı biçimlere bürünmesi kaçınılmazdır.

1989 Mart-Nisan eylemleri sınıfın işveri temelinde örgütlülüğünün yaratılmasını bütün yakıcılığıyla hissettirmiştir. Konjonktürel bir dipten gelen dalga niteliğindeki 1989 işçi eylemleri, mücadelenin sürekli kılınmasının, örgütlülüğün kalıcılaştırılmasının gerekliliğini bir kez daha göstermiştir. Bugün "sınıfa gitmek", işçilerin sınıf ve sendikal bilinçlerini kazandıkları, kararların üretilip uygulanmasını bizzat üstlendikleri, sendikal yönetimleri belirleyip denetledikleri, sendikal politikaları tespit ettikleri işyeri komite ve konseylerinin yaratılması olarak ele alınmalıdır. İşyeri komite ve konseyleri varolan sendikal işleyiş, yapı, örgütlenme tarzını, sendikal oligarşileri parçalayıp, sınıfın bizzat sendikal yaşamın bütününde devrede olmasını sağlayacak yapılardır.

Komite ve konsey örgütlülüğü hayatın içinden çıkan ve hayatın içinde anlamını bulan somut bir olgudur.

İşyeri komite ve konseyleri sınıfın geçmiş mücadele ve örgütlenme protiğinden kaynağını almıştır; sınıflar mücadelesinin aldığı biçim doğrultusunda, günün koşullarına göre yeniden üretilmesi ve yeniden geliştirilmesidir. 1976 yılında ilk kez açık olarak önerilmiş, işyerlerinde hayata geçirilmiştir. Aşkale, Çeltek gibi direniş odakları yaratılmış, sınıfın mücadele tarihine zengin birikimler kazandırılmıştır.

İşyeri komite ve konsey örgütlülüğü sadece sendikal sorun ve sorunlar dizisini kendine hedef alan yapılar veya tepkilerin örgütlenmesi değildir. Çünkü salt sendikal sorun veya sorunlar dizisini kendine hedef alan yapılar haline dönüşmesi, sorunların ortadan kalkmasıyla pasifleşen, kendi iç üretkenliğini, yitiren örgütlenmeler olmasına neden olacaktır. Bu tür bir anlayış ayrıca işyeri sorunları veya sendikal sorunlarla boğulup kalması anlamına da gelebilir.

İşyeri komite ve konseyleri sınıfın özgücünün devreye sokulmasını sağlayan, toplumsal-politik sürece katılımını gerçekleştiren inisiyatiflerini geliştiren ve bu tarzda devrimci ilişkilerin yaratıldığı örgütselliklerdir. Bu da genelde yapılması gerekenlerin, kendi bulunduğu alan özelinde gerçekleştirilmesi anlamına gelir. Sınıfın kendisi için sınıf olması, sınıf biliminin işçilere taşınması doğrultusunda mücadele, eğitim ve örgütlenme içiçe geçmiş bir süreç olarak algılanmalı ve hayata geçirilmelidir.

Adana'da 1 Mayıs

1 Mayıs bütün ülkede olduğu gibi; boyutları değişik de olsa Adana'da da yaygın bir şekilde kutlandı. Hemen 1 Mayıs öncesinde hükümet tarafından yaratılmaya çalışılan "anarşi ve terör"e izin verilmeyeceğine dayalı gerginlik ortamı, İstanbul vs.'ye nazaran, sınıf mücadelesinin görece daha geri olduğu Adana'da kitleler üzerinde daha fazla etkili oldu. Gündem adeta egemenler tarafından belirleniyor, işçi örgütleri de egemenlerin belirlediği zemin ve şartlarda hareket ediyor ve çoğu zaman "resmi icazet"in bile gerisine düşerek, 1 Mayıs diye bir olay hiç yokmuşçasına hareket ediyorlardı. Nitekim birçok işyeri ve fabrikada sarı - gerici - devlet sendikaları Türk-İş'in 1 Mayıs bildirisini bile oku(t)muyordu.

Bütün bu olumsuzluklara rağmen, devrimci işçilerin ve onlara belirli ölçülerde destek veren çeşitli DKÖ'lerin desteğiyle mevcut sendikalar 1 Mayıs konusunda duyarlı olmaya çağrılıyor ve çeşitli DKÖ'lerin temsilcileri tarafından oluşturulan bir komisyon tek tek Adana'daki sendika şubelerine çağrı yaparak 1 Mayıs platformu oluşturulmasını istiyordu. Sendikalar ise adeta sözleşmişçesine hep bir ağızdan Türk-İş'in kararı dışına çıkmayacaklarını belirterek çağrıya cevap verme gereğini bile duymuyorlardı. Yaşamın bütün alanları 1 Mayıs alanıdır perspektifi ile hareket eden devrimci-demokrat işçiler ise bir yandan en geniş kitle ile 1 Mayıs olayının önemini tartışırken, diğer yandan da kendi sendikalarını zorlamak amacı ile, sendikalarında toplantılar düzenleyerek, 1 Mayıs'ın gerçek içeriğine uygun olarak kutlanmasına çalışılıyordu. Sınırlı sayıda sendika şubesi işçilerin taleplerini dikkate alarak; işçilerle birlikte 1 Mayıs eyleminin boyutlarını kararlaştırırken, diğer sendikalar tabanı dikkate bile almayarak yer yer işçileri polise bile ihbar etme yolunu seçiyorlardı.

Bu arada kolluk kuvvetleri de boş durmayarak, işçi önderlerini ve devrimcileri 1 Mayıs'tan günlerce önce evlerinden ve işyerlerinden toplayarak etkisiz hale getirmeye çalışıyordu. 1 Mayıs geldiğinde Adana sokakları adeta polisten geçilmez olmuştu, panzerler şehir içinde gövde gösterisi yapıyordu.

Buna rağmen işçiler "Yaşam benim ellerimdedir" diyerek şaltere basıyor ve "yaşasın 1 Mayıs" diye haykırıyordu.

Tekel Tütün, Yaprak ve Sigara Fabrikalarında hazırlanan ortak 1 Mayıs bildirisi okunarak, "Yaşasın 1 Mayıs, Kahrolsun faşizm" sloganları yankılanıyordu. Aynı şekilde Toros Gübre, Marsa, Pilsa işçileri de bir anda iş bırakarak 1 Mayıs'ı haykırıyorlardı. Grevde bulunan Tümtis işçileri ise 1 Mayıs'ı grevde karşılamanın engin coşkusu içinde idi. Bossa, Teksa, Güney Sanayii, Çukobirlik, fabrikalarında işçilerin yer yer zorlamalarına rağmen sendikalar Türk-İş bildirilerini okumakla yetiniyor, Çimento fabrikasında ise okunmak istenen Türk-İş bildirisi işçiler tarafından alınarak parçalanıyordu. Paktaş, Adana - Seyhan ve Yüreğir belediye işçilerine ise 1 Mayıs sanki hiç uğramamıştı. Yetkili sendikalar Teksif Yavuzlar Şubesi ve Belediye-İş Türk-İş'in bildirisini okuma zahmetine bile girmiyordu. Sa-sa'da ise Sabancı'nın müdürü sabah erkenden fabrika içine, makinele r e bildiriler asarak, "Hangi şartta olursa olsun" 1 Mayıs'ı kutlamak amacıyla eylem yapan işçilerin cezalandırılacağını bildiriyor, Petrol-İş yöneticisi sendikacılar ise hiçbir tavır göstermeden olayı seyrediyordu.

Bu arada boş durmayan polis, şehiriçinde yapılan 1 Mayıs gösterisini gerekçe göstererek, yoldan, fabrika çıkışlarından insan toplayarak işgüzar bir şekilde ne olduğu belli olmayan ve gerçekte de olmayan "örgütler" icat etmeye çalışıyordu. Polis ve emniyet teşkilatı hızını alamamış olacak ki 1 Mayıs'tan 10 gün sonra bile hâlâ insan toplamaya devam ediyor.

Haber-İş Olağanüstü Genel Kurulunda

Değişen bir şey yok

Haber-İş Sendikası'nın İstanbul Şubesi Olağanüstü Genel Kurul'u 5 Mayıs 1990 tarihinde yapıldı. Yaklaşık 120 delegenin katıldığı olağanüstü genel kurul oldukça cansız geçti. 3 liste halinde çıkılan genel kurul seçimleri sonrasında şube başkanlığına A. Rıza Belek, sekreterliğe Ali Küçükkoçkaya ve mali sekreterliğe de Yusuf Yalçın seçildiler.

Geçici Şube Başkanı İ. Halil Kınacı nın kısa açış konuşmasından sonra divan seçimine geçildi ve Türk-İş İstanbul Bölge Temsilciliği başkan yardımcısı Faruk Büyükkucak divan başkanlığına seçildi.

Olağanüstü genel kurulun delege konuşmalarına ayrılan bölümünde, delegelerin büyük çoğunluğu, haber işçilerinin satılan sözleşmeleri ve geçici görev adı altında yaşanan "sürgün" olaylarından dolayı genel merkeze yoğun tepkilerini dile getirdiler.

Delegelerden Hayri Aydın, Ali Koçkaya, H. Güneş, N. Albayrak, Latif Öz, K. Çağlayan arasında özellikle Şahap Adıgüzel, Kadir Ertemiz ve Alaattin Akgün'ün konuşmaları dikkat çekici bir nitelikteydi.

Delege Adıgüzel, Haber-İş merkezinin toplu sözleşme tavrı, haber verilmeden görevlerine son verilen temsilciler ve özellikle seçilerek yapılan "sürgün" olaylarına değindiği konuşmasında, **"Gerçek sendikacı cesur ve kararlı olmalı ve işçilerin sesine göre hareket etmelidir. Eğer şimdi gelecekler böyle görev yapacaklarsa işçi sendikası değil işveren sendikası olacaktır"** dedi.

Delegelerden Kadir Ertemiz de uzun bir fıkra üzerine kurduğu kısa fakat etkili konuşmasında, sarı-uzlaşmacı sendikal yönetimlere atfen **"Kendi soyuna (işçi sınıfına) ihanet edenler kimseye yar olmaz, boynunu koparmak gerekir"** diyerek, "kapalı kapılar ardında, kafakol ilişkileri içinde hazırlanan hiçbir listeyi sindiremiyorum. Haber işçilerinin kendi örgütlülüğüne dayanmayan hiçbir liste, işçilerin sözünü, iradesini yansıtamaz. Görev bu örgütlülükleri yaratmaktır" dedi.

Genel merkez tarafından geçici görev adı altında Sinop'a **"sürgün"** edilen delege Alaattin Akgün, genellikle soyut birlik-beraberlik çağrıları, genel merkezin tavır ve uygulamaları ve işyeri sorunlarıyla sınırlı sendikal yönetim görevleri üzerinde dönen içeriksiz-yüzeysel konuşmaların içinde en içerikli konuşmayı yaptı. Delege Akgün, **"Sarı genel merkez yönetiminde işçilerin söz ve kararından hareket edilmediği için bugün işten atılmalar, satılmalar ve "sürgün" olayları yaşanmaktadır. Bu olayların önü ancak işçilerin kendi örgütlülüklerini yaratmalarıyla, işyeri komite ve kon-**

Devamı 11. Sayfada

Denizli'de 1 Mayıs

(İşçilerin Sesi-Denizli) Egemen sınıfların işçi düşmanlığını açık ve pervasız biçimde sergilediği bir ortamda Denizli'de 1 Mayıs umulan düzeyde olmasa da kutlandı. 1 Mayıs'tan bir gün önce demokratik kitle örgütleri platformundaki hava 1 Mayıs'ın nasıl kutlanacağını gösteriyordu. Ençok üzerinde durulan konu polis baskısıydı. Bu çerçevede kalan bir tartışmanın üreteceği sonuçlar belliydi. Öyle de oldu. Platforma katılan temsilciler ve kişiler sendikaları ziyaret edecek ve zarar görmeden 1 Mayıs kutlanacaktı.

Belediye ve Belediyie İş Sendikası arasındaki toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlığa doğru gitmesinin de bir sonucu olarak 1 Mayıs günü temizlik ve fen işlerinde çalışanlar 1 günlük iş bıraktı. Buna yer yer belediye otobüs sürücüleri de katıldı. Demokratik kitle örgütlerinin yöneticileri bazı SHP'liler ve ilerici, demokratlar Belediye-İş Sendikası'nda toplanan işçileri aynı gün ziyaret ettiler. Toplu saygı duruşundan sonra Türk-İş'in hiç bir anlamı olmayan bildirisi okundu. Daha sonra Otomobil-İş Sendikası'na gidildi. Polisin adım adım izlediği bir ortamda sendika başkanı ve bazı işçilerin katılımıyla konuşmalar yapıldı. Otomobil-İş'e bağlı işyerleri sabahtan jandarma kordonu altındaydı. İşyerlerinde 10 dakikalık iş bırakma, 1 Mayıs'ın önemini anlatan bir konuşma ve saygı duruşu yapıldı. Daha sonra iş çıkışı işçiler, Otomobil-İş Sendikası'na gitmeyerek yöneticilerini protesto ettiler. "Bugün işçi bayramıysa sendikacı bizim ayağımıza gelsin. Biz onun ayağına gitmeyiz" diyorlardı.

Ayrıca Türk Metal Sendikası'na bağlı işyerlerinde de sendikadan bağımsız olarak 1 Mayıs'la ilgili toplantıların ve konuşmaların yapıldığı öğrenildi.

Genel olarak sakin bir ortamda geçti 1 Mayıs. Bazı çalışanların "Bugün 1 Mayıs mı? Hiç haberimiz olmadı" demeleri de bir hayli düşündürücüydü.

Mersin Liman işçileri sendikaya rağmen

Mersin liman İşletmesi'nde çalışan biz işçiler, işyeri komite ve konseylerini yaratma uğraşına girdiğimiz bu süreçte 1 Mayıs'ın anlamına uygun düşen tarzda kutlanması göreviyle karşı karşıya kaldık.

1 Mayıs'ın anlamına uygun kutlanması ancak, yaşanan sürecin doğru kavranıp, sürece denk düşen politikaların üretilmesi ve bu politikaların hayata geçirilmesine hizmet edecek eylemselliklerin hayata geçirilmesiyle mümkün olacağını kavrayıp bu tarzda çalışmalarımıza başladık.

Arkadaşlarla yaptığımız seri toplantılar sonucunda;

a) Mersin'deki sendika şubelerinin oluşturduğu platformun yakından izlenmesi...

b) Sendikanın 1 Mayıs kutlamalarına yönelik geliştireceği çalışmaların gözlenmesi...

c) Bunların ışığında tüm gelişmelere karşı bizlerin neler yapabileceğini belirledik.

1 Mayıs yaklaştıkça gerek sendikal platform, gerekse Likat-İş şubesinin Türk-İş'in almış olduğu kararları aşamayacakları anlaşılıyordu. (Nitekim 1 Mayıs günü bir dizi şube Türk-İş bildirisini dahi okuma cesareti gösteremedi.)

Artık sorun kendi sahibine kalmıştı, yani biz Liman işçilerine... Bizler şartlar ne olursa olsun 1 Mayıs sabahında hep beraber bu anlamlı günün havasını erkenden koklamak istiyorduk. Ve çalışmalarımızın ağırlık noktası burada düğümleniyordu.

1 Mayıs sabahı tüm işçilere (iş dağıtımı yapılmadan) kırmızı güller ve karanfiller dağıtıldı. Bu sırada bir işçi arkadaşımız günün anlamına ilişkin konuşmasında **1 Mayıs'ın hâkim sınıflar tarafından bu sene de engellenmeye çalışıldığı, bu engellerin işçileri yıldırmayacağını, ellerimizdeki kırmızı karanfillerle bu havayı koklamamızın bile en güzel duygu ve dayanışma olduğunu belirterek** konuşmasını bitirdi... Konuşmanın sonunda işçiler hep beraber **"Yaşasın 1 Mayıs"** sloganı attılar ve işe başlamak üzere işyerine dağıldılar.

Tüm bu gelişmeler olurken sendikamız olan Likat-İş neredeydi? Şube yöneticilerimiz 1 Mayıs'a kadar -hatta 1 Mayıs günü öğleye kadar- konuyla ilgili, işçilere bilgi vermemişlerdi. İşyeri temsilcilerine sorulduğunda 1 Mayıs ile ilgili bilgileri olmadığını, kendilerine yöneticiler tarafından hiç bilgi verilmediğini söylüyorlardı. Yani, yönetim kendi kurullarında bile 1 Mayıs'la ilgili ne tartışmış, ne de onlara bilgi verme gereğini duymuştu.

1 Mayıs'la ilgili bir kapalı kutu görüntüsü içinde olan şube yöneticilerimiz saat 12'de yemekhaneye gelerek işçilere yemekten Sonra dağılmamalarını, 1 Mayıs'ı kutlayacaklarını söyledi. Likat-İş şube başkanı saat 12.30'da Türk-İş bildirisini okumak isteyince işçilerin tepkisi sonucu **"Madem siz böyle istiyorsunuz, ben de yırtıyorum"** diyerek Türk-İş bildirisini yırttı. (Bildirinin yırtılması hiçbir şekilde Türk-İş'in eylem çizgisini protesto etmek olarak nitelendirilemez. 1 Mayıs öncesi sendikalar platformunda tavrını net olarak ortaya koyan, ayrıca bu saate kadar işçilere herhangi bir bilgi vermediği gibi, 1 Mayıs'ın anlamına uygun kutlanması amacıyla herhangi bir girişimde bulunmayan Likat-İş Başkanı'nın gösterdiği tavırda içten olduğunu düşünmek, aşırı iyimserlik olsa gerek.)

Keskin laflarla alanlardan, mücadeleden dem vuran Bay Başkan karanlıktan korkup ıslık çalanı andırıyordu adeta. Şov biter bitmez 1 Mayıs'ı kutladıklarını (12.30'da başladı, 12.45'te bitti) söyleyerek gitmeye kalkıştılar. Bunu gören işçi arkadaşladan bazıları **"1 Mayıs İşçi Bayramında işçiler de konuşmalı; kim ne biliyorsa bu dayanışmaya ortak olmalı"** dediler. Ancak sendikacılar kutlamanın bittiğini kimseye söz veremeyeceklerini söylüyorlardı.

Bunun üzerine masaya çıkan bir işçi arkadaş, işçilere: **"Sendikamızın bizlere söz hakkı vermemesi, 1 Mayıs'ta düşüncelerimizi belirtmemizden bu denli endişe duyması çok saçma bir anlayıştır. Bizler burada toplandıysak iki sendikacının ajitasyonunu dinlemeye gelmedik, tabanın sesini ve düşüncesini duymak istemeyenlerin yeri işçilerin yanı değildir. Bizler elbette kendimizin meşru bayramı olan 1 Mayıs'ı kutlamak için bir aradayız. Devlet terörünün kimlere karşı estirildiğini, polis teşkilatının hükümetten aldığı emri yerine getirirken nasıl bir tavır içerisinde olduğunu elbetteki anlatacağız. İşçilerin üzerinde bunca baskı ve dayatma varken, sendika yetkilisinin işçilere konuşma izni vermemesini elbette protesto edeceğiz"** diyerek konuşmasını alkışlarla bitirdi.

Konuşma yapan işçi arkadaşlara, sendika yönetimi tarafından, dayanışmayı kırdıkları, provokasyon yarattıkları tarzında (Sanki işçilere söz hakkının verilmemesi dayanışmayı güçlendirirmiş gibi) suçlamalar getirildi ve 1 Mayıs, işçilerin birlik, dayanışma ve mücadele günü, anlamına uygun şekilde(!) sendika yönetimi tarafından kirlenmiş oldu.

Mersin Liman İşletmesi'nden İşçilerin Sesi okuyucuları

Mersin'de 1 Mayıs

1 Mayıs yaklaşırken, Mersin'de 1 Mayıs'ın anlamına uygun kutlanması talepleri gündeme getirildi.

Mersin'de Türk-İş'e bağlı Likat-İş, Petrol-İş, Yol-İş, Belediye-İş, Kristal-İş ve Bağımsız Tursan-İş demokratik kitle örgütlerini dışlar bir tutumda bir araya gelerek 1 Mayıs tartışmalarına başladılar. Ağırlıklı olarak bu sendikalar Türk-İş'in aldığı kararı uygulamak yanlısıydı. Ama bu işi demokratik kitle örgütlerinin katılımı olmadan yapamayacaklarını anlamış olacaklar ki 1 Mayıs'tan bir hafta önce onların da katılacağı bir toplantı düzenlediler. Toplantı Adana'da düzenlendi. Bu toplantılara önce SHP, SP ve Halkevi, İHD, Eğit-Der, TMMOB çağrılmazken, bir hafta kala sayılan örgütleri çağırma gereği duyan sendikalar, eylemi SHP'ye yaslamaya çalıştılar.

Yapılan ilk toplantıda Belediye-İş'in tavrı **"D.K.Ö.'ler de kim oluyor. Biz karar alırız. İsteyen uyar, isteyen uymaz"** doğrultusundaydı. Türk-İş'in hazırlamış olduğu bildirinin okunacağı açıklandı. Ancak sert tepki görünce salonu terkettiler. Bir sonraki toplantıda D.K.Ö.'leri çağırmalarına rağmen toplantı salonuna almadılar. Kapıda beklettiler. 1 Mayıs yaklaştıkça toplantılar sıklaştı. Sendikalar ne D.K.Ö. ile olmak istiyorlardı ne de onlarsız iş yapabiliyorlardı. Ortak yapılan bir toplantıda "Türk-İş eylemliliği aşılmalı, 1 Mayıs alanlarda kutlanmalı" önerisi kısmen destek buldu. Buna radikal diyenler de oldu. Özellikle sendikaların çoğu radikal diyorlardı. Bir sonraki toplantıya D.K.Ö.'ler gene çağrılmadı. Hiçbir örgütün sorunu değilmiş gibi herkes rahat yerinde oturmaya, SHP'den gelecek eylemliliği beklemeye başladılar. Sendikaların toplanacağının haberini alan Halkevi, toplantıya katılacak sendikaların bir kısmıyla görüşüp, toplantıda yasal miting için karar alınmasını, yasal izin alınmazsa, sendikaların, D.K.Ö. 1 Mayıs günü belli saatte bir yerde toplanıp, greve çıkmış olan Krom-San'daki işçileri ziyaret etmeleri, 1 Mayıs'ın anlamına uygun bu alanda kutlanmasını, davul zurnayla halaylar çekilmesinin önermesi sağlandı. Bu öneriye Likat-İş Başkanı ile grevde bulunan Petrol-İş yetkilisi taraftar oldular. Tursan-İş adına katılan arkadaş da taraftar olunca toplantıdan 1 Mayıs için yasal mitin başvuru kararı çıktı.

Toplantıda mitin kararı çıktığı için hemen sendikacılardan oluşan 1 Mayıs mitingi tertip komitesi oluşturuldu.

Başvurudan sonra yapılan bir toplantıda mitingin örgütlenişi tartışılırken SHP'den farklı bir öneri geldi. Öneri şuydu: **"Mitinge izin vermeyecekler. Biz 1 Mayıs'ta işçi kurultayı yapacağız. Adı işçi kurultayı olmasına rağmen biz 1 Mayıs'ı kutlayacağız. 1 Mayıs için afiş de bastırdık. Emniyetle görüşüyoruz. Milletvekilleri gelecek. Emniyet izin vermezse bile milletvekilleriyle biz bu toplantıyı yapacağız."** Amaç yapılan çalışmaların üzerine oturmaktı. Hükümetin yurt düzeyindeki tavrı Mersin'e de yansımıştı. Miting başvurusuna rağmen miting çalışması yapılmıyordu. Sendikacılar ve D.K.Ö.'ler psikolojik olarak mitinge izin verilmeyeceğine hazırlanıyorlardı. SHP'de bu durumdan yararlanıp işi körüklüyordu. Yapılan tartışmalar sonucunda 1 Mayıs günü belli aralıklarla sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin grevde olan Petrol-İş'i ziyaret etmeleri kararlaştırıldı.

1 Mayıs günü Mersin abluka altındaydı. Şehrin her yanı, işyerleri polislerce tutulmuştu. Emniyetin araçları yetmemiş olmalı ki Belediye ve Karayolları'nın araçlarına da elkoyarak sokakları tutmuşlardı. Halkevi de 1 Mayıs sabahından itibaren polislerin karargâhı oldu. Polislerin ilk sözü "Mersin'de 1 Mayıs'ı Halkevi kutlayacakmış, Petrol-İş'i ziyaret edecekmişsiniz. Kesin emir aldık. Engelleyeceğiz." oldu. Yöneticileri baskı altında tutmaya çalıştılar. Halkevinin girişi, çıkışı sabahtan akşama kadar gözaltında tutuldu. Buna rağmen saat 5.30'da Halkevi'nde bulunan yönetim ve üyeler polislere "Biz Petrol-İş'in 1 Mayıs işçi bayramını kutlamaya gidiyoruz. Gelirseniz siz de gelin" diyerek, birer karanfille toplu halde Petrol-İş'e gittiler. Yola çıkışta sağlı sollu polis kordonu oluşmuştu. Buna rağmen grevdeki işçilerin ve sendikacıların 1 Mayıs işçi bayramı kutlandı.

DUYURU

Şubeler platformu 1 Mayıs'ta yaralanıp kısmi felç olan Gülay Beceren'le dayanışma amacıyla kampanya açmıştır. Maddi destekte bulunmak isteyen arkadaşlar için hesap numarası aşağıda belirtilmektedir.

Kamil Kartal - Hatice Görgülü - Ali Küçükosmanloğlu
2006762 Aksaray Vakıflar Bankası

Bazı sendikalar 1 Mayıs sonrasında basın açıklaması yaptılar.

"1 Mayıs'ı yaşatacağız"

Belediye-İş, Hava-İş, Petrol-İş, Kristal-İş, Deri-İş, Otomobil-İş Tümtis, Laspetkim-İş sendikası genel merkezleri ve 40 tane İstanbul sendika şubeleri yaptıkları basın açıklamasında 1 Mayıs'ta yaşananları kınayarak, taleplerde bulundular.

Basın açıklamasında 1990 1 Mayıs'ı tüm baskı ve engellemelere rağmen özüne uygun olarak kutlandı. En önemlisi, işçi sınıfı, 1 Mayıs'ı kutlamadaki kararlılığını dosta düşmana gösterdi. Yüzbinlerce işçi üretimi durdurdu.

DGM 'ye çıkartılan 244 kişiden 86'sı tutuklandı, tutuklananlar arasında Deri-İş Sendikası'ndan Mehmet Kılıçarslan, Ali Gündoğdu, Musa Servi, Belediye-İş Sendikası'ndan Hıdır Bal, Hilmi Karaoğlan, Tek Gıda-İş Sendikası'ndan Kezban Oral, yine 1 Mayıs afişleriyle ilgili olarak Otomobil-İş Sendikası'ndan Hüseyin Aslan olmak üzere 7 sendika yöneticisi ve 60'a yakın işçi kardeşimiz bulunmaktadır. "1 Mayıs yasal ve meşru bir haktır" diye belirtilen basın açıklamasında talepler olarak şunlar sıralandı: "En kısa sürede 1 Mayıs tutukluları serbest bırakılmalıdır. 1 Mayıs ve işçi sınıfı mücadelesi özündeki tüm yasal ve yasadışı baskılar kaldırılmalıdır. Gülay Beceren'e ateş açanlar ortaya çıkarılmalıdır."

ÖĞRENCİLERDEN, GÜLAY BECEREN'E ANLAMLI ZİYARET

İstanbul öğrenci dernekleri platformu kararı gereği, 400'e yakın öğrenci 1 Mayıs 1990'da vurularak sakat kalan arkadaşları Gülay BECEREN'e anlamlı bir ziyarette bulundular. Değişik fakültelere bağlı öğrenciler Çapa Tıp Fakültesi öğrenci kantininde bir aray gelip, İstanbul Öğrenci Dernekleri Platformu pankartını açıp, kortej oluşturarak Gülay Beceren'in yattığı servisin önüne kadar yürüdüler. Burada 1 Mayıs'ın önemini anlatan ve 1990 1 Mayıs'ında yaşananları protesto eden konuşmalar yaptılar. Konuşmalardan sonra düzenli bir şekilde Gülay Beceren'in yattığı odanın önüne gelip, alkışla Gülay'a sevgi mesajları yollayıp, karanfillerle caddeyi süslediler.

TİSK yine saldırıyor

Baştarafı 1. sayfada

işçi sayısının %30'unu bünyesinde toplamak şartı, 3) İşyeri düzeyinde yetki şartı, 4) İşkolunda da yetki almış olmak şartı eklenmiştir.

Yine, Şubat 1970'te TİSK ve T. Odalar Birliği'nin ortaklaşa çıkardıkları broşürde;

— Hükümet teklifindeki TEK TİP SÖZLEŞMEYE evet,

— Sona eren sözleşmelerin, eski sözleşmenin bittiği tarihden başlatılması olmamalı,

— Dayanışma aidatı veren otomatik olarak toplu sözleşmeden yararlanmalıdır,

— Grevlerde ve dışında vuku bulan hareketlere karşı ceza yaptırımları getirilmeli,

— İşçi sendikaları yeteri kadar denetlenmemektedir,

— Üyelik ve istifa daha sağlam ilkelere bağlanmalı, özellikle istifalar noter huzurunda yapılmalıdır,

— Sendikaların ülke çapında çalışabilmeleri ve bir üst kuruluş oluşturabilmeleri için çalıştıkları işkolundaki sigortalı işçi sayısının 1/3 kadar üyeye sahip olmalıdırlar.

Bu talepler AP tarafından 274-275 sayılı yasanın 20 maddesinde değişiklik öngören 1327 sayılı yasa ile 11 Haziran 1970'te Meclise getirilmiş ve bir günde yasa kabul edilmiştir.

Bu değişikliklerden özellikle yetki ve konfederasyon için aranan 1/3 barajı DİSK'in varlığını ortadan kaldırmayı hedeflemektedir. Bunun üzerine DİSK işçileri direnişe çağırmış ve 15-16 Haziran Direnişi gerçekleştirilmiştir. Anayasa mahkemesi 1/3'ü içeren maddeyi iptal etmiş, diğer hükümler ise yasalaşmıştır.

TİSK, Aralık 1967'de, "işveren kanadını kuvvetlendirmek için özel ve devlet sektörü gibi bir ayrım gözetmeden aynı milli sendikalarda toplanılmasının benimsendiğini" açıklamıştır.

1970'te ise "yönetime katılma, özel mülkiyet hakkı ile işçilerin yönetime katılma arzusu... bağdaştırılabileceği hususu hür cemiyetler ortadan kaldırılmadıkça mümkün olan bir husus değildir" diyerek yönetime katılma olgusunun kabul edilemeyeceğini açıklamıştır.

12 MART DÖNEMİ

12 Mart süreci, sistemin aksayan yönleri ve kurumlarının revize edildiği bir dönemdir. Bu dönemde 1961 Anayasası'nın 51 maddesi değiştirilmiş ve birçok yasa yeniden düzenlenmiştir.

TİSK, 12 Mart'tan 10-15 gün sonra 1. Erim hükümetine; "1) 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev, Lokavt Yasası'nın değiştirilmesi, 2) Ücret politikasının yeniden belirlenmesi, 3) Memur sendikacılığının ülkemize yararlı olmadığının ortaya çıkması sebebiyle yeniden düzenlenmesinin uygun olacağı, 4) Kanun gücünde kararnamenin olumlu olduğu... vb." talepler.

Yine Kasım 1972'de, "274-275 sayılı yasaların değiştirilmesi ve işyerlerindeki temsilci sayısının birden fazla olmaması, aidat toplama işinin -check-of sistemi- sözleşmelere bırakılması" istekleri yapılan toplantılarda tekrarlanmıştır.

Bu dönemde işveren örgütlülükleri sistemlerinin birçoğunu elde etmişlerdir. Yasalarda yapılan değişikliklere rağmen dönem sonrasında TİSK, çeşitli nedenlerle gerçekleşmeyen taleplerini yükseltmeye başlamıştır.

1975-80 DÖNEMİ

Bu dönem, toplumsal alt-üst oluşun ve faşizme karşı mücadelenin üst boyutlara, toplumsal hareketliliğin TC tarihinde görülmemiş bir noktaya yükseldiği bir dönemdir.

Tüm toplumu teslim alma politikalarının tüm boyutlarla uygulamaya sokulduğu ve bunlara karşı emekçi halkların direnişinin yükseldiği birdönemdir.

İşte halka karşı saldırıların yoğunlaştığı bu dönemde işçi sınıfına ve sendikal örgütlülüklerine karşı yöneltilen saldırıların başını MESS ve TİSK çekmektedir. Bu dönemde, MESS, TÜSİAD, T. Odalar Birliği çalışma yaşamına ilişkin taleplerini, iç kamuoyuna, hükümetlere ve uluslararası finans -IMF, Dünya Bankası, OECD vb.- kuruluşlarına raporlar vererek, iletişim araçlarını kullanarak ilan etmiştir.

Bu kuruluşların tek tek ileri sürdüğü talepler TİSK'te bir bütünlük taşımaktadır. 1980'de -12 Eylül'den önce- yapılan TİSK 13. Genel Kurul raporunda;

"— Kıdem tazminatı hem yasal tavan hem de yasal fon bakımından dikkatli bir düzenlemeye tabi tutulmalıdır,

— Sendikaların, idari ve mali yönden periyodik ve ciddi bir denetime tabi tutulmasını zorunlu görmekteyiz.

— Üyelik aidatı bir tavanla sınırlandırılmalı ve miktar ayda yasal asgari ücretin 1 günlük tutarını aşmamalı.

— Check-off (aidatın bordrodan kesilmesi) terkedilmeli veya kesilmesi için işçinin yazılı muvafakatı bulunmalı.

— Grevlerin bir süreden sonra durdurulması hakkaniyete uygun düşecektir.

— İşçilerin tek sendikaya üye olabilme esasları getirilmeli.

— Sendika enflasyonunu önleyecek tedbirler alınmalı.

— Tek sözleşme sistemi benimsenmeli.

— Greve çıkan işçilerin ücretleri mensup olduğu sendikalarca ödenmeli.

— Kanunsuz greve ve yasa dışı davranışların müeyyideleri artırılmalı.

— Toplu sözleşmelerde yetki sorunu referandum dışı yoldan çözümlenmeli vb."

Bu önermeler, 12 Eylül yönetimine hemen verilmiş ve 28 Eylül 1980'de hükümet açıkladığı programda bu taleplere özel yer vermiş ve kısa sürede bunların gerçekleştirileceğini açıklamıştır. Bilindiği üzere YHK (Yüksek Hakem Kurulu) döneminde bu taleplerin bir kısmı toplu sözleşmelere yerleştirilmiştir.

12 EYLÜL SONRASI

Devletin yeniden örgütlenmesi ve bu örgütlenmeye uygun yasal düzenlemeler - Anayasa, Sendikalar, Toplu Sözleşme - Grev - Lokavt Yasaları- de bu taleplerin -üyelik aidatının yasal asgari ücretin 1 günlük tutarı kadar olması, grevlerin bir süreden sonra kaldırılması hariç- tamamı yasalaşmıştır. Hatta yasalaşmayla kalmamış Anayasal hüküm haline getirilmiştir. Anayasaya konulan bir madde de sendikal aidatların check-off yöntemiyle kesilmesinin kaldırılmasıdır. İşte TÜRK-İŞ yönetimi Anayasada sadece bu maddeye itiraz etmiş, madde TÜRK-İŞ'in istemi doğrultusunda Anayasa'dan çıkarılmış ve TÜRK-İŞ Anayasaya "evet" kampanyasını başlatmıştır.

TİSK'in 1962'lerden itibaren oluşturduğu ve 1976'dan sonra en sistemli şekline ulaştırdığı programı -olduğu gibi- yeni düzenlemelerle yasa hükmü haline dönüşmüştür. TÜRK-İŞ bunları kapsayan Anayasaya "evet" demiştir. TİSK Başkanı Halit Narin memnuniyetini "bu zamana kadar işçiler gülmüştü, şimdi biz güleceğiz" sözleriyle ifade etmiştir. TİSK, bu başarılarını işçi sendikalarının dolaylı -bazen direkt- desteğini almaları ve sınıfa ilişkin görevlerini yerine getirmemelerine borçludur.

Ki, ARALIK 1983'te TİSK 15. Genel Kurulunda, yapılan düzenlemelerin yerinde, memnuniyet verici olduğu belirtilirken, "Check-off yoluyla aidat tahsilinin kaldırılmamış olması, işverenlerin ödedikleri üyelik aidatının vergi bakımından masraf kabul edilmemesi, işveren örgütlenmelerinde kamu - özel kesim tefrikinin yapılmasını" eksik bırakılan işler olarak dile getirilmiştir.

1984 VE SONRASI

Sendikal çalışmaların serbest bırakılmasıyla birlikte, işveren örgütlülükleri her dediklerini kabul ettirebilecekleri kanısıyla büyük bir rahatlık içinde idiler. Fakat sınıfın yaratıcı gücü -tam istenilen boyutta olmasa da- yeni eylem biçimleriyle yasal sınırlamaları aşmasını bilmiştir. Tatlı rüyaları bozulan işverenler ve onların siyasi temsilcileri yeni kararnamelerle yeni uygulamalarla sistemin boşluklarını tahkim etmeye çalışmaktadır. TİSK ise, geçirilen süreçteki uygulamaları değerlendirerek, yasal boşlukların kapatılması ve yeni ortaya çıkan durumlara yönelik yasal düzenlemeler yapılmasını istemektedir. İşte, günlük basına yansıyan ve ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) toplantısı öncesinde çalışma yaşamına yönelik düşüncelerini "sistemin bekası açısından" gerekli olduğunu ilan etmeye, yani TİSK yine saldırmaya başladı. Getirilen önermeler, 12 Eylül döneminde eksik bırakılan ve daha sonraki süreçte ortaya çıkan boşlukların doldurulmasına yöneliktir. Bu talepler;

"1- Check-off sisteminin kaldırılması, (sendikaları güçsüzleştirme)

2- Üyenin sendika ve konfederasyon üyeliğinden çıkarılması yetkisi genel kurul yerine yönetim kuruluna verilmeli. (Sendika oligarşilerini koruma),

3- Grup sözleşmeleri yasayla kurumsallaştırılsın, (tektip sözleşme),

4- Grev sırasında, işçilerin sendikası üyelerine en az asgari ücret tutarında grev yardımı yapsın, (grev kırıcılığı).

5- Grev oylaması, yalnızca grev öncesi değil, grev başladıktan sonra da yapılabilsin. Örneğin ayda bir grev oylamasına gidilsin. (Grev kırıcılığı)

6- Asgari ücretten vergi kesilmesin.

7- Sosyal amaçla (zorunlu tasarruf, konut fonu gibi) fonlar azaltılsın ya da kaldırılsın.

8- Gelir vergisi dilimleri yükseltilerek, işçinin ödediği vergi azaltılsın.

9- İşverenlere uygulanan para cezaları azaltılsın ya da kaldırılsın,

10- Part-time çalışmaya yeni düzenleme getirilsin.

11- SSK prim oranları düşürülsün.

12- İş kazası veya meslek hastalığı, işverenin kasıt ya da kusuru yüzünden olmuşsa SSK tarafından yapılan sigorta yardımlarının işverenlere ödettirilmesi hükmü kaldırılsın, (ölen, yaralanan işçiye yine işçiler sahip çıkacak).

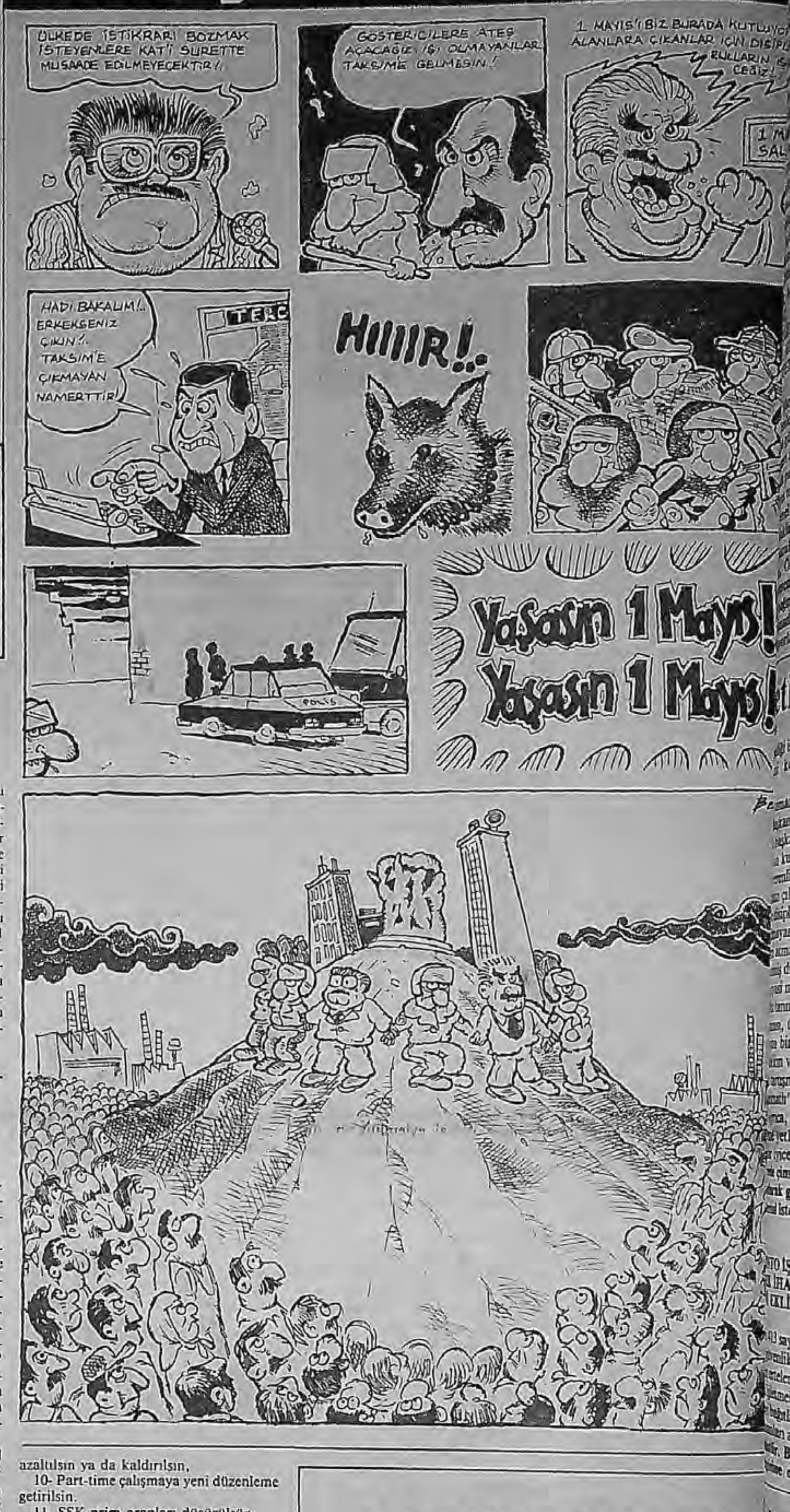
13- SSK'ya devlet katkıda bulunsun.

14- Konfederasyonlara banka kurabilme olanağı tanınsın. Sendikal suçtan yöneticinin mahkûmiyeti halinde sendikanın kapatılabilmesi önlensin" şeklindedir. (Sendikaları ticarethane olarak görme ve yöneticileri cezalandırarak sendikaları işveren ideolojilerinin içinde yaşatma) (Cumhuriyet 16 Mayıs 1990 - Işık Kansu) (Parantezler bize ait. İ.S.)

GÖREV: DİRENMEKTİR

İçinde bulunulan koşullarda ekonomik istikrarsızlığın yanı sıra siyasi temsil noktasında başgösteren sürtüşmelerin geldiği noktada TİSK'in talepleri, geleceğe yönelik olarak algılanabileceği gibi, önümüzdeki günlerde gelecek saldırıların ipuçlarını da taşımaktadır. Asgari ücretten vergi kesilmemesi, SSK ve vergi kesintilerinin azaltılması ve diğer kesintilerin kaldırılması veya azaltılması doğrultusundaki istekler bu saldırıyı gizleme çabasıdır. Çünkü kesintilerin işçinin cebinde kalması işverenin cebinden yeni ödemeleri perdeleyecektir. Hem bu saldırıları boş açıkarmak hem yeni mevziler kazanmak ancak uygulamalara karşı direnme odaklarının yaratılmasından geçmektedir. Sınıfın alındığı cenderenin daha da daralmaması isteniyorsa; sendikasızlaştırmayı, tek tip sözleşmeyi, yerleştirmeyi, grevi geçersizleştirmeyi, sendikaları ekonomik yönden iyice zayıflatmayı ve sendika oligarşilerini kalıcılaştırmayı hedefleyen bu taleplere ve geneldeki saldırıların yasal dayanağı olarak çıkarılan 413 sayılı KHK'ye karşı önder işçiler, sınıf bilimi ile hareket eden sendikal yapılar, işçi sınıfını doğrudan devreye sokacak olan işyeri komite ve konseylerini oluşturmalıdırlar. Bu doğrultuda katedilecek mesafe, bu saldırıların boşa çıkartılmasının boyutunu belirleyecektir. Bu örgütselliklerin yaratılmaması ise sınıfın iyice cendereye alınmasının koşullarını yaratacaktır. Bu nedenlerle görev, 413'e, TİSK'in siyasi iktidarın saldırılarına direnmektir.

Hikaye-i 1 Mayıs 9…

DÜZELTME

16. sayımızda yer alan "tek şef tek parti" başlıklı yazıda:

2. paragraf	*"sivil diktatörlükte yönelmektedir"* yerine	*"Sivil diktatörlüğe yönelme…*
3. paragraf	*"26 Mart yerel..."* cümlesi	*"26 Mart yerel seçimlerinde oy kaybına uğrayan ANAP… todaki çoğunluğu, ABD ve… sı tekellerin verdiği güven… Cumhurbaşanlığına oturum…*
4. paragraf	*"toplumun değişik..* yerine	*"toplumun değişik kesimle… hakları doğrultusundaki ve… bölge halkının mücadeleler…*
8. paragraf	*"Liderler suç ortakları inkar..."* yerine	*"liderler suç ortaklıklarını…*
Son par.	*"...bu politikalarını yokedici ve kararlarıyla oluşturmayı amaçladıkları..."* yerine	*"... ve devrimci-demokrat ha… reketinin kalıcı birliktelikler… masından geçmektedir. … demokrat muhalefet hareke… nini oluşturacak."*

"Emperyalizm" başlıklı yazıda ise:

1. Par. Spot,	*"bunalımı olarak belirtmekte..."* yerine	*"bunalımı olarak belirtme…*

biçiminde olacaktır. Düzeltir, özür dileriz.

…yıs '90

…fada

Ayrıca belirli keşimleri …ıta yaşananlardan ko… …etişizmine kapılmaları, …rarları hiçe sayarak sı… birliğine zarar verme… …erlik yapacağız'' diye …rın yaşamdan ve kitle… …ğunu bir kez daha gös… Türkiye solunun aşma… …betçi, yarışçı tavırların …rdiği zararı ortaya koy… …ıs sonrası burjuva ba… …'i ön plana çıkarıp, ey… …nlığını ve kitleselliğini …lışması ve bazı sol an… …ratikteki tavırları niyet …, işçi sınıfının pratikte …rülmemesi, gösterilme… …a hizmet etmiştir.

…990, MÜCADELENİN …İNİ SAĞLAYACAK …İKLERİN YARATIL… …İL BİR GÖREV OL… …ÖSTERMİŞTİR.

… 1 Mayıs'ı kutlamada… …ylemlerin yaygınlığı ve …men güçlere ve onların …le geri adım attırmıştır. …arda partisinin yapma… Mayıs toplantılarını ya… Genel Başkanı Erdal olduklarında 1 Mayıs'ı …ü olarak kabul edecek… …ken, Özal - Akbulut, … işveren örgütlülükleri …İş, bağımsız sendikalar …ı olmadıklarını açıkla… kalıyorlardı. Elbette 1 Mayıs'ı kabullenen bu açıklamaların hepsi de 1 Mayıs'ın içeriğini boşaltma, onu düzenin içinde tutma, mücadele yönünü gözardı ederek hıdrellezimsi birlik/dayanışma günü, şenlik günü olarak kabul ettirme amacını da taşıyordu. Böylesi bir içerikle, yani özü boşaltılan bir şekilde 1 Mayıs'ın kutlanmasına karşı çıkmayacaklarını söylüyorlardı. **Olayın bu yönü önümüzdeki 1 Mayıs'ların, 1 Mayıs'ın kutlanıp kutlanmaması şeklindeki bir çatışmadan çok nasıl bir içerikte kutlanması gerektiği yönünde (devrimci bir özle mi, yoksa düzene eklemlenerek içeriği boşaltılarak mı?) bir çatışmanın yaşanacağının göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu da şunu göstermektedir ki, 1 Mayıs'ın meşruluğu toplum tarafından kabul edilmiştir.**

1 Mayıs 1990'ın devrimci güçler açısından çıkartılması gereken en önemli dersi ise mücadelenin sürekliliğini sağlayacak örgütlenmelerin yaratılmasının acil bir görev olduğudur. Çünkü, **çok geniş bir kitlenin 1 Mayıs eylemliliklerine katılmış olmasına rağmen, örgütsüzlük kendisini her aşamada bütün yakıcılığıyla hissettirmiştir.** Genel olarak da sol güçler açısından ortaya çıkan tablo iç açıcı değildir. Hayatın her alanında yaratılacak, örgütlülüklerle 1 Mayıs'ta oluşturulan birlikteliklerin kalıcılaştırılması doğrultusunda ciddi bir çabanın harcandığı söylenemez. Bütün olumsuzluklara ve zorluklara karşın, yaratılan mücadele birlikteliklerinin sürekli kılınması bunun örgütsel güvencelerinin yaratılması devrimcilerin yerine getirmek zorunda olduğu bir görevdir.

Özellikle işçi kesiminde giderek daha genel bir kabul gören işyeri komite ve konsey örgütlenmelerinin yaratılması, var olanların çok yönlü saldırıları göğüsleyip boşa çıkartılabilecek bir içeriğe kavuşturulması ''1 Mayıs'ta işyeri komite ve konseyleri için ileri'' sloganının yaşamda somut anlamını bulması için işçi sınıfından yana olan güçlere her zamankinden daha çok görev ve sorumluluk düşmektedir. 1 Mayıs eylemliliklerinden dolayı işverenlerden, siyasi iktidardan veya işbirlikçi sendika yönetimlerinden gelen veya gelebilecek saldırılara (işten atılmalar, gözaltılar, tutuklamalar, disiplin cezaları vb.) karşı işçilerin devrede olmalarını sağlamak, bu saldırıları boşa çıkartmak atılabilecek ilk adımlardandır.

Son olarak; özellikle revizyonist-bürokratik diktatörlüklerin içine düştükleri durum ve emperyalizmin kazandığı güç, çeşitli reformist eğilimlerin, ''elveda proletarya'' söylemini geliştirdikleri ve bu söylemin çeşitli biçimlerde Türkiye'de de savunulmaya çalışıldığı bir ortamda **1 Mayıs 1990, tek tek işçiler olarak değil, veya bir işyerinin, bir işkolunun işçileri olarak değil, bir sınıf olarak işçi sınıfının gücünü ve potansiyelini bütün topluma hissettirdiği bir gün olmuştur.** İşçi sınıfının sınıf mücadelesinde aktif bir taraf olarak devreye girmek yönünde önemli bir adım attığı bir gün olmuştur. Bu, gelecek günlerde siyasi arenanın ağırlıklı olarak egemen güçler arası bir çekişme olmaktan çıkmasının da habercisidir. Artık işçi sınıfı bir sınıf olarak mücadaledeki yerini almaya başlamıştır. Merhaba proletarya!

Sopa ve şeker

Baştarafı 1. sayfada

EKONOMİK İSTİKRARSIZLIK, ENFLASYON ''TOPLUMSAL MUHALEFET''

Dış ticaret açığının büyümesi, emisyon (piyasada dolaşan para) hacminin rekor düzeye yükselmesi ve değer üretmeyen -korucular, silahlanma vb.- giderlerin had safhaya ulaşması enflasyonu yükseltmiştir. Ve 12 Eylül'ün estirdiği terör ve korku ile sinen toplumun değişik kesimlerinin ekonomik politikalara tepki temelinde gelişen ve hak kayıplarını kazanma, insanca bir yaşam istemi ile başlayan hareketlilikleri -kendiliğindenci de olsa- yükselmeye başlamıştır. Ayrıca ''olağanüstü bölge halkının'' kendi kimliğine sahip çıkma ve uygulanan politikalara karşı kitlesel boyuta yükselen direnmeleri siyasal istikrarsızlığa doğru gelişmelerin ipuçları olarak görünmektedir. Tüm bu gelişmelere bağlı olarak siyasal temsil krizi de ortaya çıkmakta, **tekelci burjuvazi; yatırım-pazar sorunlarını çözecek, AT ile yaşanan tıkanıklığı aşmayı ve bütünleşmeyi kolaylaştıracak tüm yolları aramaktadır. 1 Mayıs, 141-142-163 tartışmaları, erken seçim talepleri, İslam şurası toplantılarını değişik tekel kesimlerininbu açmazları aşma doğrultusundaki politikalarının birer parçası olarak değerlendirmek gerekir.**

İşte Özal, tam bu noktada devreye girerek tek şefin kendisi olduğunu, başka şef aranmaması gerektiğini gösteren bir atağa girişmiştir. Bu atak, sıradan bir toplantıdan uluslararası ekonomik toplantıya, muhalefet liderlerini uygun adım yürüyüşe geçirmekten, Bakanlar Kurulu toplantılarını sürekli yönetmeye kadar uzanmaktadır. Kısaca, Cumhurbaş(ba)kanlığını yani fiili olarak başkanlık sistemini uygulayarak tek şefliğini ilan etmektedir.

SOPA VE ŞEKER

Özal ve ANAP, siyasal temsil sorununun olmadığını sıkça vurgularken, demokrasi anlayışlarını da ''Her zaman seçim olmaz. Bir kere seçilir, 5 yıl devam eder. Öyle cart-curt etmekle seçim yapılmaz'' biçiminde ifade etmektedirler. Muhalefet partileri ise ''hedeflenen politikaları biz daha iyi uygularız, Avrupa kapılarını biz açarız'' biçiminde oligarşiye güven vermektedirler. Ama **siyasi temsil mücadelesi veren tüm partilerin birleştikleri tek nokta toplumsal halk muhalefetinin sistem içinde tutulması ve eritilmesidir. Bu amaçla sopa ve şeker politikasını elbirliği ile uygulamaktadırlar.**

Kendiliğinden bir konuda bile olsa toplumsal halk muhalefetinin uç vermeye başlaması ve siyasi istikrarsızlığa yol açabilecek bir duruma gelmesini engellemek için askeri yöntemler geliştirilip, ''devlet terörü'' yaygınlaştırılmaktadır. 413 sayılı KHK elbirliğiyle düzenlenmiş. Bunu değiştiren -aslında pekiştiren- kararnameler Bakanlar Kurulu'nun önüne konulmuş ve 40 dakikada çıkarılmıştır. Böylece Anayasa Mahkemesi'ne gidiş yolu tıkanmış, uygulamada mağdur olacaklara dava açma hakkı verilirken, yürütmenin durdurulmayacağı karara bağlanarak; yargıya ''Ben seni takmıyorum'' denilmiştir. Kararnameler kapsamına mücavir (komşu) iller de dahil edilmiştir. Süreçte, tüm Türkiye'yi uygulama alanı yapabilmenin ön adımları atılmıştır. Ki, sansür-sürgün yönü tüm ülkeyi kapsamaktadır. Yine 1 Mayıs'ta binlerce insan sorgusuz-sualsiz gözaltına alınmış, ''devlet terörü'' alabildiğine uygulanmıştır.

Bir taraftan bunlar yapılarak baskı-tenkil-yıldırma terör politikaları uygulanıp toplum sopalanırken, diğer taraftan 141-142-163 tartışmaları -vardığı tıkanma noktasında da H. Kutlu, N. Sargın'ın tahliyeleri- yapılarak demokrasi yutturmacalarıyla şeker dağıtılmaktadır. Bayram şekeri dağıtılmaktadır. Bayram şekeri olarak sunulan bu uygulamaların koskoca sopayı gizleyemeyeceği açıktır. Tüm bu uygulamalara -yutturmacalara karşı siyasal temsil iddiasında olanlardan ve bu göreve yeni yeni soyunmaya hazırlanarak TÜSİAD'dan randevu isteyenlerden hiç ses çıkmamaktadır.

BASKI - TERÖR POLİTİKA VE UYGULAMALARINI BOŞA ÇIKARTACAK ÖRGÜTSELLİKLER YARATILMALIDIR!

Uygulanan baskı-terör politikalarının toplumun değişik kesimlerine değişik biçim ve yöntemlerle yansıtılacağı gözden kaçmamalıdır. **Toplumsal halk muhalefetinin yükselmesini, toparlanmasını ve örgütlü bir şekle dönüşmesini sistemin görmezden geleceği, bu barışın olduğu ve yerleştirileceği umuduna kapılınmamalıdır.** Bu bağlamda yaşadıklarımız önümüzdeki süreçte çok yönlü saldırıların olacağının ipuçlarını vermektedir. Aynı zamanda uygulanan politikalara karşı yükselen hoşnutsuzluğun daha bir boyut kazanacağı da açıktır. Taban fiyatuygulamalarına karşı tütüncüler gibi tepkisel çıkışların olabileceği düşünülmelidir. Öğrenci gençliğin, kamu çalışanlarının, ve ''olağanüstü bölge'' halkının mücadelelerinin ve işçi sınıfının Mart-Nisan eylemliliklerini açacağı, yükseleceği unutulmamalıdır. Tüm bu **gelişmelerin göğüslenebilmesi, aşılması, yaratılacak direnme odakları ile mümkündür. Toplumsal mücadelenin eksenini** oluşturan işçi sınıfında yoğun bir sözleşme dönemine girildiğinden bir hareketlilik yaşanmaktadır. Girilen bu süreç, grevlere, direnişlere gebedir. Ve saldırılara da gebedir. Kararnamelere dayanarak grev ertelemeleri -olağanüstü bölge ve mücavir iller de grevler bölge valisinin iznine bağlanmıştır.- grev tüzüğünün tüm boyutlarıyla uygulanması vb. gibi uygulamalar karşımıza çıkabilecektir. Bu saldırılara bir de sendikal oligarşilerden gelecekler de eklenmelidir. Yoğunlaşan toplu sözleşmelerin dayandığı grevlerin yoğunluğu sistemi sarsacaktır. İşte bu noktada Şevket Yılmaz'ın başını çektiği sendikacılar ne pahasına olursa olsun sözleşmeleri sonuçlandıracaktır. Bu Türk-İş yönetiminin tarihsel görevi olarak yaşanacaktır. Çimento grevi, TİGEM grevleri canlı son örneklerdir.

Sınıfın saldırıları boşa çıkartabilmesi ancak ve ancak oluşturacağı İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİ ile mümkündür. Sınıfın oluşturacağı bu örgütsellikler, toplumun diğer kesimlerine de ışık tutacaktır. Bu nedenlerle İŞYERİ KOMİTE VE KONSEYLERİ için İLERİ!

…neticilere kin

…fada

…emediği işçileri işten çı… …ntemi kolaylaştırılmış …

…ulu tamamen işverenli…le. Başkanlık işverenlik…inde başkanın oyu 2 sa… …disiplin kurulu 3'e 2 iş… …. İşverenlik, İş Yasası'… …minatsız çıkış) maddesi… …. Ve disiplin kurulu ka… …le olmayan ve yoruma …la işçi atmayı kolaylaş… …lde etmiş durumda. Ör… …nde siyasi maksatla top… …k''. Bu tanımlamaya gö… çalışması, toplu sözleş… …nmayan bir maddesine …bir hakkın verilmemesi… …acak tartışma toplantı… …ısi maksatlı'' olarak de… …ir. Ayrıca, işverenliğe … verme yetkisi de tanı… …tmalar iyice kolaylaştı… **…erçevede çimento sözleş… …köle olarak gören ve kö… …melerini isteyen bir içe…**

…İMENTO İŞÇİLERİNİ …EREK İHANETİNE …ERİNİ EKLİYOR!

…urulu 413 sayılı KHK'ye …milli güvenlik'' gerekçe… …50 gün ertelemiştir. **Sen…** …, özel işletmelerle hemen …leşmeyi bağıtlayarak, ka… …le çalışanları ayrı tutarak **…bölmüştür. Bu tavrıyla, …et çizgisine düşmüştür.**

Ve, bugün hükümetin görüşmelere gelmediğinden yakınmaktadır. Oysa bu yaşanacakları bilmemek mümkün değildi.

Bilindiği üzere çimento grevi başlar başlamaz ithalat kolaylaştırılmış. AL-BARAKA, SABANCI ve irili ufaklı 50'ye yakın firma ithalata başlamıştır. Şimdi ithal edilen çimentoların satışı yapılmalıdır. **İşte hükümetin görüşme masasına oturmasında bir etken karaborsacıya, vurguncuya, soyguncuya ellerindeki çimentoyu satma olanağı tanırken, diğer boyutuyla kamu işyerlerinin özelleştirilmesinin zeminini olgunlaştırmaktır.**

Kamu işyerlerindeki çimento işçileri, kısa süre yaşadıkları grevdeki eksikliklerini görerek, yeni greve hazırlanmalıdırlar. Çalışan çimento işçileri ise grevdeki arkadaşlarıyla her boyutta -mali, moral, eylemlilik vb.- dayanışma içinde olarak, grevi kendi grevleri görerek sahiplenmelidirler. Yeni girilen bu süreçte, oluşturdukları örgütsellikleri daha ileri noktalara götürücü çalışmalar içinde olmalı ve ihanete tekrar izin vermemeli. Ayrıca Şevket Yılmaz; Türk-İş Genel Kurulu'nda ''hanginizin bir işi oldu da hayır dedim'' sözleri hatırlanmalıdır. Çimse-İş yönetimi bu açmazlarını aşabilmek için Şevket Yılmaz'ı devreye sokabilecektir. Bu durumu gözönünde bulundurup sendika üzerinde denetimi artırıcı ve yeni oyunlara izin vermeyecek bir hat izlenmelidir. Bu görevlerin yerine getirilmesinin ise işyeri örgütselliklerinin oluşturulmasıyla aşılabileceği unutulmamalıdır.

Ariflere

Baştarafı 4. sayfada

maları sürerken Arif Canyılmaz'ın ölüm haberi geliyor, valinin ''basit bir sürtüşme'' diyerek örtbas etmeye çalıştığı olayda 17 yaşında bir genç faşist katillerce katlediliyordu.

Arif Canyılmaz hiç inanmadığı bir ''dava''dan döndüğü bahanesiyle katledildi. Oysa tüm yalanlara, çarpıtmalara ve faşistleri koruma yönündeki tüm çabalara karşın gerçek ortada; Arif, devlet himayesindeki faşist katillerce, planlanmış bir saldırıyla katledildi. Devlet himayesinde; çünkü özellikle Burdur gibi faşist kurumlaşmanın üst boyutta olduğu, üniversitelerin, devlet dairelerinin faşizmin üsleri haline getirildiği, faşist kadroların devletin kanatları altında palazlandığı yerlerde ilerici-demokrat kişi ve yapılar daima faşizmin en azgın saldırılarına hedef olmuşlardır. Oruç tutmadığı için öldürülen Mehmet Şirin Tekin örneği uzağımızda değil. Arif Canyılmaz da bu amaçla hedef seçildi. Faşist kadrolarca kitlelere empoze edilmeye çalışılan devlet ideolojisine ''hayır'' dediği ve mücadele ettiği için katledildi.

ARİF'İN ACISINA BİR YENİSİNİ EKLEMEMENİN YOLU FAŞİZME KARŞI DEMOKRASİ MÜCADELESİNİ YÜKSELTMEKTİR.

Dün Mehmet Şirin, bugün Arif,.. Yarın buna yeni isimler eklenmesini önlemenin tek yolu, hayatın her alanında faşizme karşı demokrasi mücadelesini yükseltmekten geçiyor.

Çünkü faşizm kendi dışındakilere yaşam hakkı tanımaz, empoze etmeye çalıştığının dışına çıkıldığında gözüdönmüş saldırılarını arttırır. Bugün tek tek insanlara yönelttiği saldırılarını yarın toplu saldırılara, katliamlara dönüştürmesi (örneklerini Çorum'da, Maraş'ta yaşadığımız gibi) uzak olasılıklar değildir.

Mehmet'e, Arif'e, faşist saldırılarla katledilen her insana borçluyuz. Faşizme karşı mücadele ile ödeyeceğiz bu borcu.

İşçiler

Baştarafı 3. sayfada

rinden işçiler olarak 1 Mayıs öncesi Beyazıt'ta düzenlenen toplantıya gittik. 2 eğilim vardı: Taksim ve üretimi durdurup, alanlara çıkma. Biz de ikinci eğilim ağır basıyordu, ancak yakın bir zamanda birçok işçi atıldı. Bu da bir tedirginlik doğurdu... Tavır almakta tereddütler yaşandı. Ya yarımız katılmazsa korkusu oluştu. Ayrıca fabrikada 1 Mayıs'a karşı çıkanlar da vardı. Geçen yıl sendikamız bizi sattı. Bu sene de aynı şey yaşanır kaygısı ağır bastı... İşyerinde kutlama önerisine karşı çıkmalar oldu. İşe gelmeyelim, işyerinde de bir şey yapılmasın dendi. Temsilciler de sendika dergisini fabrikada dağıttığı için 30 Nisan'da gözaltına alınınca Mutlu Akü'de hiçbir şey yapılamadı.''

Makine Kalıp'tan bir grup işçi: ''1 Mayıs bu sene her seneden daha farklı kutlandı... Meydanlara da çıkabilirdik, ama sendikalar yeterince sahiplenmedi. İşyerleri arasındaki diyalog kopukluğu 1 Mayıs'ın istenilen boyut ve içerikte kutlanmamasında olumsuzluk getirdi. 1 Mayıs'a karşı gelen, çekimser kalan, tavır koyamayan sendikalar işçinin sendikası olamazlar. Bunun yanında başbakanın tehdidi ve polisin fabrika önlerine de uzanan önlemlerine rağmen üretim geniş bir alanda durduruldu. Yer yer alanlara çıkmak için yürüyüşe de geçildi. Sendikaların olumsuzluğu ve devletin baskısına rağmen 1 Mayıs yine de kutlandı... Bu sene yine polis ateşiyle susturulmak istendi insanlar, ama susmadık. Susmayacağız.''

Rabak'tan bir grup işçi: ''1 Mayıs Kâğıthane'de kurulu Rabak'ta işçiler tarafından coşkuyla kutlandı... 8-11 arası üretim tümüyle durduruldu. Değişik vardiyalardan işçiler, işyeri önünde toplanıp konuşmalar yaptılar, bildiri ve şiirler okudular, 1 Mayıs Marşını söylediler... Rabak işçileri oldukça canlı ve istekliydi... Tüm Rabak işçisi 1 Mayıs'ın alanlarda kutlanmasından yana. Fakat bu kutlamanın sendika öncülüğünde ve örgütlülüğünde yapılmasını istiyorlar. Nitekim Rabak işçisi duyarlılığını 1 Mayıs'ı işyerlerinde kutlayacağını, alana çıkmak için de koşulları değerlendirip zorlayacağını 1 Mayıs öncesi duyurarak da gösterdi. Ancak Taksim için izin alınmaması alana gidilmesini olumsuz etkiledi.''

D.M.O.'dan bir grup işçi: ''İşçi sınıfının ve emekçi halkın uluslararası birlik-dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs 90 yaklaştığında saflar daha da belirgindi. Türk-İş son kongresinde aldığı kararı birkaç ay geçmeden rafa kaldırdı. 1 Mayıs'ı salonda ve mesaj okuyarak kutlamaya karar verdi. ... Bunca olumsuz yanına rağmen Türk-İş'in almış olduğu ve 1 Mayıs'ı alanlarda kutlamayı engelleyici bu karara rağmen işçiler işyerlerinde günün anlam ve önemine uygun olarak kutladı 1 Mayıs'ı.''

Atlas Ofset ve Mintax işçileri: ''1 Mayıs akşamının öncesi, devlet politikasını yürüten ağızlardan, mitingin yasak olduğunu, kapalı salon toplantı ve yürüyüşlerin hukuk düzenine aykırı olduğunu ve vatandaşların buralara katılmamaları isteniyordu. Gerekli emniyet tedbirlerinin yanı sıra güvenlik güçlerinin silah kullanabileceği ima ediliyordu. Bir sonraki akşam, Türkiye'nin başbakanı ve yandaşları 1 Mayıs'a karşı olmadıklarını, kapalı salonlarda yapılan toplantıları olumlu karşıladıklarını... kabul etmiş göründüler. Burada şu mantık yatıyordu... ''Bizim işimiz devletin kanunlarını çiğneyenlerle.'' Bu çiğneyenler kim? Gene bizim arkadaşlarımız, yine bizim işçi kardeşlerimiz başkası olamaz... Hakkını aradığın zaman, insanca yaşamak istediğin zaman... Sosyal adalet ve eşitlik istediğin zaman ve bunların mücadelesine girdiğin zaman önce seni kışkırtıcı, sonra bölücü ve örgütlü olarak suçlayıp sonra yargılayacaklar... 1 Mayıs'ı bir bayram günü olarak değil de işçinin birlik ve beraberliğini sağlayan bir gün olarak bilinmesinden yanayız... Dayanışma, birlik ve beraberlik içinde işçinin emekçinin acılarını, sevinçlerini paylaşabilecekleri ezilmeye, sömürülmeye ve katledilelere karşı haykıracakları bir gündür... Mücadele günüdür. Tüm işçilerin, emekçilerin davalarına sahip çıkma günüdür. Türk-İş ve bağımsız sendikaların tavrı tabanın isteminin tamamen zıttı oldu zaten Türk-İş gibi mazisi belli krallık sürdüren bir yapıdan başka bir şey beklenemezdi... Başkanlar Kurulu niye 1 Mayıs alanlarda kutlanacak kararı almadı. Kendilerine mi güvenemediler yoksa bizlere mi? Bunlara rağmen tabandan öğrenecekleri çok şey var, çünkü işyerlerinde etkinlikler oldu, hem de Türk-İş'in yapamadığını tabandaki işçiler yaptı... Kendimizi en kısa zamanda yetiştirmemiz gereklidir. Bunun temeli de eğitimden geçer. görevleri başkasının sırtına yüklemek değil, devamlı birileri çıksın bu işi yapsın değil, bizzat içinde olarak katılarak, katılımcılığı sağlamamız gereklidir. Bu temel eğitimin oluşumunu ilk önce çalıştığımız fabrikadaki zeminde oluşturacağız. Bu sayede işyeri komite ve konseyleri ortaya çıkacaktır.''

Merhaba

Baştarafı 12. sayfada

Türk Metal:

Bursa Türk Metal'e bağlı Tofaş, Renault, Trans Türk, Robert Bosch fabrikalarında yemekhaneye Türk-İş'in bildirisi asıldı.

Denizli'de Türk Metal'e bağlı bazı işyerlerinde sendikanın engelleyici tavırlarına rağmen bildiri okundu.

Modako mobilya imalat ve satış merkezinde 2500 civarında işçi iş bıraktı. İşyeri merkezini saran jandarma yer yer işçilere dipçiklerle saldırdı. Mesai bitiminden sonra biraraya gelinerek 1 Mayıs'a ilişkin konuşmalar yapıldı.

Utex Tekstil'de seksen kişinin çalıştığı işyerinde 50 işçi işe gelmeyerek tam gün çalışmadı. Üretim büyük oranda düştü.

Adana'da Toros Gübre, Marsa, Pilsa fabrikalarında iş bırakıldı.

Adana'da Çukobirlik'te işçilerin zorlamasına rağmen sadece Türk-İş bildirisi okundu.

Bursa'da gerçekleşen iki gösteriden birincisinde birkaç kişi gözaltına alınırken 40 kişilik bir kitle ile gerçekleşen ikinci gösteride gözaltına alınan olmadı ve 1 Mayıs Bursa sokaklarında da kutlandı.

İstanbul'un çeşitli semtlerinde (Saraçhane, Laleli...) gündüz ve akşam saatlerinde gerçekleştirilen gösterilerde 1 Mayıs kutlandı, devletin tavrı protesto edildi.

Adana'da akşam saatlerinde gerçekleştirilen gösteride de 1 Mayıs polisin, kolluk kuvvetlerinin tüm baskısına rağmen kutlandı, gözaltılar protesto edildi.

Türkiye genelinde birçok ilde dağıtılan bildirilerde 1 Mayıs'ın özü, anlamı anlatıldı, 1 Mayıs'a ilişkin perspektifler sunuldu.

Laspetkim-İş:

Kartal şubesine bağlı işyerlerinde genel merkezin hazırladığı bildiri ve afişler dağıtıldı. Yalnız Henkel fabrikasında afiş ve bildirilerin dağıtılmasını işçiler engellediler.

İstanbul şubesine bağlı olan işyerlerinde de genel merkezin hazırladığı bildiri okundu, afişler asıldı. Yalnız Dom ve Pfizer'de uygulanamadı. Beyby, Derby, Türk Hoechst gibi işyerlerinde üretimden gelen güç kullanıldı. Mintax fabrikasında ise işçiler 1 Mayıs kutlamasını, Atlas Ofset işçileriyle birlikte ortak yemekhanelerinde kutladılar, üretimi durdurdular.

İzmit şubesine bağlı işyerlerinde yaklaşık 50 kişilik bir grup (şube yönetimi ve işçilerden oluşan) 1 Mayıs'ta fabrikaları dolaşıp sırasıyla grevdeki Good-Year, Ansa, Pirelli ve Brisa'daki grev sözcülerini ziyaret ettiler. 1 Mayıs'ın anlam ve önemine değinen konuşmalar yapıldı.

…ün

Baştarafı 1. sayfada

…mci Gençlik dergisini, İşçi… …umak, ona sahip çıkmak ye… …dan alınan Hasan Burgaç …li sorgudan sonra pazar gü… …de serbest bırakıldı. Muha… Hayta ve okurumuz olan iş… …) Mayıs 1990 günü adli yargı …kşam serbest bırakılırken, 10 …ulaşılmaz bir şekilde yeniden cezaevine gönderildiler. İşte …lığı denilen şey buydu galiba! …çilere ve emekçilerden yana düşünceye düşmanlığını bir…leyen bu güçler, yıldırma, sin…dağı politikalarında başarılı …nı bilmelidirler. Çünkü hal…ilmez.

… yapılan baskıların nedeni …ırmak. SUSMAYACAĞIZ... …KALELERİ YIKILANA

''Bizi bizden 413 sayılı

Baştarafı 1. sayfada

namelerle, Türkiye'nin içine girdiği süreç hızlandı. Bu hızlanan süreç aynı zamanda devletin niteliğinin de çıplak bir şekilde ortaya döküldüğü, sivil diktatörlüğün resmileştirildiği bir süreçtir. Asıl olarak ''olağanüstü bölge halkı''nın kitleselleşen mücadelesinin her türlü yolu kullanarak bastırmayı hedefleyen bu kararnameler, bu hedefle sınırlı değildir. ''Olağanüstü Bölge''de gelişen hareketlere ilişkin diğer bölgelerdeki insanların her türlü haber alma, bilgilenme ve bu haberler, bilgiler doğrultusunda tavır geliştirme özgürlüğüne yönelik bir saldırı olan bu kararnameler, bir yandan da her türlü keyfi baskının, işkencenin ve akla gelebilecek diğer yöntemlerin pervasızca uygulanmasına, yoğunlaşmasına zemin hazırlamaktadır. Yıllardan beri süregelen resmi politikalar doğrultusunda varlığı inkâr edilen bir halkın yok edilmesine, halkların birbirlerine düşürülmesine yönelik çabalar bu kararnamelerle bir üst boyuta sıçratılmaktadır.

Bütün bunlar olurken burjuva muhalefet partileri göstermelik beyanatlar dışında bu uygulamaların kaldırılmasına yönelik hiçbir çabaya girişmediği gibi, **''son Türk devletinin bölünmezliği''** gibi lafların arkasına gizlenerek, uygulamalara, şövenizme çanak tutmaktadır. Burjuva basın MİT'ten ve milli Güvenlik Konseyi'nden gelen emirler doğrultusunda ''Olağanüstü Bölge'ye'' ilişkin sadece Bölge Valiliği'nden gelen haberleri yayınlamaktadır. Halktan yana olan basın organları ise matbaaların kapatılması, üstüste gelen toplatma kararları ve diğer fiili engellerle susturulmaya çalışılmaktadır. Hedeflenen ise ''Doğu ve Güneydoğu'' halkının mücadelesine gelebilecek demokrasi anlamında desteğin önlenmesidir.

Bu kararnamelerle bugün ''Olağanüstü Bölge'ye'' yönelik olarak getirilen düzenlemelerin ''mücavir il'' kavramıyla daha geniş bir alana yönelmesi de gündemdedir. Fakat, daha önemlisi bugün ''Orada'' gerçekleştirilen bu uygulamaların demokrasi mücadelesinin gelişmesine paralel olarak burada da uygulanabileceği gerçeği karşımızda durmaktadır. Bugün sessiz kalmak, yarın gelecek baskılara karşı da boyun eğmek anlamı taşıyacaktır.

Her türlü baskı ve keyfiliğin resmileştirilmesi olan bu kararnamelere karşı çıkmak, direnmek bugün kendisine insanım diyen herkesin önünde duran bir görevdir. Bu karşı çıkış ve direniş mümkün olan en geniş kitleselliği yakalamak, sürekliliğini sağlayacak bir örgütlenmeye ulaşmak zorundadır. Bu nedenle başta işçi sendikaları, meslek odaları, bütün demokratik kurum ve kuruluşlar olmak üzere herkes bu uygulamalara karşı sesini yükseltmeli, gücünü birleştirmelidir.

…sın

Baştarafı 3.sayfada

…ersanesi'nde yemek pay… …yöneticileri Türk-İş'in met…asına bile hevesli değiller. …in zorlamasıyla okunuyor. …ıra yemekhaneden çıkan …şçi yakalarında çiçeklerle …rsanesi'nin kapısına geli… Camialtı'ndan da katılım…or.

…dan yeri balonlarla ve çı…eyen işçiler kendi bildirile…a başlıyorlar. Bildiride ''1 …ihsel ve güncel anlamına …ler Kumkapı ve Yeniçeltek …in sorumlusu iktidan kına… …baskı yasalarıyla sınıfın ve …baskı ve zor altında yaşa… …bur edilmeye çalışıldığını'' …ar. Bir işçi şöyle diyor: ''Fa…ar ya. İşte yaşadığımız bu:

…arda ve demokrasi mücade… …hit düşenler için bir dakika… …uruşu ''Yaşasın 1 Mayıs'' …a noktalanıyor. Bir gece ön…aşları evlerinden polis tara…mış. Onların sesleri de ku…çınlıyor mutlaka: ''Yaşasın

1 Mayıs hakkımız

Baştarafı 3. sayfada

layıp dayanışmamızı gösterebilmek hakkımız. Niye engelleniyor?'' diyordu.

Vizite kâğıdı alarak işbaşı yapmayan bir işçi ise 1 Mayıs'ın adeta geçiştirildiğini, sendikanın kutlamaları bir adım ileri götürmek isteyen işçilere duyarsız davranıp, yüzüstü bıraktığını söyledi. Aynı işçi ''Üretim durdurulduktan sonra, sendika en azından alanlara gidebilecek olanlara öncülük edebilirdi. Örneğin biz bugün işbaşı yapmayarak alanlara gitmek istiyoruz. Ama sendika 'sorumluluk sizin' diyerek duyarsız davranıyor, temsilciler de sendikaya bağlı hareket ediyorlar'' dedi.

Meta ITT fabrikasındaki 1 Mayıs kutlaması, 1 saat üretim durdurulduktan sonra işbaşı yapılarak bitirildi.

Suç

Baştarafı 5. sayfada

ömür, liğme liğme ciğerler ve de cinayet kurbanı olmaya artık rıza göstermemek gerekiyor. Toplu sözleşmelerde sağlığımızı ve güvenliğimizi güvenceye almak zorundayız. İşçi sağlığı kurullarını olması gereken biçimiyle işletmek zorundayız. Fakat tüm bunların yaşama geçmesi işyeri komite ve konseylerini kurmak, ve işletmekle mümkündür. Fabrikada çalışan işyeri komitesinde örgütlü işçiler, işçi sağlığı ve işgüvenliği konusunda, işçilerin söz ve karar sahipliği ilkesiyle hareket ederek tüm işçilerin bilinçlenmesi ve mücadele etmesi için kolları sıvamalıdır. Ancak mücadele fabrika sınırlarını aşmak zorundadır. Çünkü işçi sağlığını tehdit eden unsurlar (patronun kâr hırsının bir sonucu olarak) fabrika sınırları dışına taşmıştır. Fabrika artıkları, sızıntılar vb., çevreyi, dünyayı kirleterek, yöre halkının ve tüm dünyadaki insanların canlıların sağlığını tehdit eder duruma gelmiştir. Bu gerçekten hareketle verilecek mücadeleye, yöre halkının da katılımının sağlanması gerekmektedir.

Demsi İşçileri

Baştarafı 6. sayfada

lemimizi çevre işyerlerinden aldığımız destekle daha da coşkulu bir biçimde sürdürdük. Bunun sonucunda işverenin tüm ''çabalarına'' karşın haklarımızı söke söke aldık.

bugün çoğu işyerlerinde yaşanan sigortasız, sendikasız, iş güvencesinden yoksun ve sağlıksız koşullarda binlerce, onbinlerce konfeksiyon işçisi, işverenlerin pervasızca sömürüsü altında, ''yaşamak'' için çalışmaktadırlar.

Patron sömürüsünün en derin boyutlarda yaşandığı bu küçük atelye ve fabrikalarda işçiler dağınık ve örgütsüz bir durumda kendilerini işverene teslim ediyorlar.

İşçilerin gerek işyerlerindeki sorunlarını; ücret, mesai, sigortasızlık, kötü sağlık koşullarının iyileştirilmesi ve işten atılmalara karşı mücadelesi, gerekse işçi sınıfının genel sorunları için mücadelesi ancak işyerlerinden başlayıp gelişecek örgütlü mücadele ile mümkündür.''

İŞÇİLERİN SESİ

Sahibi: Cetin UYGUR
Yazı İşl. Md.: Soner KIZILKAYA
Üretenler: Çetin UYGUR, Fusun DEMİRALP, Aytimur DOĞAN, Soner KIZILKAYA, Behzat TAŞ, Ali ATEŞOĞULLARI, Volkan YARAŞIR, Meral ASLANKAYA, Ulfet TAYLI, I. Hakkı ORTAKÖY, Naci ALPKAN, Hasan BURGAÇ, Selman SEZER, Husamettin AYTAŞ ve işyerlerinden işçiler
Yazışma Adresi: Prof. K. İsmail Gürkan Cad. 3/5 Hüdavendi Apt. Cağaloğlu İSTANBUL Tel: 528 16 73
Dayanışma ve Abone Ödentileri: Yapı Kredi Bankası Çağlayan Şb. TL Hesap No: 12096-4
Döviz Hesap No: 620 328-5
Ankara Büro: Adakale Sk. No: 16/6 Yenişehir
İzmit Büro: Denizyolu Cad. Yeni Çarşı İshanı No. 142 K. 4
Adana Büro: İnönü Cad. Aydın İş Hanı Kat: 5 No: 63
İzmir Büro: Kahramanmaraşlı Mah. 842 Sk. No: 9 Konak
Eskişehir Bürosu: İstiklal Mah. 2 Eylül Cad. No: 58/4
Dizgi: Klasik Ajans **Baskı:** Buşak Matbaası

1 Mayıs 1990'ın saklanmaya çalışılan yüzü

Merhaba proletary

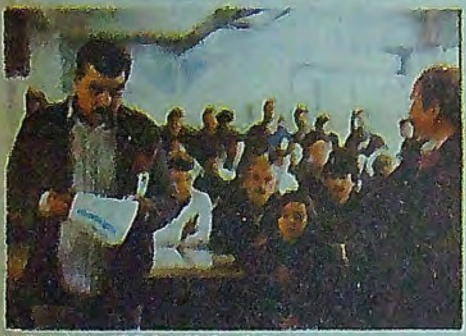
• 12 eylül sonrasında, 1 Mayıs ilk kez yüzbini aşan bir işçi kitlesinin katılı la kutlandı. Türk-İş'in 1 Mayıs'ın içeriğini boşaltıp, geçiştirme uğraşların Egemen sınıfların sözcüsü siyasi iktidarın ve "muhalefet" partilerinin, juva basınının günün özünü çarpıtmaya yönelik tüm çabalarına... "an terör" demagojilerine karşı en etkili cevabı verdi işçi sınıfı; 1 Mayıs 90 üretimi durdurdu, sokaklara çıktı, bildirilerini okudu, konuşmalar yaptı mut taleplerini haykırdı, işyerlerini, bölgeleri 1 Mayıs alanına çevirdi. sınıfı bir sınıf olarak varlığını tüm topluma hissettirdi. İşte egemenlerin ve onun sözcülüğünü yapan çevrelerin saklamaya çalı tablo: 1 Mayıs 90'ın gerçek yüzü.

Otomobil-İş:

Mecidiyeköy şubesine bağlı (2200) Kompiyer, Boronkay, Meksan, Milteknik, Kavel, Buger, Rostaş, Tekfen, Philips, Çiftçiler, Vantilatör, Metal Kapak, Metal Kaplama, Detel, Gimsan işyerlerinde sabah saatlerinde (sekiz-sekizbuçuk arası) 15 dakika ile yarım saat arası genel merkezin hazırladığı bildiri okunup, üretim durduruldu. Rabak'ta ise oluşturulan ilaç kuyruğuyla on kırka kadar üretim durdu.

Topkapı şubesine bağlı (4000) Pancar Motor, Makina Kalıp, Türk Telefon, Erka Balata, Kale Kilit, Urgancılar, General Elektrik, MKE, Döküm Ay, SSYB, Başak, Balıkçıoğlu, Pressan Tekno-Gen, TTE, Bilgemetal, Doğan Sıcak, Hurma Elektronik, Asmak, Özen Alam, Şener Sıcak, Saat San., Termas, As-van, Med-San., Emel Kazan, Tongün, Rapidus, Opaş, Orpaş, Tele-San., Erka-Teks, Erka-Oto, Erka-Çelik Yay, Panküri Voltaj, Mengerler, Koç-Remo, İzsal Döküm işyerlerinde (sekiz-sekizbuçuk arası) 15 dakika ile yarım saat arası üretim durduruldu, genel merkez bildirisi okundu.

Kartal şubesine bağlı işyerlerinde (sekiz-sekizbuçuk arası) 15 dakika ile yarım saat arası üretim durdurulup genel merkez bildirisi okundu. Meta ITT fabrikasında ise

"*Hava döndü, işçiden, işçiden esiyor yol. / Dumanı dağıtacak yıldız poyraz başladı. / Bu fırtına yarınki sütlimanlara bedel. / Bahar yakın demek ki, mevsim böyle kışladı. / Hava döndü, işçiden, işçiden esiyor yel.*"

işçilerin insiyatifiyle işyeri bahçesinde yürünürken bu süre 1 saate çıkartıldı.

Gebze şubesine bağlı (5000) AEG ETİ, Akkardan, Bektaş, Ger Metal, Cenk Demir, Çolakoğlu, Çayırova Boru, Doğu Galvanit, Hisar Çelik, Kranmin Çelik, Makina Takım, Omtaş, Şahin Motor, Forklisan, Torna Tezgahları, Yücel Boru, Tezsan gibi toplam 20 işyerinde genel merkez bildirisi okundu, 15 dakika ile yarım saat arası üretim durduruldu.

İzmit şubesine bağlı (2300) Rabak, Tekfek, Bastaş, Philips, Gazal, Anadolu Döküm, Beksa, Telka Rabak ve Kalibre Bo-

ru'da genel merkez bildirisi okundu. 15 dakika ile yarım saat arası üretim durdurulurken, Rabak'ta bu süre 1 saate çıktı.

Denizli şubesine bağlı işyerlerinde 10-15 dakika iş bırakıldı. Genel merkez bildirisi okundu, saygı duruşu yapıldı. İşyerleri jandarma kordonu altında tutuldu.

Belediye-İş:

İstanbul'daki işyerlerinde çalışılmadı. Sabah işyerlerinde toplanan işçiler, bildiriler okuyarak, halaylar çekerek, konuşmalar yaparak 1 Mayıs'ı kutladı. Daha sonra işçiler işyerlerinden ayrıldılar.

Bakırköy belediye işçileri 1 Mayıs kutlamasını gerçekleştirdikten sonra Coca Cola işçilerine katıldılar ve alana gitmeyi zorladılar. İşçilerin bu çabası polis saldırısıyla engellendi, 200 kişi gözaltına alındı.

Güngören belediye işçileri, diğer işçilerle birleşip alana gitmeye hazırlanırken polis saldırısıyla karşılaştılar ve bu saldırıya direnerek polisle çatıştılar. Yoğun gözaltı yaşandı.

Edirnekapı temizlik ve yol bakım işçileri sabah saatlerinde toplandı. 1500 kişilik işçi kitlesi alana gitmek için yürümeye hazırlanırken dağıtıldılar.

İzmir şubesine bağlı birimlerde bildiri okundu, saygı duruşunda bulunuldu.

İzmit şubesine bağlı ve Gebze şubesine bağlı (toplam 3300) birimlerde genel merkez bildirisi okundu. 2 saat üretim durduruldu.

Denizli şubesine bağlı temizlik, fen işlerinde tam gün iş bırakıldı. Taşıtlarda iş yavaşlatıldı. İşçiler Belediye-İş şubesinde toplandı, Türk-İş bildirisi okundu.

Bigadiç Belediyesi işçileri 1 Mayıs'ı Bigadiç Kalesi'nde kutladılar. Kale polisçe kuşatıldı ancak müdahale olmadı.

Tüm-Tis:

İstanbul ambarlarda (5300) 10'dan 14'e kadar iş bırakıldı, bildiriler okundu. Polis kutlama yapmak isteyen işçileri kuşatarak ikiye böldü, gözaltına alınan iki kişi daha sonra serbest bırakıldı.

Ankara'da 30-45 dakika arası,

Eskişehir, İzmir ve Bursa'da ise yirmişer dakika iş bırakıldı.

Yol-İş:

Yol-İş'e bağlı Kutlutaş Buca şantiyesinde bildiri okundu. İşyeri temsilcisi gözaltına alındı.

Kutlutaş İstanbul'da da bildiri okundu.

İstanbul Yol-İş üyesi karayolu işçileri de bildiriler okuyup, konuşmalar yaparak 1 Mayıs'ı kutladıktan sonra, çevre işyerlerinden Devlet Malzeme Ofisi'ni ziyaret ettiler. Aynı ziyareti bir süre sonra Devlet Malzeme Ofisi işçileri, Karayolu işçilerini ziyaret ederek tekrarladılar.

Çimse-İş:

Yarımca şubesine bağlı Yarımca Seramik'te yemek molasında Türk-İş'in bildirisi okundu.

Adana çimento fabrikasında protesto amacıyla Türk-İş'in bildirisi işçilerce parçalandı.

Tarım-İş:

İstanbul şubesine bağlı olarak sadece Dericilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde kutlanabildi. 1 saat civarı iş bırakıldı ve Türk-İş bildirisi okundu.

Genel Maden-İş:

Zonguldak TTK işyerlerinde 35 bin işçi ocak ağzı ve kuyubaşlarında toplandı. Sendikanın bildirisi okundu ve bu süre içinde iş bırakıldı. Sendika merkezinde düzenlenen toplantıya katılanların büyük bölümü, sendika genel merkezini protesto edip salonu terketti. Gerekçe olarak, önce işçi anıtına çelenk koyma kararı alıp, valinin engellemesiyle vazgeçen sendikanın tavrı gösterildi.

Hava-İş:

İstanbul havaalanı işyerlerinde Türk-İş bildirisinin yanısıra değişik bildiri ve şiirler okundu, konuşmalar yapıldı. 4 uçak seferi aksadı. İç ve dış rezervasyonda da yarım saat üretim durdu. İşyerlerinin önünde toplanan işçiler birbirine yakın olan bölümlerde birleşerek 1 Mayıs'ı kutladılar. Sorunlar, talepler dile getirildi. Üretimi durdurma süresi birbuçuk saate kadar çıkarıldı.

Ağaç-İş:

İstanbul şubesine bağlı (büyük işyerlerinde) 15-30 dakika arası üretim durdu, konuşmalar yapıldı. Kimi işyerlerinde panolara Türk-İş bildirisi asıldı.

Kartal şubesine bağlı tüm işyerlerinde 15-30 dakika arası iş bırakıldı. Küçük işyerlerinde panolara Türk-İş bildirisi asıldı.

"*...Bir daha geri dönmemek üzere / yıkılıp gidecekler / Ve elbette sevgilim elbet / Dolaşacaktır elini kolunu sallaya / sallaya / Dolaşacaktır en şanlı elbisesiyle / İşçi tulumuyla / Bu güzelim memlekette hürriyet.*"

Çelik-İş:

İstanbul şubesine bağlı işyerlerinde genel merkezin hazırladığı özel sayı dağıtıldı. Yemek paydosunda genel merkez bildirisi okundu.

İzmit şubesine bağlı (henüz yetki aşamasında) fabrikalardan dördünde, Mannesman, Çelik Sanayi, Çelikkord, Segman'da işçiler yakalarına kırmızı karanfiller takarak işbaşı yaptılar. İşyerlerinde genel merkezin 1 Mayıs özel sayısı dağıtıldı.

Selüloz-İş:

Sendikaya bağlı İzmit'teki Seka, İpekkağıt, Kartonsan, Olmuksa, DMO, Bomsaş'da yemek molasında Türk-İş'in bildirisi okundu.

Tekgıda-İş:

Cibali Sigara fabrikası yemek molasında Türk-İş'in ve şubeler platformunun bildirileri okundu, çeşitli konuşmalar yapıldı, halaylar çekildi.

Cevizli Tekel'de de yemek molasında Türk-İş'in bildirisi okundu, konuşmalar yapıldı, yemekhane dışına çıkılıp halay çekildi.

Beşiktaş ve Üsküdar'da fırın işçileri yarım gün iş bıraktı.

Topkapı Cevizlibağ'daki tekel işçileri üretimi durdurdular.

Adana'da Tekel tütün, yaprak ve sigara fabrikalarında sendika yöneticilerince hazırlanan ortak metin okundu. Üretimin durdurulması tamamen işçilerin insiyafifinde gelişti.

Bursa Aroma'da 1 saat iş bırakıldı, Türk-İş bildirisi okundu.

Özdemir-İş:

Gebze şubesine bağlı Fen-İş, Türk oto-

motiv, Alemsaş, Alarko, Demirsaç, Çayırova Demir Çekme, Sistem Yapı Malzemeleri, Sigma Döküm, Demirsan, Azmet Haddecilik, Sontek Yapı Malzemeleri'nde dört ayrı sendika şubesinin hazırladığı ortak bildiri okundu.

Harb-İş:

Taşkızak Tersanesi işçileri 10-12 arası üre-

timi durdurup, tersane dışına çıktı. Türk-İş'in bildirisi okunduktan sonra Camialtı Tersanesi'nin önüne gelerek duvarlar çiçek ve balonlarla süslendi ve işçilerin kendilerinin hazırladığı bildiri okundu. 1 dakikalık saygı duruşu yapıldı. 1 Mayıs'ı (Türk-İş'in aldığı karara bile uymayarak) gündemine almayan Dokgemi-İş'e bağlı Camialtı Tersanesi işçileri ise işyeri dışına çıkamadı. Sadece çıkış kapısında biriken 15-20 Camialtı işçisi saygı duruşuna katıldı.

Likat-İş:

Mersin Liman işletmesinde 12.30'da Türk-İş'in bildirisini okumak isteyen şube başkanı işçilerin tepkisiyle, protestosuyla karşılaşınca elindeki bildiriyi yırttı. İşçiler 1 Mayıs'ın Türk-İş'in geri söylemleriyle kutlanamayacağı yönünde tepki gösterdiler. Liman işçileri 1 Mayıs'ı çeşitli konuşmalarla, yakalarına karanfiller takıp üretimi durdurarak kutladılar. Şubenin geri tavrını kabul etmediler.

Teksif:

Adana'da kurulu Bossa-Teksa, Güney Sanayii fabrikalarında işçilerin tüm zorlamalarına rağmen sadece Türk-İş'in bildirisi okundu.

Deri-İş:

Kazlıçeşme şubesine bağlı tüm işyerlerinde tam gün üretim durdu. Çeşitli konuşmalar yapıldı. Polis saldırısına karşı direnen deri işçileri "resmi güçlerle" çatıştılar. Diğer işyerlerinden işçilerle birleşip alana gitmek isteyen işçiler engellendi. İçlerinde genel merkez ve şube yöneticilerinin de bulunduğu 136 kişi gözaltına alındı.

Beyoğlu şubesine bağlı işyerlerinde, sabah bildiri okunarak üretim durduruldu. Lever Deri, Deriteks fabrikalarında eylemlilikler gün boyu sürdü. 5 kişi gözaltına alındı.

Petrol-İş:

İstanbul şubesine bağlı (4000) Platsan, Elida Kozmetik ve Birleşik Alman fabrikalarında ikişer saat, Wyeth'de 3 saat, Aygaz, Oksi Plastik, Sürtel Kablo, Corozo, Carlo Erba, Petrol Ofisi ve gemi işletmede yarımşar saat üretim durdu. Boğaziçi, Kartal ve İstanbul şubelerinin hazırladığı ortak metin okundu. İbrahim Ethem ve Desaş'ta işveren baskısıyla öğle tatilinde kutlandı.

Boğaziçi şubesine bağlı olarak sadece Gripin'de kutlandı. Çeşitli konuşmalar yapıldı, bildiriler okundu.

Kartal şubesine bağlı Arılı Plastik, Hektaş, Farglas'ta üçer saat, CBS, Çizmeci Kauçuk, Deteks, Seçenler Kauçuk'ta ikişer saat, Bürosan, Çelik Akü, Habaş, İpragaz, Takimsan, Plastaş Plastik ve BP'de birer saat, Agrosan'da yarım gün üretim durdu.

Gebze şubesine bağlı (3000) Lever, Marshall, Emin-İş, Solventaş, Aysan, Bas-Sümerbank, DYO, Polisan, İzmir Kimya, CKS, Teklas, Bayer, Biga Pimaş, Fegor, Süperlas'ta birer saat iş bırakıldı. (Teklas Kauçuk'ta sadece konuşma yapıldı, üretim durmadı) Dört ayrı sendikanın hazırladığı ortak bildiri okundu.

İzmit şubesine bağlı (2500) 20 işyerinde öğle paydosunda Türk-İş'in bildirisi okun-

du. Bunlardan başlıcaları, Tüpraş, İgsaş, Petrol Ofisi, Shell, Koruma Tarım.

İzmir şubesine bağlı Aliağa Petkim'de bildiri okundu. 1 Mayıs kutlamalarının engellenmesi alkışlarla protesto edildi. Sonrasında Aliağa Belediyesi'nin düzenlediği emek şenliğine gidildi.

Kristal-İş:

Paşabahçe şubesine bağlı (3100) Paşabahçe Şişe Cam'da vardiya girişlerinde saygı duruşu yapıldı, bildiri okundu.

Topkapı şubesine bağlı Top
Cam fabrikasında da yemek pa
bildiri okundu.

Gebze şubesine bağlı (2100)
Cam, Cam Elyaf, Cam İşleme
da dört sendika şubesince haz
tak bildiri okundu.

Lüleburgaz şubesine bağlı

Kırklareli Şişe Cam'da Türk
okundu (yemek paydosunda)

Tes-İş:

Kartal ve Ümraniye hariç tü
de 1 saat-yarım gün arasında
relerde iş bırakıldı. Platform b
du.

1 no'lu şubeye bağlı tüm işy
tim durdu. Altıntepe'de işçile
lışanlar caddeye çıkıp konuşm
Platform bildirisi okundu. İş
kutlamalarını devam ettirme
den ayrıldılar.

4 no'lu şubeye bağlı SUS
bölgesinde 400 işçi 200 memu
lışmadı. Aksaray'da 200 işçi i
beler platformunun bildirisi
ne aynı şubeye bağlı İSKİ'd
durularak şubeler platformu
okundu.

Demiryol-İş:

Haydarpaşa ...
Türk-İş bildirisi okundu.

Basın-İş:

İstanbul şubesine bağlı iş
men hepsinde üreim yarım s
arasında değişen sürelerde du
mu sektörüne bağlı işyerlerin
dakika civarında kullanıldı.

Karacan'da yemek paydos
üzerine konuşmalar yapıldı.
ları Genel Müdürlüğü'nde s
şılarak 1 Mayıs anlatılıp tart

mek paydosunda). Milli E
Evi'nde Türk-İş bildirisi işver
zünden yemek paydosunda

Devlet Malzeme Ofisi'nde
yıs'ı bildiriler, konuşmalar
Yol-İş'e bağlı karayolu işçiler
yaret edip 1 Mayıs'ı birlikte k
re sonra da DMO işçileri kar
ni ziyaret ettiler.

Dev

**(Bu dökümler elimize
bilgilerden derlenmiş**